

Et kvalitativt studie af digitale sexkrænkelser blandt unge

Forår 2023

Kandidatuddannelsen i Kriminologi, Aalborg Universitet

Udarbejdet af Anne Deichmann Nielsen,

Mille Braagaard Rasmussen og Kristina Barnbæk

Vejleder: Sune Qvotrup Jensen

Antal ord: 32.329

Abstract

This master thesis analyzes how digital sex offenses among adolescents can be understood through their online culture, online sexuality culture and gender norms. To answer this question, we have constructed the design of this research as a qualitative study, using an adaptive approach. We have gathered data consisting of six focus groups with a total of 33 8th grade students aged 14-15. These six focus groups are represented by three groups of girls and three groups of boys from three different public schools in Aalborg Kommune, Denmark.

Our results find that online culture today has great meaning in the life of adolescents within this range of age, where social interaction primarily consists of imagery-based communication on social media. The sexual culture of adolescents today is deeply intertwined with the shared online culture, and digital platforms occur to be a big part of their practices of gender and sexuality. Therefore, sexting within romantic, intimate relations takes place in these established digital practices shared online where sharing intimate images of each other within these relations is a central part of sexting.

We find that the existing gender norms within the online sexual culture of adolescents, are comprehensive and reflect normative perceptions of gender roles. Within sexting, the expectations of both girls and boys are seen to be based upon stereotypical ways to reflect on gender, where the role of boys is characterized by requesting intimate images of the girls, whereas the role of girls is characterized by having to grant this request by sharing intimate images of themselves.

As a result of this developed online sexting practice, consequences are seen to occur when consensual sexting turns into digital sex offenses in the sharing of one's image without consent. This action causes severe consequences for the reputation of the victim, where gender inequality exists in the way that girls experience worse social sanctioning than boys do. This reflects the normative conception of gender roles where girls therefore become more exposed to being victims of digital sex offenses.

From a criminological perspective, we find that the online culture, online sexual culture, and gender norms play a central role in understanding the phenomenon of digital sex offenses among adolescents aged 14-15 in Aalborg Kommune.

Forord

Det er med stor glæde, at vi præsenterer dette speciale, som markerer afslutningen på vores kandidatuddannelse i kriminologi ved Aalborg Universitet.

I den forbindelse ønsker vi først og fremmest at udtrykke en tak til de tre skoler, der har indvilliget i at hjælpe os med at belyse et vigtigt emne. Herunder en særlig tak til de 33 unge, hvis deltagelse har dannet grundlaget for denne undersøgelse. Uden deres åbenhed, ærlighed og mod til at indvie os i deres erfaringer, ville dette speciale ikke have været muligt.

Vi ønsker desuden at takke vores vejleder Sune Qvotrup Jensen, som har bidraget med konstruktiv feedback og spændende indsigter gennem specialeskrivningen.

Vi håber, at I vil finde specialet tankevækkende, og at vores fund kan bidrage til en større forståelse for digitale sexkrænkelser blandt unge.

God læselyst.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	1
2. Problemfelt	2
2.1 Unges onlinekultur	2
2.2 Online seksualkultur og kønsnormer	3
2.3 Motiver for at begå digitale sexkrænkelser	5
2.4 Omfanget af digitale sexkrænkelser	5
2.5 Relation til feltet	6
2.6 Afgrænsning	7
2.7 Problemformulering.....	8
2.8. Begrebsafklaring af digitale sexkrænkelser.....	8
3. Adaptiv teori.....	10
3.1 Orienterende begreber	10
3.1.1 Rutineaktivitet	12
3.1.2 Digital gender	12
3.1.3 Gender accountability.....	13
3.1.4 Social læring	14
3.1.5 Opsamling.....	14
4. Kvalitativ metode	16
4.1 Kvalitativt studie.....	16
4.2 Fokusgruppeinterviews.....	17
4.2.1 Strukturering og moderatorinvolvering	17
4.2.2 Udvalgelse af fokusgruppedeltagere.....	18
4.2.3 Rekrutteringsproces	19
4.2.4 Planlægning af fysiske rammer	19
4.2.5 Interviews med unge.....	20

4.3 Interviewguide	21
4.3.1 Operationalisering og spørgsmålstyper	22
4.3.2 Brug af vignetter	24
4.4 Erfaringer fra fokusgruppeinterviews.....	25
4.4.1 Rammerne for interviewet	25
4.4.2 Sammensætning af fokusgrupperne.....	26
4.4.3 Vores roller	27
4.4.4 Deltagernes roller	28
4.5 Transskriberingsstrategi.....	29
4.6 Kvalitetskriterier	30
4.7 Kodningsstrategi.....	32
5. Analyse	34
5.1 Del I: Unges onlinekultur	34
5.1.1 Skærmtid.....	35
5.1.2 Snaps er de nye SMS'er.....	36
5.1.3 Online versus fysisk: Sociale mediers muligheder og udfordringer.....	38
5.1.4 Delkonklusion.....	41
5.2 Del II: Unges online seksualkultur	42
5.2.1 Romantiske og intime relationer online.....	42
5.2.2 Et manuskript for sexting	44
5.2.3 Årsager til sexting.....	46
5.2.3.1 “At personen skal kunne lide en lidt bedre”	46
5.2.3.2 “Han ville vise, at jeg godt kunne stole på ham”	47
5.2.3.3 “Det er ikke det samme, hvis alle får det samme”	48
5.2.3.4 “Jeg tror bare, at piger hellere vil have anerkendelse fra det modsatte køn”	48
5.2.3.5 “Det er jo ikke Palles Gavebod”	51

5.2.3.6 “Ej please, kom nu, bare ét billede”	51
5.2.4 Er du tør eller luder?.....	52
5.2.5 Delkonklusion.....	56
5.3 Del III: Fra sexting til digitale sexkrænkelser	57
5.3.1 De unges bevidsthed om og erfaring med digitale sexkrænkelser	57
5.3.2 Motiver for videredeling.....	60
5.3.3.1 “Mig og pigerne, vi tager jo lidt pis på det”	61
5.3.3.2 “Jeg vil hævne mig på ham”	61
5.3.3.3 “Prøv at se, hvor lille den her er”	63
5.3.3.4 “Et slags våben”	63
5.3.3.5 “Som dreng opnår du en højere status”	65
5.3.3 Konsekvenser for ofrene.....	67
5.3.3.1 “Så ser drengene på en som luder”	70
5.3.4 Konsekvenser for gerningspersonerne.....	72
5.3.5 Ansvar og skyld.....	74
5.3.6 Delkonklusion.....	76
6. Konklusion.....	78
7. Litteraturliste	82

1. Indledning

Da digitale sexkrænkelser blev et offentligt kendt fænomen i Danmark omkring 2014, gik det oftest under betegnelsen hævnporno. Digitale sexkrænkelser blev dengang oftest forbundet med en jaloux ung mand, som ved at dele intime billeder af sin ekskæreste, kunne hævne sig på sin forliste kærlighed (Mølgaard, 2020, s. 6; Digitalt Ansvar, u.å.). I 2015 kom der for alvor fokus på fænomenet, da Emma Holtens stod offentligt frem og fortalte, at hun i 2011 blev udsat for hævnporno. Emma Holtens fortælling gav genlyd i både Danmark og udlandet, hvor hun blev anerkendt for at være den første kvinde, som offentligt fortalte sin historie (Kielstrup, 2015). I foråret 2018 blev der kastet nyt lys over fænomenet, da dansk politi sigtede over 1000 unge for ulovlig deling af seksuelt materiale af mindreårige i den såkaldte Umbrella-sag, som Red Barnet har kaldt *“en af de værste krænkelser optaget på kamera i Danmark”* (Mølgaard, 2020, s. 9). Den delte video viste en episode, hvor en 15-årig pige blev offer for en seksuel krænkelse udført af fire jævnaldrende drenge (Holst & Adolphsen, 2020, s. 43-44).

Ud fra et kriminologisk synspunkt er Umbrella-sagen særlig opsigtsvækkende, da sagen involverede unge fra næsten alle kommuner i Danmark (Holst & Adolphsen, 2020, s. 44). I takt med denne omfattende sag begyndte betegnelsen at ændre sig fra “hævnporno” til “digitale sexkrænkelser”, da man indså, at betegnelsen misvisende indikerer, at motivet bag krænkelserne dermed altid er hævn i en konflikt mellem to parter (Project deSHAME, u.å., s. 8). I morgennyhederne på dagen, hvor de unge blev sigtet, optrådte forældre, som ønskede sympati for deres børn og mente, at de mange sigtelser var en overreaktion fra politiets side. For deres børn var i deres optik ikke kriminelle, men blot unge, som gør, hvad unge nu engang gør (Holst & Adolphsen, 2020, s. 48). Det stod altså klart, at der var tale om en ny form for kriminalitet, som ikke blot begås af den jaloux ekskæreste, men også af “the kid next door”, og af piger såvel som drenge (Holst & Adolphsen, 2020, s. 44). I dette speciale er vi netop interesserede i at bidrage til en nuanceret forståelse af digitale sexkrænkelser blandt unge. Vi vil derfor træde et skridt tilbage fra selve handlingen og se på betydningen af en række bagvedliggende forhold i de unges liv for at forstå, hvilken betydning disse har for digitale sexkrænkelser.

2. Problemfelt

Det følgende problemfelt har til formål at præsentere fænomenet digitale sexkrænkelser blandt unge. Problemfeltet belyser først unges onlinekultur, online seksualkultur samt kønsnormer på området, hvorefter der rettes fokus mod omfanget af og motiverne bag digitale sexkrænkelser. Slutteligt uddybes vores relation til feltet, inden specialets problemformulering præsenteres.

2.1 Unges onlinekultur

For at forstå det ungdomsliv, de såkaldte "digital natives" (Agustin og Faber, 2018, s. 250) i dag lever, er det væsentligt at sætte sig ind i, hvor udbredt digitale og sociale medier er blandt børn og unge samt hvilken rolle, disse spiller i deres liv. Ifølge Kulturministeriet har næsten alle danskere en profil på mindst ét socialt medie, mens andelen er størst blandt de yngste, hvor 99% af de 12-18-årige har en profil på et eller flere sociale medier (Kulturministeriet, 2021, s. 5). En undersøgelse udarbejdet af VIVE viser desuden, at omtrent 75% af piger og 65% af drenge i alderen 12-19 år bruger mellem 2-4+ timer om dagen på sociale medier (VIVE, 2020, s. 19-20). Børns Vilkår finder, at det især er medier såsom Snapchat, TikTok og Instagram, som mange unge benytter sig af. Her fremgår det, at andelen i 8. klasse, der dagligt bruger Snapchat er 85%, mens det er 75% for TikTok og 66% for Instagram (Børns Vilkår, 2022, s. 13). I dag er det desuden udbredt, at børn og unge har profiler på sociale medier fra en tidlig alder, selvom de er under den formelle aldersgrænse på 13 år (Børns Vilkår, 2022, s. 11-12).

Børns Vilkår finder desuden, at børn og unge har en oplevelse af, at sociale medier er vigtige for at kunne dyrke deres sociale fællesskaber, og at de er bange for at føle sig ekskluderet, hvis de ikke er til stede online ligesom klassekammeraterne. Dette perspektiv er derfor ofte begrundelsen for, at børn har profiler på sociale medier samt får deres egen telefon i en tidlig alder (Børns Vilkår, 2022, s. 11-12). Gennem den såkaldte "digitale arena" skabes og styrkes venskaber, grundet de nye muligheder for kontakt, som de sociale og digitale medier har skabt (Børns Vilkår, 2022, s. 6). Det er således en lige så en reel måde for børn og unge at være sammen på, som hvis de var sammen i fysiske rammer, da fællesskabet er betydningsfuldt begge steder (Dansk Center For Undervisningsmiljø, 2021, s. 4; Børns Vilkår, 2019, s. 48).

Foruden det mulighedsrum for sociale fællesskaber, den digitale verden har skabt for unge, har det samtidig medført en række negative konsekvenser, såsom digitale krænkelser og mobning blandt børn og unge (Dansk Center for Undervisningsmiljø, 2021, s. 2). Dansk Center for Undervisningsmiljø beskriver desuden, at en konkret følge af den nye digitaliserede ramme for sociale fællesskaber

er, at sprogbruget kan have en væsentligt hårdere tone online end ansigt til ansigt blandt unge, hvilket kan medføre en større kompleksitet i forhold til at afkode indbyrdes kommunikation online (Dansk Center for Undervisningsmiljø, 2021, s. 5-6).

2.2 Online seksualkultur og kønsnormer

Udover at tilbyde et mulighedsrum for at skabe relationer og kommunikere, har digitaliseringen desuden skabt nye muligheder og redskaber for unge i forhold til at udtrykke deres seksualitet og køn (Agustin og Faber 2018, s. 254). En måde, hvorpå unge i dag udøver deres seksualitet gennem sociale medier, er gennem "sexting". Ordet består af sammentrækningen af ordene "sex" og "texting" og indbefatter seksuel kommunikation, der inkluderer tekstbeskeder samt samtykke-baseret deling af intime billeder, enten via SMS eller sociale medier såsom Snapchat eller Facebook Messenger (Agustin & Faber, 2018, s. 254). Ifølge Davidson, skal sexting forstås som en naturlig del af unges eksperimentering med seksualitet. Hun kalder sexting for en "*digital flirt*" og "*nutidens kærestebreve*" og mener, at det skal betragtes som en gammel praksis, der nu udføres med de redskaber, som den øgede digitalisering har gjort tilgængelige (Agustin & Faber, 2018, s. 254). Samme pointe fremgår i et canadisk studie, som kalder sexting for "*a norm of growing up*" og anser sociale medier som "*a top venue for flirting*" (Perry, Ricciardelli & Adorjan, 2022, s. 401-402).

Sexting har alligevel været omdrejningspunktet for meget forskning, både i dansk og international kontekst, da sexting indebærer risikoen for, at grænser kan overskrides, hvis praksissen går fra samtykkebaseret sexting til en digital sexkrænkelse (Agustin & Faber, 2018, s. 255; Rasmussen, 2021, s. 90-91). Piger og drenge sexter i lige omfang (Lippman & Campbell, 2014, s. 371; Setty, 2020, s. 562), men ifølge Davidson, er drenge og pigers motiver herfor forskellige. For drengene er det konkurrencen og retten til at prale i forhold til hvem, der får de fleste og mest intime billeder blandt jævnaldrende, mens pigerne i stedet lægger vægt på sexting som en del af den romantiske relation og manifestation af tillid mellem parterne. Begge former for motivation skal ifølge Davidson ses som udtryk for kønnede forventninger til, hvordan piger og drenge skal opføre sig (Agustin & Faber, 2018, s. 255).

Holdningen over for piger og drenges deltagelse i praksissen er ligeledes meget forskellig, og flere undersøgelser peger på, at der ses en "double standard" i forhold til, hvordan piger og drenges adfærd fortolkes (Naezer & van Oosterhout, 2021, s. 81; Ricciardelli & Adorjan, 2019, s. 565). Overordnet anses sexting som en mere acceptabel praksis for drenge end for piger. Hvis unge piger deltager i sexting, risikerer de at blive udskammet og kaldt "sluts", mens de derimod risikerer at blive kaldt for en "prude", hvis de ikke sexter (Lippman & Campbell, 2014, s. 380; Naezer & van

Oosterhout, 2021, s. 87; Ouytsel et al, 2017, s. 457; Ricciardelli & Adorjan, 2019, s. 563; Setty, 2020, s. 562). Hvor pigerne altså er i risiko for at blive udsat for "slutshaming", anses intime billeder af drenge nærmere som komiske eller som "pranks" (Ricciardelli & Adorjan, 2019, s. 563; Setty, 2020, s. 569). Hertil finder en dansk undersøgelse, at 69% af de adspurgte unge svarer, at de er enige i, at folk vil tænke dårligt om en pige, hvis hendes intimbillede bliver delt, hvor det tilsvarende kun er 28%, der ville tænke dårligt om en dreng (Project deSHAME, u.å., s. 9). Drenge kan desuden opnå en social helte-lignende status ved at være i besiddelse af samt videre dele intime billeder af piger, som differentierer alt efter hvor "hot" pigen på billedet er. Billederne fremvises som trofæer, hvor igennem drenge "beviser" deres maskuline heteroseksuelle præstationer (Rasmussen, 2021, s. 105; Setty, 2020, s. 567). Dog pointerer en anden undersøgelse, at også drenge kan blive udsat for udskamning for at sexte, og at det ikke skal antages, at drenge opnår værdi igennem sexting (Setty, 2020, s. 561).

Forskningslitteraturen viser også, at sexting kan være forbundet med pres for både piger og drenge. Unge kan føle et gruppepres om, at de er nødt til at deltage i sexting, fordi de er under indtrykket af, at adfærden er normativ blandt deres jævnaldrende (Ouytsel et al., 2017, s. 449). Derudover ses der også en forskel i, hvordan piger og drenge oplever presset. Piger kan føle sig pressede til at sexte for at behage drenge (Setty, 2020, s. 562) og for at få deres opmærksomhed (Lippman & Campbell, 2014, s. 381). Nogle piger føler sig pressede, fordi de ser det som "*the undesirable price they have to pay for a desirable relationship*" (Lippman & Campbell, 2014, s. 380). Drenge derimod, kan føle sig pressede til at sexte og videre dele billeder, da det anses som en del af drenges natur, at de godt kan lide at se på intime billeder af piger (Naezer & van Oosterhout, 2021, s. 86) og føler sig forpligtede til at udøve en læselig heteroseksualitet, da de drenge, der undlader at deltage i sexting med piger, risikerer at blive udsat for homofobisk mobning (Setty, 2020, s. 563) eller at blive udelukket af fællesskabet (Perry, Ricciardelli & Adorjan, 2022, s. 414).

Forskningslitteraturen finder altså, at traditionelle kønsnormative forståelser af maskulinitet og femininitet synes at være fremherskende i sexting, men også når det gælder digitale sexkrænkelser. Et studie peger på, at denne normalisering af kønsbestemte antagelser kan skabe grobund for en "boys will be boys"-tilgang til drengens rolle i sexting, hvorfor drengene tillægges mindre ansvar (Setty, 2020, s. 562). Dette stemmer overens med en engelsk undersøgelse, som finder, at piger tildeles ansvaret, hvis de bliver udsat for en digital sexkrænkelser med begrundelsen om, at de frivilligt sendte de intime billeder i første omgang (Dobson & Ringrose, 2016, s. 17). En amerikansk undersøgelse beskriver i tråd med dette, hvordan de interviewede piger i undersøgelsen tilskriver sig selv skylden

for at have fået delt et intimt billede uden samtykke, som en konsekvens af deres egne “silly choices”, mens drenge, der videredeler billederne, forbliver skyldfrie (Burkett, 2015, s. 848-849).

2.3 Motiver for at begå digitale sexkrænkelser

For at forstå motiverne for, at nogle unge begår digitale sexkrænkelser, er det nødvendigt at se på forskellige aspekter af fænomenet. Ifølge en dansk undersøgelse udarbejdet af Project deSHAME omhandlende unges erfaringer med digitale sexkrænkelser, angiver de unge flere forskellige motiver for at begå digitale sexkrænkelser (Project deSHAME, 2017). Ved spørgsmålet om, hvorfor de unge tror, at nogle unge begår digitale sexkrænkelser, ses der fem fremtrædende svar. Disse er 1) hævn, 2) respekt fra venner, 3) for at skade andre, 4) gengældelse, fordi en anden gjorde det først og 5) som en joke (Project deSHAME, 2017, s. 37). En hollandsk undersøgelse omhandlende “the perpetrators” beskrevne motiver viser desuden, at der kan være mange forskellige motiver bag. De finder ligeledes, at hævn kan være et motiv, og at hævn tilmed kan fremstå anderledes end i den klassiske form mellem ekskærester. Ifølge undersøgelsen kan der også opstå et hævnmotiv mellem (tidligere) venskaber, eller for at få hævn over en, der har chikaneret ved at sende uopfordrede intime billeder (Naezer & van Oosterhout, 2021, s. 83). Et andet motiv kan være spænding, idet seksualitet og nøgenhed for mange unge er nyt og derfor fremkalder en spænding om billederne, som de ønsker at dele med andre. Et tredje motiv kan være at forstærke ens venskaber. Ikke for at opnå respekt, som det fremgår af den danske undersøgelse, men nærmere fordi de føler, at deres venner fortjener det, hvilket en dreng i undersøgelsen formulerer: “*sharing is caring*” (Naezer & van Oosterhout, 2021, s. 83). Et fjerde motiv kan være relateret til at diskutere og lære omkring seksualitet, idet seksuelle billeder af andre unge kan fungere som samtalestartere omkring emnet (Naezer & van Oosterhout, 2021, s. 84). Et femte motiv kan være at regulere andre unges seksuelle adfærd ved eksempelvis at “lære” piger, at de ikke skal deltage i sexting, ved at videredele deres intime billeder uden samtykke (Naezer & van Oosterhout, 2021, s. 84). Et sjette og sidste motiv kan være at vinde popularitet blandt andre unge, hvor især besiddelse af pigers intime billede kan fungere som “valuta”, der kan bruges til at opnå social status (Naezer & van Oosterhout, 2021, s. 84).

2.4 Omfanget af digitale sexkrænkelser

Der findes kun få undersøgelser, der giver et indblik i omfanget af digitale sexkrænkelser blandt unge i dansk kontekst. Det fremgår af en undersøgelse udarbejdet af Rambøll, at 42% af børn og unge i alderen 9-17 år har oplevet en form for digital krænkelse inden for det seneste år, hvoraf 3% af dem

kan kategoriseres som en digital sexkrænkelser, hvor et barn eller en ung har oplevet at få delt private eller intime billeder eller videoer uden at have givet samtykke dertil (Rambøll, 2021, s. 14-15). I Ungeprofilundersøgelserne fra henholdsvis 2018 og 2022 svarer 4% og 7% af de adspurgte unge over 15 år, som går på ungdomsuddannelser eller i 10. klasse, at de har oplevet at få et intimt billede delt af andre, uden de har givet samtykke (Aalborg Kommune, 2018; Aalborg Kommune, 2022), mens tallet i en undersøgelse af Project deSHAME i 2018 er 6% blandt 13-17-årige (Project deSHAME, 2018).

Det ser anderledes ud, når man spørger de unge, om de selv har delt en andens intime billede uden samtykke. Her fremgår det af Project deSHAMEs undersøgelse, at 10% af de adspurgte svarer, at de selv har delt en andens intime billede uden samtykke (Project deSHAME, 2018), mens det kun er henholdsvis 1% og 5% af de adspurgte unge i Ungeprofilundersøgelserne (Aalborg Kommune, 2018; Aalborg Kommune, 2022). Når de unge spørges ind til, om de har modtaget et seksuelt billede eller video af andre, uden at personen har givet samtykke til det, er tallene højere. Her fremgår det af Ungeprofilundersøgelserne, at det er mellem 8-18% i årene 2017-2022, hvor tallene inden for denne periode ses at være faldende (Aalborg Kommune, 2018; Aalborg Kommune, 2022). Det er desuden svært at få et præcist indblik i hvor mange unge, der er blevet sigtet for en digital sexkrænkelser, da der ikke findes en specifik gerningskode hertil. Data fra Nordjyllands Politi viser, at der i perioden 2017-2021 er registreret fem sager under gerningskoden "uberettiget videredeling af meddelelser eller billeder", 16 sager under gerningskoden "børnepornografi" og seks sager under gerningskoden "besiddelse af børnepornografi" blandt børn og unge mellem 10-24 år (Nordjyllands Politi, 2022). Der er således tale om små og usikre tal, som derfor skal tolkes med stor forsigtighed. Selvom antallet af sigtelser for digitale sexkrænkelser dermed fremstår lavt, ser SSP-samarbejdet et anderledes billede, idet de oplever, at et stigende antal skoler og institutioner henvender sig hos SSP-samarbejdet for at få hjælp til at håndtere en digital konflikt i forbindelse med især ulovlig billeddeling, hvorfor de anslår et stort mørketal (Aalborg Kommune & Nordjyllands Politi, 2022, s. 12).

2.5 Relation til feltet

Interessen for at undersøge digitale sexkrænkelser opstod i forbindelse med vores praktikforløb. Her var to af os hos Center for Tværfaglig Forebyggelse i Aalborg Kommune, hvor vi arbejdede sammen med SSP-konsulenten. I praktikforløbet udarbejdede vi en spørgeskemaundersøgelse, som blandt andet undersøgte unges viden om, hvad der er ulovligt online, blandt unge på fritidscentrene i Aalborg Kommune. Vi havde en antagelse om, at unge blandt andet begår digital kriminalitet, fordi de mangler viden. Her fandt vi, at de unge overordnet har meget viden, når det handler om forskellige former for

ulovlige handlinger online, herunder digitale sexkrænkelser. Vi blev derfor opmærksomme på, at der formentlig er andre faktorer, som har indflydelse på, at unge begår digitale sexkrænkelser (Barnbæk & Deichmann, 2022).

Den tredje af os har i praktikforløbet været hos Forebyggelsesafdelingen i Nordjyllands Politi i Aalborg og arbejdede her sammen med SSP-konsulenten herfra. Dette praktikforløb bestod blandt andet i at udforme en undersøgelse på baggrund af et fokusgruppeinterview med fire 8. klasseelever, som omhandlede unges adfærd online. Fokusgruppeinterviewet tegnede et tydeligt billede af, at grænseoverskridende adfærd fylder meget i deres onlineliv (Rasmussen, 2022).

Vi fandt det derfor meningsfuldt, at vores speciale skulle inspireres af vores forudgående praktikforløb, hvorfor vi har indgået et samarbejde med SSP-samarbejdet i Aalborg. Samarbejdet har fungeret således, at vi i opstartsfasen afholdt et møde med samarbejdspartnerne, hvor vi drøftede forskellige problemstillinger i relation til digitale sexkrænkelser. Derudover vil specialets relevante fund efterfølgende præsenteres for samarbejdspartnerne med henblik på at kunne bidrage til et forbedret vidensgrundlag ind i SSP-samarbejdet, som skal være behjælpeligt i forebyggelsen af digitale sexkrænkelser blandt unge i Aalborg Kommune.

2.6 Afgrænsning

På baggrund af vores specialesamarbejde, er der foretaget en geografisk afgrænsning til Aalborg Kommune. Kommunen har gennem de seneste år haft et stigende fokus på børn og unges digitale liv, hvilket blandt andet er kommet til udtryk gennem indsatsen "Dit Liv På Nettet", som er obligatorisk på alle skoler i Aalborg Kommune (Aalborg Kommune, 2023). Specialets fund skal derfor forstås ud fra netop Aalborg Kommune som rammen for undersøgelsen, hvorfor indsatser på området kan have en eventuel indflydelse på det billede af de unge, specialets empiri giver.

Foruden en geografisk afgrænsning, er der foretaget en afgrænsning af målgruppen, der ønskes undersøgt. Denne består af unge i alderen 14-15 år, som går i 8. klasse på by- og oplandsskoler i Aalborg Kommune. Aldersafgrænsningen er foretaget på baggrund af erfaringer fra vores praktikforløb, hvor vi blandt andet har deltaget i forebyggende indsatser i henholdsvis 6., 7. og 8. klasse. Her fik vi indblik i de unges referenceramme, og på baggrund af denne blev 8. klasse vurderet som den væsentligste målgruppe for undersøgelsen. Nærværende speciale beskæftiger sig dermed specifikt med digitale sexkrænkelser, som foregår unge imellem.

Som beskrevet indledningsvist, søger specialet at opnå en bredere og mere nuanceret forståelse af digitale sexkrænkelser blandt unge. Vi træder derfor et skridt tilbage fra selve fænomenet

digitale sexkrænkelser for at se på betydningen af bagvedliggende forhold inden for ungdomslivet, som vi har afgrænset til 1) onlinekultur, 2) online seksualkultur og 3) kønsnormer, som vi i problemfeltet ligeledes har introduceret. Vi definerer onlinekultur til at indeholde hvor, hvornår og hvordan, de unge er online i en social kontekst. Dernæst definerer vi unges online seksualkultur til at være den måde, de unge udtrykker og eksperimenterer med deres køn og seksualitet på digitale platforme. Sidst definerer vi unges kønsnormer som de opfattelser af køn, der kommer til udtryk og som afspejler normative forestillinger om kønnene.

Først og fremmest er det relevant at se på unges onlinekultur for at få en forståelse for den kontekst, hvor digitale sexkrænkelser finder sted i. Dernæst er det væsentligt at undersøge unges online seksualkultur, da det beskrives som en stor del af deres ungdomsliv og “a norm of growing up” (jævnfør afsnit 2.2). Sidst har vi fokus på at forstå hvilke kønsnormer, der eksisterer blandt de unge, da problemfeltet viser, at traditionelle forståelser af maskulinitet og femininitet er fremherskende (jævnfør afsnit 2.2). Dette tredelte fokus er valgt, da vi undersøger, hvilken betydning disse bagvedliggende forhold har for, at sexting blandt unge kan tippe over og føre til en digital sexkrænkelse.

2.7 Problemformulering

På baggrund af projektets problemfelt og afgrænsning, ønsker vi derfor at undersøge fænomenet digitale sexkrænkelser med afsæt i følgende problemformulering:

Hvordan kan digitale sexkrænkelser forstås på baggrund af unges onlinekultur, unges online seksualkultur samt kønsnormer blandt unge?

2.8. Begrebsafklaring af digitale sexkrænkelser

I specialet er det digitale sexkrænkelser, der fokuseres på, hvorfor det er dette begreb, der vil tages afsæt i og anvendes. Justitsministeriet definerer aktuelt fænomenet på følgende måde:

“Digitale sexkrænkelser (tidligere kaldet ”hævnporno”) omfatter situationer, hvor der sker deling eller offentliggørelse – ofte via internettet, mobiltelefoner mv. – af nøgenbilleder, herunder billeder eller videoer af seksuel karakter, uden samtykke fra den afbildede person”.

(Justitsministeriet, 2020)

I denne definition lægges vægt på, at deling eller offentliggørelse af et givent materiale altså skal ske, for at det kan kaldes en digital sexkrænkelser. I en rapport udarbejdet af Project deSHAME beskrives ydermere, at digitale sexkrænkelser skal betragtes som seksuel vold (Project deSHAME, 2018, s. 1).

Digitale sexkrænkelser er ikke repræsenteret i én selvstændig bestemmelse i Straffeloven, men har lovhjemmel i flere forskellige bestemmelser (Project deSHAME, 2018, s. 1; Justitsministeriet, 2020). Disse udgøres af § 232 om blufærdighedskrænkelser, § 264d om uberettiget deling af intimt materiale og § 226 om ulovlig optagelse af mindreårige uden samtykke (Justitsministeriet, 2021). Der er altså ikke en entydig strafferamme for digitale sexkrænkelser, hvorfor det kan være forbundet med en del gråzoner (Møller, 2022).

Ifølge Jørgensen og Demant forekommer digitale sexkrænkelser i to overordnede miljøer: 1) *bekendtskabsbaserede miljøer* og 2) *anonyme, organiserede miljøer* (Jørgensen & Demant, 2021). De bekendtskabsbaserede miljøer er kendetegnet ved at personerne, der deler indhold med hinanden, oftest kender hinanden. Handlingen er dermed forankret i kulturen, hvor delingen foregår i private grupper på sociale medier såsom Snapchat, Facebook Messenger og Instagram. De anonyme, organiserede miljøer er derimod kendetegnet ved at personerne ikke kender hinanden, mens delingen foregår organiseret på online, lukkede platforme, som er etableret til formålet (Jørgensen & Demant, 2021). Det Kriminalpræventive Råd skelner mellem to typer deling, herunder 1) *en hverdagslig deling* og 2) *en organiseret deling* (Det Kriminalpræventive Råd, 2018, s. 40-41). Det Kriminalpræventive Råd beskriver tilmed, hvordan hverdagslig deling må ansues som en normaliseret del af ungdomskulturen, hvor delingen foregår i hverdagen blandt de unges interne, sociale vennekredse via sociale medier (Det Kriminalpræventive Råd, 2018, s. 41).

3. Adaptiv teori

I nærværende speciale tager vi udgangspunkt i dele af Layders adaptive tilgang til forskning. Med netop den adaptive teori har vi mulighed for at bygge bro mellem en deduktiv og induktiv tilgang (Jacobsen, 2007, s. 260). Dette indebærer ifølge Layder en vekselvirkning mellem empiriske og teoretiske perspektiver, der således har fokus på et løbende samspil mellem disse i en zigzaggende metodisk manøvre (Layder, 1998, s. 26, 38; Jacobsen, 2007, s. 266). Derfor er den adaptive tilgang væsentlig for specialet, da både det teorifortolkende og teorigenerende aspekt anvendes i vores undersøgelse, hvilket uddybes i afsnit 4.1. Den adaptive tilgang er derfor ideel hertil, da der ikke tages afsæt i én gyldig formel for undersøgelsesprocessen, men i stedet åbnes op for en større grad af fleksibilitet i den løbende teoretisering (Layder, 1998, s. 26-27).

I praksis benytter vi den adaptive tilgangs deduktive element i anvendelsen af det, Layder kalder orienterende begreber (Layder, 1998, s. 26). I specialet fungerer de orienterende begreber som et retningsgivende hjælpemiddel i vores empiriindsamling (Jacobsen, 2007, s. 266-267). I vores anvendelse af de orienterende begreber har vi mulighed for at udvælge enkeltstående delelementer fra større teoretiske perspektiver, hvorfor vi ikke inddrager teorierne i deres helhed. De orienterende begreber udgør vores teoretiske bagtæppe for undersøgelsen, hvor det medvirker til at ophæve fortolkede perspektiver til et højere analytisk niveau (Layder, 1998, s. 101). Hvor vores adaptive tilgangs deduktive element består af de teoretiske orienterende begreber, benytter vi det induktive element i en åben kodning af empirien, hvor vi netop ser os fri fra de teoretiske perspektiver og fokuserer på det, som empirien viser os, hvilket uddybes i afsnit 4.8. Desuden er selve empiriindsamlingen et godt eksempel på en proces, hvor sammensmeltningen af det deduktive og induktive element opstår, fordi interviewsituationerne fordrer en zigzagbevægelse mellem disse for at forfølge og indfange de nuancer, der viser sig betydningsfulde, hvilket uddybes i afsnit 4.2.1.

3.1 Orienterende begreber

Som tidligere beskrevet søger specialet at belyse det, der går forud for når unge begår digitale sexkrænkelser. Derfor har vi udvalgt orienterende begreber inden for teoretiske perspektiver på 1) *rutineaktivitet*, 2) *køn* og 3) *social læring*. Herfra er de orienterende begreber udvalgt til at kunne agere lige netop de teoretiske trædesten, vi vurderer kan besvare problemformuleringen og dermed indfange fænomenet på bedste vis. I tabel 1 nedenfor fremgår en oversigt over vores orienterende begreber.

Tabel 1: Orienterende begreber

Orienterende begreb	Rutineaktivitet	Digital gender	Gender accountability	Social læring
Teoretisk ophav	Cohen og Felson	Arvidsson og Foka	West og Zimmerman	Akers (på baggrund af Sutherland)

Det første orienterende begreb, *rutineaktivitet*, kommer fra Cohen og Felsons rutineaktivitetsteori (Cohen & Felson, 1979). Det orienterende begreb inddrages for at forstå hvilke omstændigheder i de unges online rutineaktiviteter, der gør, at digitale sexkrænkelser kan finde sted (Cohen & Felson, 1979, s. 588). Derudover anvendes begrebet til at forstå betydningen af unges onlineliv og dermed den kontekst, hvor digitale sexkrænkelser opstår. Cohen og Felson afgrænser deres teori til at omhandle ulovlige, voldelige handlinger, hvor der er direkte fysisk kontakt (Cohen & Felson, 1979, s. 589). Begrebet om rutineaktivitet tilhører traditionen, *miljømæssig kriminologi*, i og med en afgørende faktor i forhold til at kriminalitet kan finde sted, afhænger af muligheds opståen i det pågældende miljø. I specialet anvendes dette i temaet omkring unges onlinekultur, som det sociale miljø, de unge færdes i, snarere end et fysisk miljø som i klassisk forstand, hvori strukturelle ændringer her indenfor er med til at skabe muligheden for digitale sexkrænkelser (Cohen & Felson, 2018, s. 390). Som orienterende begreb vil rutineaktivitetsteorien derfor anvendes i en fortolket version, da digitale sexkrænkelser, som fænomenets ordlyd indikerer, netop finder sted digitalt og derfor ikke involverer en direkte fysisk kontakt. Vi mener alligevel, at teorien kan benyttes i en nutidig kontekst, idet digitaliseringen netop har medført en stor ændring i de unges rutineaktiviteter, hvor de i højere grad opholder sig online (jævnfør afsnit 2.1).

I kontekst til køn anvendes de orienterende begreber *gender accountability* fra det teoretiske perspektiv af West & Zimmerman, og *digital gender* fra det teoretiske perspektiv af Arvidsson & Foka (West & Zimmerman, 1987; Arvidsson & Foka, 2015). Det orienterende begreb *gender accountability* inddrages, da det sammenfatter den overordnede teoretiske forståelse for kønsnormative opfattelser, som vi i undersøgelsen ønsker forstå deres betydning for digitale sexkrænkelser. Det orienterende begreb *digital gender* anvendes som teoretisk understøttelse til at forstå den overordnede ramme for de muligheder og begrænsninger, der findes for de unge i måden at eksperimentere og udleve deres køn og seksualitet online.

Sidst inddrages det orienterende begreb *social læring*, som tager udgangspunkt i Akers sociale læringsteori (Akers, 2018). I det orienterende begreb sammenfattes teoriens begrebsliggørelse af *differential association*, *definitions* og *differential reinforcement*. Inddragelsen af det orienterende begreb om social læring skal bidrage til at forstå, hvordan digitale sexkrænkelser blandt unge indlæres og normaliseres i interaktion med andre unge, inden for den onlinekultur og online seksualkultur, de er en del af.

3.1.1 Rutineaktivitet

Cohen og Felsons rutineaktivitetsteori indeholder tre elementer: 1) *motiverede lovovertrædere*, 2) *egnede mål* og 3) *fraværet af kapable vogtere* (Cohen & Felson, 1979, s. 589). Deres teori er forudsat, at alle tre elementer er til stede, da manglen på bare ét af de tre elementer er nok til at forhindre en kriminel handling i at finde sted. Sammenfaldet af de tre elementer i tid og rum medfører omvendt en stigning i risiko for, at forbrydelsen sker, uagtet, at der sker ændringer i forhold, der skaber motivation hos lovovertræderen til at begå kriminalitet. Det vil altså sige, at hvis andelen af motiverede lovovertrædere eller egnede mål forbliver stabile i et samfund, vil alene strukturelle ændringer i folks rutineaktiviteter ændre sandsynligheden for at elementerne sammenfalder i tid og rum og dermed skabe flere muligheder for, at forbrydelser finder sted (Cohen & Felson, 1979, s. 589). En rutineaktivitet skal forstås som enhver tilbagevendende og udbredt aktivitet, som bidrager til individets grundlæggende behov og samtidig er en del af individets hverdagsliv. En rutineaktivitet kan omfatte alt fra aktiviteter, der bidrager til at dække behovet for husly, mad, social interaktion og læring (Cohen & Felson, 1979, s. 593).

3.1.2 Digital gender

Med begrebet *digital gender* ønsker Arvidsson og Foka at gøre op med tidligere online kønsforskning, som ikke anerkender den digitale verdens aktive indflydelse på muligheder og begrænsninger i forhold til at gøre køn. De ser i stedet, at den digitale verden aktivt vedligeholder eller transformerer systemer, eksempelvis i forhold til den digitale gøren af køn og seksualitet (Arvidsson & Foka, 2015). Den digitale verden skal i den forbindelse forstås som en integreret del af det "virkelige" liv og ikke som en verden for sig selv. Derfor kan internettet have store konsekvenser for os, herunder hvem vi er og hvem vi kan blive (Arvidsson & Foka, 2015).

Ifølge Arvidsson og Foka eksisterer der to dualistiske perspektiver i forhold til måden hvorpå, man anskuer digitale og sociale mediers indflydelse på, hvordan køn og seksualitet performes; *det utopiske* og *det dystopiske perspektiv* (Arvidsson & Foka, 2015). Den utopiske opfattelse

karakteriseres som det optimistiske perspektiv, som anerkender digitale mediers potentiale til at frigøre mennesker til at eksperimentere med deres seksualitet og kønnede identiteter uden at være bundet af stereotype normer og forventninger, som tillægges fysisk (Arvidsson & Foka, 2015; Augustin & Faber, 2018, s. 253). Den dystopiske opfattelse karakteriseres derimod som det pessimistiske perspektiv, som fokuserer på digitale mediers konsekvenser såsom sexisme og seksuel vold, hvor kønsbestemte normer håndhæves (Arvidsson & Foka, 2015; Augustin & Faber, 2018, s. 253). Arvidsson & Foka vil gøre op med både den utopiske naivitet og dystopiske determinisme og i stedet se processen som mere nuanceret og sammenkoblet. De ser, at digitale mediers funktioner både udvider og begrænser individets identitet og frie mulighed for at gøre køn og seksualitet med en vis form for struktur og kontrol (Arvidsson & Foka, 2015).

3.1.3 Gender accountability

West og Zimmerman formulerer et teoretisk perspektiv på, hvordan køn gøres ud fra de normativt gældende rammer for køn, som det omkringværende samfund tilskriver (West & Zimmerman, 1987, s. 126). I det teoretiske perspektiv beskrives en tredelt typificering af kønsforståelse: 1) *sex*, 2) *sex categorization* og 3) *gender*. Disse tre viser distinktionen mellem det biologiske køn, den kønskategori man placeres i og den måde kønnet vurderes på ud fra, hvordan man gør det, ud fra normative forståelser. De foretager denne distinktion for at vise, hvordan kompleksiteten omkring køn må skildres for at kunne forstå det (West & Zimmerman, 1987, s. 127).

Som en konsekvens af disse strukturer for, hvordan man opfatter køn som noget, der gøres på bestemt vis, anvendes begrebet *gender accountability* (West & Zimmerman, 1987, s. 136). Dette tager afsæt i en betragtning om, hvordan der i det sociale møde eksisterer nogle underliggende, etablerede beskrivelser om og opfattelser af, hvordan køn bør og ikke bør gøres. West og Zimmerman peger på, hvordan disse er konsekvente, og at man som individ bliver stillet til regnskab herfor. Derfor orienterer man sig ud fra disse velvidende om, at ens handlinger står til ansvar herfor og udadtil bliver et subjekt for det omkringværende samfunds blik, kommentarer og bedømmelse. Bestræbelsen bliver derfor, at ens handlinger skal passe bedst muligt ind i den normative forståelse og dermed gør sig mindst muligt bemærket ved at være i overensstemmelse med de kulturelt accepterede standarder (West & Zimmerman, 1987, s. 136). Det vil således betyde, at man i enhver given sammenhæng vil blive stillet til regnskab for ens måde at gøre sit køn på som henholdsvis mand eller kvinde ud fra normative opfattelser af maskulinitet og femininitet (West & Zimmerman, 1987, s. 137).

3.1.4 Social læring

Akers sociale læringsteori, som er udviklet på baggrund af Sutherlands teori om *differential association*, har til formål at forklare, hvordan afvigende adfærd indlæres i interaktion med andre og bygger blandt andet på: *differential association*, *definitions* og *differential reinforcement* (Akers, 2018, s. 79, 81). Differential association defineres som processen, hvori individet udsættes for normative definitions, som enten ser positivt eller negativt på kriminel adfærd (Akers, 2018, s. 81). De vigtigste referencegrupper for individet er dets primære grupper såsom familie og venner, men også sekundære referencegrupper, såsom skolelærere, medier og lovgivning, har indflydelse på, hvorvidt individet begår en kriminel handling. De definitions der 1) forekommer tidligt i livet, 2) varer over lang tid og 3) kommer fra relationer, som individet er tætte med, har den største indvirkning på individets adfærd (Akers, 2018, s. 81).

Ifølge Akers har individet dog også selv nogle definitions, som er individets egne holdninger og meninger knyttet til en given adfærd (Akers, 2018, s. 81). Akers skelner mellem generelle og specifikke definitions, hvor de generelle definitions indebærer religiøse, moralske og konventionelle værdier og normer, som ser positivt på konform adfærd og negativt på afvigende adfærd, mens de specifikke refererer til bestemte handlinger (Akers, 2018, s. 82). Jo højere grad individet anser en adfærd som forkert, desto mindre sandsynlighed er der for, at individet udviser denne adfærd. Omvendt er der større sandsynlighed for, at individet udviser en adfærd, hvis der er en overvægt af positive definitions derom, eller hvis adfærden kan retfærdiggøres eller undskyldes (Akers, 2018, s. 81-82). Definitions, der ser gunstigt på afvigende adfærd, kan dermed enten være positive eller neutraliserende, hvor de neutraliserende definitions ifølge Akers er de mest almindelige. Individet opgiver således ikke nødvendigvis samfundets normer, men lærer at undskylde, retfærdiggøre og dermed neutralisere egne handlinger (Akers, 2018, s. 82).

Ifølge Akers er individets forskellige definitions udviklet gennem differential reinforcement. Dette defineres som balancen mellem tidligere, nuværende og fremtidige forventninger om belønning og straf af en given adfærd (Akers, 2018, s. 82). Sandsynligheden for, at et individ vil gentage en adfærd, forhøjes gennem belønning, *positive reinforcement*, samt gennem undvigelse af straf, *negative reinforcement* (Akers, 2018, s. 82-83).

3.1.5 Opsamling

De anvendte orienterende begreber udgør således en samlet værktøjskasse, der består af forskellige redskaber, som hver især bidrager til det afsæt, vi benytter til indsamlingen af empiri og den efterfølgende analyse. Vi er opmærksomme på, at de udvalgte orienterende begreber har forskellige

teoretiske afsæt og således ikke er direkte kompatible. Først og fremmest differentierer perspektiverne sig fra hinanden ved at være en blanding af både kriminologiske og sociologiske, såvel som at de udspringer fra både ældre og nyere teorier. Konkret fungerer rutineaktivitetsteorien under forudsætningen om, at der altid vil være motiverede gerningspersoner. Den siger derfor ikke noget om, hvilke faktorer der motiverer til kriminalitet (Cohen & Felson, 2018, s. 402-404). Derfor anvendes social læringsteori, som netop har fokus på processen frem til at blive lovovertræder. Sidst tilbyder de kønsteoretiske perspektiver en højere grad af kompleksitet i blikket på individet og dets køn. Teorierne er således kompatible, idet de enkeltvis tager over der, hvor den anden ikke har forklaringskraft. Da specialet ønsker at belyse digitale sexkrænkelser fra flere perspektiver, har vi derfor valgt at benytte et differentieret teoriapparat, som netop tilbyder forskellige nuancer til undersøgelsen af problemstillingen. På den måde bliver helheden af de orienterende begreber større end summen af de enkelte dele, hvilket således er i overensstemmelse med vores adaptive tilgang (jævnfør afsnit 3).

4. Kvalitativ metode

Det følgende afsnit har til formål at præsentere specialets kvalitative metode samt de mange refleksioner og overvejelser, vi har haft undervejs. Afsnittet belyser først specialets overordnede design, hvorefter der rettes fokus på den konkrete anvendte metode, fokusgruppeinterviews, samt de mange overvejelser vi havde forud for afholdelsen i forhold til strukturering af fokusgruppen, udvælgelse af fokusgruppemedlemmer, rekrutteringsproces, planlægning af fysiske rammer samt det at interviewe unge. Derefter beskrives udformningen af interviewguiden, herunder operationalisering, valg af spørgsmålstyper samt brugen af vignetter, hvorefter en efterrefleksion over vores erfaring med selve udførelsen af fokusgruppeinterviewene følger. Slutteligt beskrives efterbehandlingen i forhold til transskription og kodning. Vi har undervejs foretaget mange etiske overvejelser, som ikke blot kan koges ned til ét bestemt afsnit i metodeafsnittet. Vi har derfor valgt at tillægge disse overvejelser en betydning gennem hele specialets udformning, hvorfor refleksioner herom løbende inddrages gennem metodeafsnittet frem for i ét særskilt afsnit.

4.1 Kvalitativt studie

Specialets overordnede design er et kvalitativt studie med fokusgruppeinterviews som metode. Det kvalitative studie er særligt relevant, da det herigennem er muligt at opnå dybdegående, detaljerige og nuancerede perspektiver på betydningen af unges onlinekultur, online seksualkultur og kønsnormer i relation til fænomenet digitale sexkrænkelser (Brinkmann & Tanggaard, 2015, s. 14). Empirien vil helt konkret bestå af fokusgruppeinterviews med unge i alderen 14-15 år, som går i 8. klasse på skoler i Aalborg Kommune, hvilket vil uddybes yderligere i det følgende metodeafsnit.

Rammen for måden hvorpå vi arbejder med teoretiske perspektiver, indeholder både en teori-
fortolkende og teorigenerende tilgang. Det teori-
fortolkende aspekt kommer til udtryk, idet vi fortolker
det empiriske materiale med afsæt i retningsgivende teoretiske, orienterende begreber (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 40). Dog skal de teoretiske perspektiver ikke anses som styrende, men snarere som et bagvedliggende fokus, som hverken afgrænser eller bliver for dominerende for empiriindsamlingen, hvilket er i tråd med den adaptive tilgang (jævnfør afsnit 3). Det teorigenerende aspekt spiller ligeledes en gennemgående rolle i undersøgelsen, da vi med afsæt i teori og empiri opnår ny teoretisk viden, der nuancerer og udvikler de eksisterende perspektiver (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 36-37).

4.2 Fokusgruppeinterviews

I nærværende speciale er det formålet at undersøge unges onlinekultur, online seksualkultur og kønsnormers betydning i forhold til digitale sexkrænkelser ud fra seks fokusgruppeinterviews. Fokusgruppeinterviewet er karakteriseret ved kombinationen af gruppeinteraktion og et specifikt emnefokus, og det er derfor særligt velegnet til at opnå empiri, der ønskes at sige noget om betydningsdannelse i grupper (Halkier, 2016, s. 10). Fokusgruppeinterviews består af flere deltagere og faciliteres af en moderator, som styrer interviewets gang. Det primære formål med fokusgruppeinterviews er at få flere og mere nuancerede synspunkter frem omkring det emne, som moderatoren sætter som fokus (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 205). Det handler derfor ikke om, at de unge skal opnå enighed med hinanden, men i stedet at belyse deres forskellige synspunkter. Samspillet mellem de unge i fokusgruppen kan gøre det lettere for den enkelte unge at give udtryk for sine perspektiver, i og med de andre gør det samme (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 206). Derfor styrker det vores mulighed for at opnå og derved producere viden om kompleksiteterne i de unges sociale praksisser, hvilket ville være vanskeligt at opnå i individuelle interviews (Halkier, 2015, s. 139). En ulempe ved fokusgruppeinterviews kan dog være, at den enkelte fokusgruppedeltager siger væsentligt mindre sammenlignet med individuelle interviews (Harrits, et al., 2020, s. 188). På trods af dette er valget om fokusgruppeinterviews foretaget, da dette vurderes som den mest hensigtsmæssige metode til at undersøge de praksisser, normer og sociale dynamikker, som er væsentlige for at opnå viden om unges onlinekultur og online seksualkultur, herunder hvilke kønsnormer, der eksisterer (Halkier, 2016, s. 11, 14).

4.2.1 Strukturering og moderatorinvolvering

Struktureringen af specialets fokusgruppeinterviews læner sig op ad *den stramme model*, der kendetegnes ved at der anvendes flere specifikke interviewspørgsmål i en struktureret form (Halkier, 2016, s. 42-45; Halkier, 2015, s. 142-143). Først og fremmest egner denne model sig bedst til nærværende speciale, da vi ønsker at få så mange perspektiver som muligt omkring emnet (Halkier, 2016, s. 44). Desuden havde vi på forhånd en overvejelse om, at et fokusgruppeinterview med en større gruppe unge kan være svært at moderere og dermed potentielt kræve mere styring i forhold til at få alle fokusgruppedeltagere til at ytre sig (Halkier, 2016, s. 38). Derudover egner den stramme model sig godt, da vi har en relativ omfattende viden at tage afsæt i, hvorfor vi i situationen er i stand til at stille nogle relativt præcise spørgsmål, men i en ny social kontekst. Fordelen heri er, at vi er sikre på, at vi producerer viden i forhold til emnerne, unges onlinekultur, online seksualkultur samt kønsnormer, som specialet interesserer sig for i relation til digitale sexkrænkelser. En ulempe kan derimod være,

at det kan være svært at frembringe ny viden og finde ind til, hvad der optager fokusgruppedeltagerne, hvis de ikke har mulighed for at tale frit (Halkier, 2016, s. 44). Det har vi således været opmærksomme på i interviewsituationerne, hvorfor vi har haft en aktiv strategi om at forfølge de unges egne fortællinger.

Fordi vi har valgt den stramme model, har moderatoren en betydelig rolle i interviewsituationen (Halkier, 2016, s. 42). Moderatorrollen under et fokusgruppeinterview, adskiller sig markant fra rollen som interviewer under et enkeltinterview, da der i fokusgruppen foregår en anden og langt mere omfattende social interaktion. Det er således moderatorens rolle at få skabt social interaktion mellem de unge på en åben og opmærksom måde, så rummet føles trygt og fortroligt, uden at komme til at kontrollere samtalen (Halkier, 2015, s. 143). Udover moderator, som har det primære ansvar for interviewsituationen, besluttede vi at anvende en observatør til at agere en hjælpende hånd. Observatøren har fungeret som en hjælpende hånd, så moderatoren ikke alene skulle holde styr på alle aspekter i forhold til interviewets gang, herunder eksempelvis afspilning af lydklip (Halkier, 2016, s. 42). Da vi ønskede at gøre de unge tilpas ved observatørens tilstedeværelse, valgte vi en strategi om, at observatøren skulle inddrage sig selv, når det var naturligt i samtalen. Derfor var der således kun to ud af tre til stede til hvert fokusgruppeinterview, så vi som voksne ikke dominerede rummet og dynamikken for meget (Halkier, 2016, s. 42).

4.2.2 Udvalgelse af fokusgruppedeltagere

I udvælgelsen af deltagere til vores fokusgruppeinterviews, har vi bestræbt os på at foretage en *analytisk selektiv* udvælgelse af målgruppen, så udvælgelsen er i overensstemmelse med vores afgrænsning (Halkier, 2016, s. 29). Først og fremmest har vi valgt at segmentere vores fokusgrupper ved at opdele dem efter køn (Halkier, 2016, s. 30-31). Beslutningen herom bunder blandt andet i, at forskningslitteraturen peger på, at kønsnormative forståelser synes at være fremherskende, når det gælder sexting og digitale sexkrænkelser, hvorfor især piger kan opleve at blive udskammet, hvis de gør deres seksualitet online (jævnfør afsnit 2.2). Derudover var vi bevidste om, at emner såsom seksualitet, romantiske relationer og køn kan være svære at tale om, potentielt især som teenager og med det modsatte køn til stede. Vi havde derfor en formodning om, at interviewene vil være tryggest for alle parter med en kønsopdeling.

For det andet ønskede vi at afholde fokusgruppeinterviews på både byskoler i Aalborg og på skoler fra oplandet. På den måde tilskriver vi undersøgelsen variation, så de unge ikke har samme forudsætninger for deres perspektiver på emnet (Halkier, 2016, s. 31). Derudover besluttede vi, at fem elever er et passende antal til hvert interview, da vi ser det som velegnet i og med, at interviewene

indeholder intime emner, hvorfor en mindre gruppe kan resultere i en mere behagelig oplevelse for dem (Jakobsen, 2018a, s. 22).

Internt i hver fokusgruppe har vi valgt, at de skal være homogent segmenterede, da vi ønskede at fokusgrupperne skulle tage afsæt i de unges eget sociale netværk, så de kender hinanden fra den skole, de går på (Halkier, 2016, s. 31). Vi finder en fordel i at sammensætte de unge med velkendte ansigter, så de føler sig tilpasse ved både at dele samt udfordre hinandens perspektiver (Halkier, 2015, s. 141). En ulempe, ved at de unge kender hinanden, kan være, at der er en risiko for, at der opstår social kontrol, som kan hindre at forskellige perspektiver kommer frem (Halkier, 2016, s. 14). Dette på baggrund af, at de unge kan føle mindre frihed til at udtale sig, fordi de skal stå til ansvar for det, eksempelvis i frikvarteret, efter at interviewene er afholdt. Desuden kan den sociale kontrol spille ind i forhold til, at de unge agerer efter allerede etablerede positioneringer (Halkier, 2016, s. 32-33). Derfor har vi anvendt en strategi om at være opmærksom på, om situationer er præget af dette (Backe-Hansen, 2002, s. 57).

4.2.3 Rekrutteringsproces

Vi startede med en bred rekruttering, hvor vi sendte en mail ud med væsentlige detaljer til alle folkeskoler i Aalborg Kommune med en efterspørgsel om hjælp til at finde interesserede elever. De første dage vendte mange skoler tilbage med meldingen om, at de ikke kunne være behjælpelige grundet manglende ressourcer. En enkelt skole sagde desuden nej, fordi der aktuelt var en sag på skolen omhandlende en digital sexkrænkelser, hvorfor ledelsen besluttede, at eleverne ikke skulle interviewes om emnet. Tre skoler vendte tilbage og tilbød deres hjælp, hvilket gav en naturlig afslutning på rekrutteringsprocessen. Sammen med en kontaktperson fra hver skole talte vi os nærmere ind på rammerne for interviewet, herunder vores ønske om, at fem elever ville være et passende antal til hvert interview (jævnfør afsnit 4.2.2). De påtog sig opgaven om at udvælge de unge til deltagelse, hvorfor vi ikke har været inde over denne del af udvælgelsen. Vi har således ikke haft mulighed for selv at følge den sidste og afgørende fase af rekrutteringen til dørs. Vi har derfor på forhånd gjort os mange overvejelser om, hvilken indflydelse dette i praksis ville få på, hvilke unge der ville deltage i vores fokusgrupper samt hvorvidt deres deltagelse ville være frivillig. Disse refleksioner uddybes og diskuteres i afsnit 4.2.5 og 4.4.2.

4.2.4 Planlægning af fysiske rammer

I planlægningen af de fysiske rammer for vores fokusgruppeinterviews, vurderede vi det naturligt at afholde disse på elevernes egen skole inden for skoledagens tidsramme. På baggrund af at de unge

kender lokationen godt, er det vurderet, at eleverne som udgangspunkt føler sig komfortable og trygge der (O'Reilly & Dora, 2019a, s. 25; Jakobsen, 2018a, s. 40). Det var et ønske for os, at interviewene skulle foregå et neutralt og roligt sted, såsom et klasselokale eller opholdsrum, hvor der ikke var mulighed for at lærere eller andre kunne forstyrre. Vi afsatte omtrent en time til hvert interview, så der ikke var for stort et opbrud i de unges skoledag. Desuden blev en time vurderet som passende i forhold til at kunne bevare de unges koncentration og engagement, hvor der samtidig var tid til at komme grundigt omkring interviewguiden. I forsøget på at opnå et fortroligt rum ønskede vi at gøre stemningen under interviewene afslappet ved at medbringe snacks til de unge (Jakobsen, 2018a, s. 44). Vi vurderede, at dette ville medvirke til, at situationen kunne blive mere uformel, selvom interviewene har fundet sted på deres skole. Derudover var en teknisk ting at forholde sig til inden fokusgruppeinterviewene, hvordan vi skulle optage interviewene således, at de efterfølgende kunne transkriberes og anvendes i analysen (Halkier, 2016, s. 69). Vi valgte at optage fokusgruppeinterviewene med lyd og ikke video, da det ligeledes blev vurderet mest hensigtsmæssigt for at skabe en tryk setting for de unge.

4.2.5 Interviews med unge

I specialets interviews tager vi udgangspunkt i et nyere børneforskningsperspektiv, hvor de unge i høj grad anses som subjekter fremfor studerede objekter (Ottosen, 2002, s. 16; O'Reilly & Dogra, 2019b, s. 4). Med udgangspunkt i dette, er det vores opgave at sætte os ind i de tanker og forståelser, som de unge har om deres liv, da de unge, såvel som voksne, skal opfattes som "*kompetente sociale aktører, der aktivt bidrager til at skabe deres egne livsprocesser*" (Ottosen, 2002, s. 16).

Da det er unge, som interviewes, har vi været ekstra opmærksomme på særlige hensyn, der er vigtige at tage, blandt andet hvordan interviewene forløber bedst muligt, så de unge føler sig trygge til at indvie os i deres tanker. Her er det helt centralt med en interviewsituation, som er præget af uformalitet, hvorfor vi forinden har valgt en strategi om at benytte åbent kropssprog og en uformel tone i vores sprog (Halkier, 2015, s. 143). Konkret har vi eksempelvis overvejet, at vi i de første interviews ville lytte efter hvilke ord, de unge selv bruger om eksempelvis nøgenbilleder, sexting og digitale sexkrænkelser, således at vi havde muligheden for at adoptere deres anvendte sprog ind i vores eget og dermed nedbryde den formelle distance mellem os og dem som to forskellige grupper med hver vores sprog, hvilket uddybes i 4.4.3.

Dernæst vurderer vi det vigtigt, at vi forholder os ydmyge og ikke-moraliserende, så de unge kan skelne os som voksne fra eksempelvis lærere, pædagoger eller politibetjente (Ottosen, 2002, s. 22). Dette var grundet en forventning om, at netop dette ville have en positiv effekt i forhold til at

skabe en “ung-til-ung”-relation for at vise, at vi anser dem som jævnbyrdige. Vi vurderede alligevel en risiko for, at der kunne opstå et magtforhold mellem os og de unge, hvorfor vi gav klart udtryk for, at det er de unge, som er eksperter, og at det er dem, som skal lære fra sig omkring deres oplevelser online (Jensen, 2002, s. 79). Derfor var det formålet at følge de unges fortællinger og sætte tid af til dette i alle fokusgruppeinterviews. Dog var vi opmærksomme på, at de unge ikke skulle tildeles for meget ansvar i dialogen, hvilket kunne resultere i en følelse af overvældelse for dem (O’Reilly & Dogra, 2019c, s. 6).

Det har været essentielt for os at understrege overfor de unge, at de deltager frivilligt, og at dette indebærer, at de til enhver tid kan undgå at svare på et spørgsmål eller helt trække sig fra fokusgruppeinterviewet (Jensen, 2002, s. 79). Samtidig er det vigtigt, at de unge er informeret om, hvad interviewet handler om samt hvad det skal bruges til således, at de kan forstå formålet med deres deltagelse (Backe-Hansen, 2002, s. 53). Det er derfor vigtigt, at de unge viser, at de har forstået indholdet samt at de aktivt giver samtykke til os forinden interviewets start. Dette, da det skal være tydeligt for os, at de unge har haft et selvstændigt valg om at deltage (Backe-Hansen, 2002, s. 56). På baggrund af at vi ikke selv har kunnet tage del i rekrutteringen af de specifikke elever, har vi ikke haft kontrol over processen og dermed hvorvidt, at de frivilligt har indvilliget i at deltage (jævnfør afsnit 4.2.3). Dette er forsøgt foregrebet ved udarbejdelse af et forældrebreve (Bilag 1), som indeholdt information om specialet samt selve interviewenes formål. Hensigten med forældrebreve var at imødekomme de juridiske krav i forhold til samtykke (Datatilsynet, 2019, s. 10), samt give mulighed for, at de unge og deres forældre kunne have en dialog i hjemmet om interviewet forinden, det blev afholdt. Det er formuleret i brevet, at forældrenes samtykke til, at de unge kunne deltage i interviewene kræves, hvorfor de blev bedt om at melde tilbage om dette (Bilag 1). Det var hertil vigtigt, at de unge og forældrene vidste, at de selv til enhver tid kunne trække deres samtykke tilbage (Backe-Hansen, 2002, s. 60, 64).

4.3 Interviewguide

Interviewguiden er bygget op omkring fem horisontale sektioner, herunder emne, orienterende begreber, interviewspørgsmål, vignetter og rekvisitter samt formål (Bilag 2). Sektionerne emne, orienterende begreber og interviewspørgsmål har haft til formål at illustrere processen, hvor specialets orienterende begreber er operationaliseret til mere konkrete interviewspørgsmål, hvilket vil uddybes i afsnit 4.3.1. Inddelingen vignetter og rekvisitter har haft til formål at fungere som et hjælpeværktøj under selve interviewsituationen, så det for moderator har været nemt at orientere sig, eksempelvis i

forhold til hvilke lydklip, der skal afspilles hvornår. Sektionen formål er medtaget for at sikre, at vi konsekvent i udarbejdelsen har forholdt os til, hvorfor vi vælger at gøre, som vi gør. Under briefing har formålet eksempelvis været, at alle følte sig velkomne og trygge ved interviewsituationen, at informere om rammerne for interviewsituationen og at alle har haft mulighed for at stille spørgsmål.

Udover de horisontale sektioner har vi inddelt interviewguiden vertikalt i otte rammesættende emner, herunder briefing, præsentationer, unges onlineliv, at gøre seksualitet online, kønsmæssige forskelle ved at gøre seksualitet online, digitale sexkrænkelser, kønsmæssige forskelle i forhold til digitale sexkrænkelser samt afrunding og debriefing (Bilag 2). Inden for hver inddeling, er der desuden angivet en forventet tidsramme. Sektionerne og tidsangivelsen har haft til formål at danne struktur og retning for interviewet samt at moderator har holdt interviewet inden for tidsrammen.

Briefingen er grundig og indeholder først en kort præsentation af emnet for specialet samt hvilke emner, fokusgruppeinterviewet omhandler. Udover præsentationen bruges briefing hovedsageligt til at kommunikere rammerne for selve interviewsituationen samt for interaktionen mellem fokusgruppemedlemmerne. Her lægges vægt på at påpege, at det er en samtale *mellem* de unge (Halkier, 2015, s. 144). Derudover signaleres positionen mellem moderator og fokusgruppemedlem, idet det italesættes, at det er de unge, der er eksperterne (jævnfør afsnit 4.2.5). Dertil understreges det, at alle perspektiver, oplevelser og meninger er lige så vigtige og interessante, og at der ikke findes hverken rigtige eller forkerte svar. Formålet hermed er at nedbryde den potentielle forventning om, at det er moderator, der sidder som eksperten med de rigtige svar (Halkier, 2015, s. 145).

Præsentationsrunden indebærer, at alle fokusgruppemedlemmer fortæller deres navn og alder og har til formål at skabe tryghed omkring det at sige noget, da alle således får ordet i begyndelsen af fokusgruppeinterviewet.

I debriefingen spørges, om de har noget, de gerne vil tilføje med det formål at tilbyde dem en mulighed for at komme med en afsluttende kommentar. Dernæst takkes de unge for, at de modigt har delt deres perspektiver. Sidst sættes tid af til at evaluere oplevelsen med formålet om at tilkendegive, at de unges perspektiver tages seriøst og at der er opmærksomhed omkring, at interviewet kan frembringe reaktioner (O'Reilly & Dogra, 2019b, s. 29).

4.3.1 Operationalisering og spørgsmålstyper

Da de orienterende begreber kan fremstå abstrakte, har vi fundet det nødvendigt at operationalisere dem til meningsfulde interviewspørgsmål (Riis, 2005, s. 35-36). Operationalisering er processen, hvor vi har konverteret de orienterende begreber til konkrete interviewspørgsmål, som har haft til formål at indfange det, vi ønsker at undersøge. Interviewspørgsmålene bærer i højere grad præg af

hverdagssprog og kan dermed anvendes og forstås i praksis (Tanggaard & Brinkmann, 2015, s. 38-40). Et eksempel på en operationalisering af et orienterende begreb i interviewguiden kan ses ved temaet “Kønsmæssige forskelle i at gøre sin seksualitet online”. Her har formålet blandt andet været at tilvejebringe viden, som kan henføres til begrebet gender accountability, som indebærer etablerede opfattelser af, hvordan man bør agere i forhold til normative kønsforståelser (jævnfør afsnit 3.1.3). Dette orienterende begreb er oversat til interviewspørgsmål, som vi vurderer bedst kan indfange begrebet ud fra de unges forståelse: “*Hvorfor tror I, at man som dreng/pige deler intime billeder med hinanden?*” og “*Hvad kan man få ud af det som dreng/pige?*” (Bilag 2).

Vi har desuden fundet det hensigtsmæssigt at anvende en åben formulering i spørgsmålene, da det for de unge kan være et komplekst og svært emne at tale om. Den åbne spørgsmålsform skulle derfor medvirke til, at de kunne besvare spørgsmålene med deres egne valgte ord og formuleringer. Vi har derfor valgt at undlade formuleringer med ja/nej spørgsmål, der lægger op til bestemte svar, men i stedet spørgsmål indledt med hv-ord, der udfolder spørgsmålene mere bredt. Eksempelvis spørges “*Hvis jeg nu siger sexting, hvad tænker I så på?*”, hvor der lægges op til, at der kan være mange måder at svare på, som alle er lige korrekte (Bilag 2). Dertil har vi undgået at stille ledende spørgsmål, der kan skabe en følelse hos de unge om, at vi som moderatorer har bestemte forventninger til deres svar (Larsen, 2002, s. 113). Dette har været særligt vigtigt at undgå, da det er de unges fortællinger om deres *egne* oplevelser, som er vigtige at indfange, hvorfor det har været essentielt ikke at anvende ledende spørgsmål, der fejlagtigt kunne lægge op til social desirability bias (Hansen, 2020, s. 291).

Ydermere har det også været en væsentlig overvejelse, at den åbne spørgsmålstype medfører mindre mængde af snak fra moderators side og mere tid for de unge til at besvare de brede og nysgerrigt formulerede spørgsmål. Desuden lægger den åbne spørgsmålstype også op til, at flere i fokusgruppen kan byde ind med svar, da der findes adskillige måder at besvare spørgsmålene på, samt at det medfører en mulighed for de unge til at svare mere detaljeret om tanker og perspektiver på de givne spørgsmål (Larsen, 2002, s. 112). Det kan dog vurderes væsentligt i interviewsituationerne at anvende opfølgende lukkede spørgsmål, da det kan være en måde at verificere de unges svar.

I interviewguidens indhold er der ligeledes gjort overvejelser om spørgsmålstyperne, der anvendes, i forhold til at understøtte de rammer, som følger med et fokusgruppeinterview. Som tidligere beskrevet tages der hensyn til den målgruppe, der interviewes og de forhold, der følger med at interviewe unge, som blandt andet betyder, at der ikke kan forventes samme selvstændighed i samtale flow som med en gruppe af voksne (jævnfør afsnit 4.2.1). Dog har vi stadig haft til hensigt at moderere en samtale blandt de unge, hvor vores rolle som moderatorer træder i baggrunden. Derfor har vi

anvendt beskrivende start-spørgsmål, som har til formål at igangsætte og understøtte en udveksling mellem fokusgruppens deltagere, og til at understøtte en følelse hos de unge deltagere af at have noget at tilbyde samtalen (O'Reilly & Dogra, 2019b, s. 10). De beskrivende start-spørgsmål anvendes i interviewets begyndelse, hvor spørgsmålet: *“Hvor er I mest online med jeres venner?”* stilles (Bilag 2). Dertil anvendes senere i interviewet også *evaluerende start-spørgsmål*, der har større fokus på at skabe stillingtagen til og starte diskussion om normative vurderinger inden for emnet (Halkier, 2015, s. 146). Denne type ses eksempelvis anvendt i spørgsmålet: *“Hvorfor tror I, at man deler intime billeder med hinanden?”* (Bilag 2).

4.3.2 Brug af vignetter

I interviewguiden har vi gjort brug af såkaldte vignetter, som et værktøj til at fremme interaktionen om et bestemt perspektiv, som afspejler problemstillingen og interviewets emner og derved anvendes i sammenhæng med interviewets øvrige spørgsmål i interviewguiden (Halkier, 2015, s. 148). Vores vignetter består af to lydklip fra podcasten ”Min teenager deler da ikke nøgenbilleder” fra 2021, som indeholder uddrag fra interviews med samtaler mellem henholdsvis unge piger og drenge, der taler om det at dele nøgenbilleder og hvordan handlingen bliver opfattet af andre unge (Mølgaard, 2021). Indholdet fra lydklippene ses citeret i tabellen nedenfor:

Tabel 2: Lydklip fra podcast ”Min teenager deler da ikke nøgenbilleder”

Lydklip 1: <i>“Er du en rigtig dreng?”</i>	Lydklip 2: <i>“Er du tør eller luder?”</i>
<p>Dreng 1: <i>“Jeg tror måske det [at sexte] er noget man gør som kærester...”</i></p> <p>Dreng 2: <i>“Hvis der var en pige, som sådan ud af det blå, sendte et røvbillede til mig, så var det nok ikke den pige, jeg ville have som min kæreste. Så ved man ikke, hvor mange hun har sendt det til, og så bliver hendes ry jo også bare, at hun er en luder.</i></p> <p>Dreng 1: <i>“Så ved man ikke, hvor mange hun vil sende et røvbillede til.”</i></p> <p>Dreng 2: <i>“Præcis”.</i></p>	<p>Pige 1: <i>“Jeg har hørt fra mange, at hvis det er, man ender med at sende noget, så bliver man kaldt for luder og alt muligt, fordi at man bare er så billig. Så hvis man ikke sender noget [et nøgenbillede], så er man sådan tør og kedelig, og så er der bare ingen, der gider at være venner med én, men hvis man sender noget, så er man sådan en luder, og det synes jeg bare overheadet ikke giver nogen mening”.</i></p>

Dreng 1: <i>"Og så bliver hendes ry også bare, at hun er en luder".</i>	
---	--

De to lydclip inddrages i sektionen "Kønsmæssige forskelle ved at gøre sin seksualitet online" og bruges til at belyse tanker om fænomenet sexting blandt unge (Bilag 2). Lydklippene kan være med til at hjælpe de unges udsagn om holdninger på vej, hvilket er gavnligt i interviewsituationen (O'Reilly & Dogra, 2019d, s. 9). Anvendelsen af disse lydclip som vignetter er derfor vurderet som en styrke for interviewsituationen, hvor de unge muligvis kan finde samtaleemnet svært, da det kan være personlige og prækære emner for dem i denne alder. Lydklippene er derfor inddraget med henblik på at nedbryde de mulige forhindringer, der måtte findes, da det er unge jævnaldrende, der i lydklippene udtaler sig om emnet og derved kan medvirke til at normalisere samtalen og emnerne for de unge fokusgruppedeltagere. Inddragelsen af lydklippene er ligeledes udført grundigt ved at de præsenteres i en briefing forud for afspilning, hvor essensen af lydklippene efterfølgende opsamles i en debriefing.

4.4 Erfaringer fra fokusgruppeinterviews

Efter afholdelsen af vores fokusgruppeinterviews har vi reflekteret over, hvordan afholdelsen gik med afsæt i de mange overvejelser, vi havde forinden. Følgende afsnit har derfor til formål at uddybe vores erfaringer med rammerne, sammensætningen af fokusgrupperne samt roller og dynamikker, både i forhold til fokusgruppedeltagerne, men også i forhold til os som henholdsvis moderatorer og observatører.

4.4.1 Rammerne for interviewet

De seks fokusgruppeinterviews blev som ønsket afholdt på tre forskellige skoler, hvor vores fokusgruppedeltagere har deres daglige gang. Her blev vi mødt af vores kontaktpersoner, som fremstod interesserede og nysgerrige på de forestående fokusgruppeinterviews. Kontaktpersonerne havde som aftalt sørget for lokaler, hvor vi kunne afholde interviewene uforstyrret. Fokusgruppeinterviewene blev afholdt fra morgenstunden, hvor de fleste varede omtrent en time. Vi erfarede, at længden var passende i forhold til at komme omkring vores interviewguide og holde fokusgruppedeltagernes koncentration. Som nævnt medbragte vi forskellige snacks som bidrog til en uformel, hyggelig atmosfære, hvor deltagerne undervejs lænede sig mere og mere tilbage i stolen og var godt tilpas. I et enkelt fokusgruppeinterview erfarede vi dog, at det havde en utilsigtet effekt på interviewsituationen

(Interview 3), da vi undervejs observerede uro i form af mange interne blikke og grin, når en deltager rakte ud efter snacks eller åbnede en juice.

4.4.2 Sammensætning af fokusgrupperne

Det lykkedes at rekruttere i alt 33 deltagere fordelt på seks fokusgrupper. Alle fokusgruppemedtagere går i 8. klasse og er 14-15 år med en lille overvægt af deltagere på 14 år og med en ligelig fordeling af køn. Fire fokusgrupper er fra to forskellige oplandsskoler, mens to fokusgrupper er fra én byskole, som det ses illustreret nedenfor:

Figur 1: Oversigt over samlet fordeling

Forinden hvert interview snakkede vi sammen med kontaktpersonerne på skolerne og spurgte ind til, hvordan eleverne var blevet spurgt samt hvordan interviewet var blevet præsenteret for dem. Dette grundet følgende bekymringer omkring lærerens egen udvælgelse af elever: 1) at gyldigheden af de unges frivillige samtykke kan diskuteres, da det kan være svært som ung at frasige sig at deltage, når først en lærer har udpeget en og efterspurgt deltagelse og 2) at en lærer formentlig vil foretage en selektiv udvælgelse af “de bedste elever”, som fremstår mest modne og dermed risikere ikke at få variation i sammensætningen af fokusgruppemedtagere. Vores kontaktpersoner meddelte, at de havde spurgt alle i klassen og givet de elever, der havde interesse, et forældrebreve med hjem, som kom retur underskrevet. Vi havde derfor en god fornemmelse af, at de unge selv havde lyst til at deltage og fik derfor den ønskede vished om, at de unges deltagelse har været frivillig. Vi er dog alligevel opmærksomme på, at der kan være flere forskellige ting, som kan have haft indvirkning på, hvorfor de unge valgte at deltage. Nogle kan have givet os et samtykke, som i højere grad bærer præg af at være et “*get out of math class*”-samtykke, hvor de indvilliger i at deltage, fordi de ser det som en pause fra undervisningen (Staksrud, 2019, s. 491). Vi kan ikke med sikkerhed vide, om dette var tilfældet, men vi kan have en formodning herom i de interviews, hvor vi så næsten ingen eller ingen deltagelse fra enkelte fokusgruppemedtagere. Nogle kan også have givet os “*det sociale pres*”-samtykke, hvor

grupperingen af den resterende fokusgruppe medfører et stort socialt pres, som den enkelte ikke har mod på at sige fra overfor (Staksrud, 2019, s. 491). Under et interview oplevede vi, at tre piger gerne ville deltage, men med betingelsen om, at der var plads til dem alle tre (Interview 2), hvilket kan indikere, at lysten til deltagelsen i dette tilfælde mest skyldtes veninders deltagelse. Overordnet har vi dog en klar oplevelse af en gennemgående velvilje og interesse i deltagelse blandt de unge.

4.4.3 Vores roller

Valget om den stramme styring forekom hensigtsmæssig, da der i praksis ikke forekom en naturlig interaktion mellem de unge fra start, hvorfor denne styring fra vores side hjalp til samtalens flow. I praksis var dynamikken mellem moderator og observatør forskellig fra interview til interview, i og med der var markant forskel på, hvor meget moderator skulle hjælpe samtalen på vej. De interviews, hvor det eksempelvis krævede, at moderator skulle gøre mere for at få de unge til at interagere, var observatøren oftest en smule mere aktiv for at være behjælpelig.

Vi erfarede, at vi helt naturligt kunne adoptere de unges udtryk og anvende dem i samtalen, herunder eksempelvis "RB", som står for røvbillede, eller "MB" for mavebillede (Interview 2, s. 25). Dette vurderes at have forstærket en følelse af, at vi var på bølgelængde med hinanden.

Vi erfarede i situationen, at den ikke-moraliserende tilgang i enkelte tilfælde var vanskelig at opretholde, i og med at noget som for de unge er dagligdagstale, kan fremstå foruroligende og kritisk for os. Et eksempel på dette er en situation, hvor der blev talt om kropsidealer, hvor en udtalelse fra en ung handlede om, hvordan kroppe kan være "rigtige" og "forkerte" (Interview 5, s. 159). Observatøren i det pågældende interview tilføjede hertil, "*at alle kroppe er rigtige kroppe*" for at fremstå inkluderende over for de resterende fokusgruppedeltagere. Dog har vi på bagkant overvejet, at det for den ene fokusgruppedeltager med udsagnet om kropsidealer kan have fremstået moraliserende, hvilket vi dog ikke oplevede i interviewsituationen. En efterrefleksion går derfor på, at det til tider var svært at leve op til den ikke-moraliserende rolle, og at vi i flere situationer blev mindet om, at på trods af, at vi til tider kunne føle os jævnbyrdige med dem, også er langt fra hinanden i rollerne som både forskere og deltagere samt voksne og unge. På trods af, at det i nogle tilfælde var en udfordring, erfarede vi dog, at en strategi om at udvise anerkendelse via kropssprog, nik og anerkendende sætninger til det, de unge fortalte, virkede som en motiverende faktor for at få de unge til at fortælle uddybende. Eksempelvis erfarede vi, at det havde god effekt at virke overraskede eller ekstra nysgerrige på deres udtalelser via udtryk som eksempelvis: "*Nå?*", "*Okay?*" og "*Det var jeg ikke klar over*". Dette havde en positiv effekt, da vi oplevede, at de unge blev motiverede til at fortsætte samt at andre fik lyst til at supplere. Dette kunne eksempelvis komme til udtryk i situationer, hvor ordet

”luder” blev brugt af de unge, hvor det hos os gav en foruroligende genklang, men hvor virkningen af at forholde os nysgerrige til disse udsagn havde den effekt, at de fortsat uforbeholdent brugte ordet. Dette gav os en følelse af, at de ikke holdt sig tilbage og blot anvendte de ord, som faldt dem naturligt. Dertil erfarede vi også, at vi i interviewene lykkedes med “ung-til-ung”-tilgangen, ved at spørge nysgerrigt ind til deres onlineliv på en sådan måde, at de kunne fornemme, at vi havde viden om de forskellige sociale medier de bruger, netop fordi vi selv anvender dem.

Desuden erfarede vi i størstedelen af fokusgrupperne, og særligt i pige grupperne, at vi lykkedes med at skabe et fortroligt rum, hvor de havde tillid til at dele personlige fortællinger og perspektiver. Det, at de unge følte det naturligt at fortælle om deres egne perspektiver og oplevelser, gav os både følelsen af at være til stede i deres egne private hverdagssamtaler med hinanden, og at emnet også for dem personligt var relevant. Dette oplevede vi eksempelvis under et interview med en fokusgruppe, hvor en pige delte en personlig beretning om en hændelse, hendes veninde har været udsat for, som gav en klar følelse af fortrolighed mellem os og de unge (Interview 4, s. 19). Denne erfaring kan potentielt udspringe af, at vi selv er af samme køn. Dette formoder vi har skabt en følelse hos pigerne af, at vi har kunne relatere til deres udsagn på baggrund af denne fællesnævner. Modsat har vores køn, især i én af drengegrupperne, potentielt haft den effekt, at der er opstået en form for barriere i forhold til at føle sig tryk ved at dele ud af så prekære emner til voksne af modsatte køn. Med deres unge alder taget i betragtning, er vores refleksion dog, at dette må være en ganske normal præmis at tage forbehold for.

4.4.4 Deltagernes roller

Vores forudgående overvejelser om, at det kan være svære og prekære emner for de unge at tale om, blev i praksis manet til jorden, da vi i stort set alle interviewsituationer oplevede en stor åbenhed og fortrolighed hos de unge i samtalen, både over for de andre i fokusgruppen såvel som over for os. Kun i ét interview med drenge oplevede vi overvejende generthed og en udfordring i at tilgå emnet i samtalen (Interview 1), men foruden dette oplevede vi på tværs af alle interviews en udbredt tilpashed ved at tale om emnet, og i den afsluttende debriefing fik vi positiv respons på oplevelsen.

Vi erfarede på tværs af alle fokusgruppeinterviews, at der som udgangspunkt ikke var en naturlig ”pingpong”, da de unges første svar på spørgsmålene ofte var korte, som ”ja” eller ”nej”. Dog blev der for os en naturlig håndtering af den manglende pingpong ved at agere støttehjul ved at stille opfølgende spørgsmål såsom ”Ja, hvordan det?”. Dette havde en positiv effekt, da det gav mange uddybede, reflekterede svar, som også hjalp på pingpong-dynamikken mellem de unge.

Vi oplevede, at det havde en positiv, forstærkende effekt, at fokusgruppinterviewene blev afholdt blandt klassekammerater. Dette kom til udtryk ved, at der gennemgående var mange bekræftende udtryk over for hinandens udsagn, hvor eksempelvis opfattelser af det modsatte køn blev forstærket gennem en erklæring om enighed fra de andre deltagere. Foruden dette, erfarede vi også nogle mere diskrete tendenser i dynamikkerne på gruppeniveau. Dette bestod blandt andet af interne blikke, fnis og hvisken mellem deltagerne på tværs af alle fokusgrupper. Dette var i én af fokusgrupperne forstyrrende for samtalen, hvor moderator gjorde opmærksom på dette (Interview 3, s. 11), men hvor det i de resterende fokusgrupper foregik på et diskret plan, hvorfor det ikke blev irettesat. De forudgående overvejelser om risiko for social kontrol grundet de unges eksisterende kendskab til hinanden var således ikke til stede, men havde tværtimod en positiv effekt. Kun i ét interview var der en pige, hvis deltagelse potentielt kunne have indflydelse på fokusgruppens dynamik, men hvor indholdet havde stor relevans for samtalen, hvorfor det ikke blev vurderet som et forhold, der var nødvendigt at moderere (Interview 5). Dette forekom ikke at have baggrund i interne dynamikker, og alle fokusgruppens deltagere var desuden aktivt deltagende.

Generelt var der en variation i graden af deltagelse blandt fokusgruppedeltagerne, hvor der overordnet set var en ligelig fordeling i hver fokusgruppe mellem aktive og mere passive deltagere, hvilket kan hænge sammen med deres personlige erfaring inden for emnet. Denne forskel i erfaringsgrundlaget på området og deltagelse i samtalen var ikke noget, der blev italesat eller peget på indbyrdes foruden i én situation, hvor en dreng på humoristisk vis opfordrede en anden dreng til at deltage mere aktivt frem for blot at sidde og drikke juice (Interview 3, s. 23). Derfor oplevede vi generelt blandt de unge en jævnbyrdighed og bekvemmelighed omkring deltagelsen, både hos de snakkesalige såvel som de mere stille.

4.5 Transskriberingsstrategi

For at sikre så detaljeret transskribering som muligt, har vi foretaget transskriberingen umiddelbart efter afholdelsen af de forskellige interviews. Således kunne vi undgå en potentiel u hensigtsmæssig udeladelse af detaljer, der på sigt kunne risikere at begrænse empirien i analysen (Åkerstrøm & Wästerfors, 2018, s. 160). Derudover er det valgt, at det var det enkelte fokusgruppinterviews moderator, der skulle stå for transskriberingen af dette, hvilket ligeledes er valgt for at indfange den største grad af detaljerigdom. Da vi ønskede, at transskriberingerne blev så ensartede som muligt, har vi forinden udførelsen fastlagt nogle fælles retningslinjer, som ser ud som følgende:

Tabel 3: Guide til transskribering

Angiv med forbogstaver navnene på dem, der taler. F.eks. skrives navnet Peter som P. Moderator skrives som MO, mens observatør skrives som O.
Angiv andre navne der bliver nævnt med (nævner en andens navn).
Skift linje, når en ny person taler.
Angiv med kapitæler, hvis en person taler med særligt højt toneleje.
Angiv i parentes, hvis der grines. Angiv desuden andre stemninger i parentes, som ikke kommer frem på skrift.
Angiv med ... ved pause i sætningen.
Angiv med (...) hvis dele udelukkes eller ved længere pause i interviewet.
Der er fokus på meningskondensering, hvorfor interjektioner såsom “øh” samt ufuldendte ord og sætninger, hvis tilstedeværelse bidrager til forvirrende læsning, er frasorteret.

(Tanggaard & Brinkmann, 2015, s. 44-45)

Med dette som fælles afsæt har vi udført transskriberingerne ved gennemlytning af de optagede lyd-filer.

I henhold til efterlevelsen af de unges anonymitet, har de hver især fået tildelt et pseudonym, som er et alias for deres rigtige navn, som derved aldrig nævnes i transskriberingen. Ved de unges navns nævnelser af andre klassekammerater, er dette klippet ud af transskriberingen og erstattet med en angivelse i parentes, således at det sagte ikke kan føres tilbage til hverken fokusgruppemedlemmerne eller de andre omtalte unge. Det er dog en erkendelse, at vi som forskere selv vil kunne koble vores viden fra empiri til den enkelte fokusgruppemedlem, hvorfor anonymiteten aldrig kan blive fuldkommen (Bengtsson & Mølholt, 2020, s. 195). Derfor skal selve anonymiseringen i transskriberingen være en garanti for, at de unge fremadrettet ikke vil kunne genkendes i det sagte, hverken som individer eller som grupper. Dette er for at sikre, at vi ved inddragelsen af dem i vores undersøgelse ikke risikerer at kunne forårsage u hensigtsmæssige konsekvenser (Bengtsson & Mølholt, 2020, s. 194).

4.6 Kvalitetskriterier

For at sikre så god datakvalitet som muligt i specialet, har vi forholdt os til kvalitetskriterierne *gyldighed, pålidelighed og analytisk generaliserbarhed*.

Kriteriet om pålidelighed indebærer den håndværksmæssige kvalitet i specialet, herunder om fremgangsmåden er grundig, transparent og systematisk udført (Riis, 2012, s. 353). For at imødekomme dette, har det været hensigten at gøre processen, fra metode til empiriindsamling, databehandling, orienterende begreber, kodning og analyseresultater, så gennemsigtig som muligt. Dette er gjort ved blandt andet at vedlægge specialets interviewguide samt transskriberede fokusgruppeinterviews således, at det er muligt for læseren at få et klart og præcist indblik i, hvordan empiriindsamlingen forløb. Desuden er grundige metodiske overvejelser omkring forberedelser, udførelse og efterbehandling af specialets fokusgruppeinterviews udførligt beskrevet (Halkier, 2016, s. 107). Specialets teoretiske perspektiver i form af orienterende begreber er ligeledes udfoldet i henhold til, hvordan disse netop kan være særligt egnede til at besvare problemformuleringen. Denne systematik og refleksion imødekommer vi desuden i måden hvorpå, vi forholder os kritisk reflekterende til egne fortolkninger af den bearbejdede empiri samt de enkelte unges antagelser, som eksempelvis kan være præget af gruppens forventninger (Halkier, 2016, s. 109).

Gyldighed henviser til specialets troværdighed; altså om vi reelt undersøger dét, vi ønsker at undersøge (Riis, 2012, s. 357). Specialets gyldighed højnes på baggrund af en foretaget operationalisering af de orienterende begreber, som er konverteret til interviewspørgsmål, som er forståelige for de unge (Halkier, 2016, s. 105). På baggrund af en udførlig og grundigt overvejet interviewguide kan vi i højere grad sikre os, at de unges udtalelser i dialogen med hinanden vil kredse om netop de tematikker, vi ønsker at indfange. Desuden kan gyldigheden højnes i måden, hvorpå der er overensstemmelse mellem valg af metode samt teoretiske perspektiver og det, vi ønsker undersøgt (Halkier, 2016, s. 108). Beskrivelsen af vores valg om fokusgruppeinterviews indeholder en argumentation for, at netop denne metode er fordelagtig i vores undersøgelse af unges online- og seksualkultur samt kønsnormers betydning i forhold til digitale sexkrænkelser, i og med fokus på dialog, dynamikker og social interaktion egner sig til at undersøge disse kulturer (jævnfør afsnit 4.2). De orienterende begreber som anvendes i specialet, er tilmed nøje udvalgt på baggrund af en dybdegående litteraturgennemgang, hvilket er med til at understøtte sammenhængen og dermed også gyldigheden (Riis, 2012, s. 358-359).

Slutteligt er hensigten at opnå analytisk generaliserbarhed i specialet, hvilket indebærer, at vi ved at sammenholde enkelte tilfælde med teoretiske perspektiver, kan drage analytiske slutninger, som kan være vejledende for lignende kontekster (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 49). De mønstre og tendenser, vi finder i vores empiri om unge, kan dermed være socialt og analytisk genkendelige i relation til unge på andre skoler, teoretiske perspektiver eller eksisterende forskning (Halkier, 2016,

s. 111). I relation til dette kan man tale om graden af *overførbarehed*, som henviser til, at der bør være variation internt mellem deltagerne i fokusgrupperne for at undgå en skævhed i analyseresultaterne (Riis, 2012, s. 355). Dét at de unge i interviewene er selektivt udvalgte og derfor kommer fra forskellige skoler i Aalborg, er med til at give et mere dækkende indtryk af det sociale felt, så det er en varieret gruppe af unge, der inddrages, frem for hvis vi blot havde unge fra den samme skoleklasse (Riis, 2012, s. 355).

4.7 Kodningsstrategi

Efter transskriberingen foretog vi alle en grundig lytning samt gennemlæsning af transskriberingerne af alle interviews, hvor vi hver især noterede vores refleksioner omkring hvilke gennemgående temaer, vi fandt på tværs af empirien. Her bevægede vi os dermed fra at se på, hvad én fokusgruppemedtager eller én fokusgruppes deltagere udtrykker om de forskellige temaer til at se på, hvad den samlede empiri udtrykker (Ingemann, et al., 2018, s. 202-203). På baggrund af en diskussion om vores individuelle refleksioner, udformede vi koder for de fremtrædende temaer i empirien, som kan bidrage til at besvare problemformuleringen. I denne proces blev eksempelvis koderne manuskript, ansvar og skyld og risikovurdering oprettet (Tabel 4). Kodningen er dermed først og fremmest empiristyret og således en åben kodning (Jakobsen, 2018b, s. 177-178). Derudover oprettede vi også en række koder, som i højere grad følger temaer fra vores interviewguide og som er nyttige til den mere deskriptive del af analysen, hvor eksempelvis koderne skærmtid og kommunikationsform blev oprettet (Tabel 4). De forskellige koder udmundede sig i tre overordnede temaer, som indeholder i alt 14 underkategorier, som fremgår af tabel 4:

Tabel 4: Kodning

Onlineliv	Skærmtid Kommunikationsform Online vs. fysisk liv
Seksualkultur	Sexting som fænomen De unges erfaringsgrundlag med sexting Manuskript for sexting Årsager til at sexte (herunder de forskellige koder: tillid, interesse, anerkendelse, seksuelt, hygge sig, bytteforhold og forventningspres) Risikovurdering

Digitale sexkrænkelser	Digitale sexkrænkelser som fænomen De unges erfaringer med digitale sexkrænkelser Motiver for videredeling (herunder de forskellige koder: status, magt, hævn, hån, underholdning) Konsekvenser for offer Konsekvenser for gerningsperson Ansvar og skyld
------------------------	--

Kodningen blev foretaget i NVivo, da vi vurderede det som et nyttigt værktøj til at skabe overblik og forbindelser mellem fokusgruppeinterviewene, som dertil skaber overblik over selve kodningsprocessen såvel som anvendelsen af dem i den efterfølgende analyse (Ingemann, et al., 2018, s. 202-203). Vi valgte ikke at kode efter kønsnormer, da vi fandt, at kønsnormer havde en større eller mindre rolle i stort set alle temaer, hvorfor det ikke kunne koges ned til én kode og derfor blev noteret som noter til de koder, hvor det var relevant (Ingemann, et al., 2018, s. 203-204).

Selve kodningen blev foretaget fælles, så vi i denne proces kunne sammenholde alles perspektiver og således sikre, at kodningen blev foretaget ud fra samme forståelse. Vi har dermed haft en strategi om at foretage en grundig og omhyggelig kodning, hvor der både er lagt vægt på individuelle og fælles refleksioner, for at sikre os, at vi ikke overså vigtige temaer.

5. Analyse

I følgende analyse vil de seks fokusgruppeinterviews udfoldes og analyseres. Analysen er inddelt i tre delanalyser: 1) Unges onlinekultur, 2) Unges online seksualkultur, og 3) Fra sexting til digitale sexkrænkelser. Analysen følger i høj grad samme struktur som går igen i vores problemfelt, interviewguide og kodningsstrategi og har således afsæt i den tragt, vi gennemgående har anvendt. I første delanalyse starter vi med at etablere en bred viden om de unges onlinekultur, hvorefter vi i anden delanalyse ser på, hvordan de gør romantiske og seksuelle relationer inden for denne. Sidst, i tredje delanalyse, ser vi nærmere på, hvad der er på spil i de unges romantiske og seksuelle relationer, som gør, at grænsen fra sexting til digitale sexkrænkelser kan overskrides.

Derudover har vi en strategi om at inddrage længere samtaleuddrag fra fokusgrupperne, da interaktionen i bestemte kontekster har en væsentlig betydning for det, de unge siger. Nedenfor fremgår en oversigt over fokusgruppedeltagerne ved navns nævnelse:

Tabel 5: Oversigt over fokusgruppedeltagerne

Fokusgruppe 1	Fokusgruppe 2	Fokusgruppe 3	Fokusgruppe 4	Fokusgruppe 5	Fokusgruppe 6
Oplandsskole	Oplandsskole	Byskole	Byskole	Oplandsskole	Oplandsskole
Søren Andreas Rasmus Emil Niels	Agnes Elisa Line Josefine Nora Hannah	Deneb Labib Walid Theo Johan Anthon Niklas	Linda Mirembe Sandra Isabella Freja	Emma Signe Trine Anna Marie	Erik Tim Jeppe Sander Mathias

5.1 Del I: Unges onlinekultur

I følgende delanalyse er der fokus på fokusgruppedeltageres onlinekultur generelt. Først ses der nærmere på hvor lang tid, de unge bruger online, hvilke medier de benytter sig af samt hvordan de kommunikerer med hinanden online. Dernæst hvilke muligheder og begrænsninger, de oplever, når de er online. Formålet med delanalysen er at få indsigt i, hvilken betydning fokusgruppedeltageres onlinekultur har for deres ungdomsliv generelt, hvilket skal bidrage med at forstå den kontekst, som fænomenet digitale sexkrænkelser foregår i.

5.1.1 Skærmtid

På tværs af alle fokusgrupperne står det klart, at fokusgruppetagerne har en høj gennemsnitlig skærmtid på deres telefoner. Fokusgruppetagerne fortæller, at deres skærmtid varierer fra én enkelt time til 13 timer om dagen (Interview 3, s. 2; Interview 5, s. 2), hvor flertallet har en skærmtid på omkring 5-7 timer (Interview 1-6). Flere fokusgruppetagere reagerede på egen og andres skærmtid med grin og overraskelse, og kommentarer som *“jeg synes, det er meget”* (Interview 1, s. 2), *“det er måske lidt højt”* (Interview 2, s. 2) og *“jeg synes eddermame det er meget”* blev sagt (Interview 5, s. 2). I to af fokusgrupperne reagerer nogle af pigerne dog anderledes. Her udtalte Freja, at hun forventede, at skærmtiden ville være højere (Interview 4, s. 2), mens Signe udtalte, at hun ikke synes at hendes skærmtid er slem, selvom de begge havde den højeste skærmtid i hver sin fokusgruppe (Interview 5, s. 3). Pigerne i fokusgruppe 5 taler om, at de har sat en tidsbegrænsning på TikTok:

Emma: *“Det er fordi, at jeg tænker, at jeg ikke skal bruge så meget tid. Altså tiden flyver jo sådan ret meget”*.

Marie: *“Jaer, man bliver meget hurtigt afhængig”*.

Emma: *“Til sidst så sidder man bare der hele tiden, og det tænker jeg, at det prøver jeg at undgå lidt”*.

Signe: *“Jeg burde mere have en begrænsning på Snapchat”*.

Emma: *“Same”*.

(Interview 5, s. 4)

Samtalen om afhængighed giver indtryk af, at pigerne her i højere grad forholder sig til deres tidsforbrug på sociale medier og forsøger at begrænse det. Samtalen mellem pigerne omhandler egentlig mediet TikTok, hvor de unge primært ser videoer og deler dem til hinanden, men i slutningen tilføjer Signe, at hun burde have en tidsbegrænsning på Snapchat i stedet. Dette indikerer, at Snapchat især er ét af de medier, hvor hun bruger meget af sin tid. Der ses dermed meget forskellige reaktioner på egen og de andre fokusgruppetageres skærmtid blandt fokusgruppetagerne. Nogle udtrykker, at de mener, at det er for meget tid og har foretaget tiltag for at ændre på deres skærmtid, mens andre forventede den skærmtid, de så eller mere. Ud fra de forskellige fokusgruppeinterviews kan det altså fastslås, at fokusgruppetagerne hyppigt er til stede online, hvilket indikerer, at de unge har en forankret rutineaktivitet i at opholde sig online, blandt andet på forskellige sociale medier (Cohen & Felson, 1979). En rutineaktivitet, som for de unge formentlig forekommer naturlig, idet de unge er

“digital natives” og dermed er født ind i den digitale tidsalder. Modsat ældre generationer, hvor rutineaktiviteten i højere grad over tid har indlejret sig; først med internettets, herefter smartphones og sociale mediers fremkomst, hvor, som nævnt tidligere, stort set hele den danske befolkning har en profil (jævnfør afsnit 2.1; Cohen & Felson, 1979). Det kan formentlig være en forklaring på, at flere af de unge ikke var overraskede og endda forventede en højere skærmtid, idet rutinen for dem forekommer som en integreret og stor del af deres ungdomsliv (Cohen & Felson, 1979).

I fokusgruppen, hvor de gennemsnitligt har den laveste skærmtid på omkring 2,5 time om dagen, udtaler Tim: *“Jeg synes, det er ret normalt. Det er det de fleste, de bruger”*, hvortil Jeppe tilføjer *“Jeg tror det er lavere i forhold til andre. Så meget bruger jeg heller ikke min telefon”* (Interview 6, s. 2). Herefter tales om, at deres skærmtid i hvert fald er lavere end pigernes. Denne påstand bliver bekræftet i VIVEs undersøgelse (jævnfør afsnit 2.1) og blandt fokusgruppedeltagerne, da pigerne gennemsnitligt har en skærmtid, som er på omkring 2 timer højere end drengenes. Ifølge Mathias skyldes det, at pigerne *“står og danser TikTok hvert 3. minut”* og *“snapper med 200 hele tiden”* (Interview 6, s. 2-3). Drengene taler om, at de selv bruger mere tid på deres computer, og at skærmtiden nok ville være den samme, hvis den tid, de bruger på at spille og tale sammen på Discord, indgik i deres skærmtid på telefonen (Interview 6, s. 4-5). Signe mener endda, at drengenes skærmtid vil være højere end pigernes, hvis man inddrager den tid, de bruger på computeren (Interview 5, s. 13). Fokusgruppedeltagerne peger altså selv på en naturlig forskel på skærmtid blandt kønnene, idet drengene er mere på computeren, mens pigerne er på mobilen. Dog ser vi ikke kun en forskel i deres gennemsnitlige skærmtid ud fra deres køn, men også inden for kønnene som nævnt indledningsvist. I samtalen omhandlende skærmtid, som kommer først i hvert fokusgruppeinterview, ses altså første tegn på en tilbøjelighed til, at fokusgrupperne, med henholdsvis piger og drenge, har mange opfattelser omkring det modsatte køn og deres gøren (West & Zimmerman, 1987). Dette er en tilbøjelighed, som viser sig tydeligt længere fremme i de forskellige fokusgruppeinterviews, og som vi løbende i analysen dykker ned i.

5.1.2 Snaps er de nye SMS'er

Ens for samtlige fokusgruppedeltagerne er, at TikTok og Snapchat bliver omtalt som de medier, alle på tværs af køn benytter sig mest af. Derudover nævner flere unge også Instagram og Facebook Messenger (Interview 1, s. 2; Interview 2, s. 2; Interview 3, s. 2; Interview 4, s. 3; Interview 5, s. 3-4; Interview 6, s. 2-3). Labib forklarer herom: *“Min fordeling er, at det er TikTok mest, Snapchat. Så nogle gange Facebook og Instagram”* (Interview 3, s. 3). Labib rangerer her de forskellige medier,

alt efter hvor meget han bruger dem, hvor Snapchat på tværs af alle fokusgrupper fungerer som deres foretrukne kommunikationsplatform, og hvor TikTok primært bliver brugt som tidsfordriv, hvis man eksempelvis venter på noget (Interview 6, s. 3) eller gerne vil se og sende sjove videoer til hinanden (Interview 1, s. 3; Interview 2, s. 3). Dette stemmer overens med Børns Vilkårs undersøgelse, som viser, at det især er medierne Snapchat, TikTok og Instagram, som mange unge benytter sig af (jævnfør afsnit 2.1).

Snapchats betydning i fokusgruppedeltagernes onlineliv bliver yderligere cementeret, da fokusgruppedeltagere taler om deres såkaldte snapscore. Hvor høj ens snapscore på Snapchat er, afhænger ifølge Signe af hvor mange snaps, man har sendt og modtaget (Interview 5, s. 12). Har man eksempelvis sendt og modtaget 500 snaps, vil man have en snapscore på 500, som er synlig for ens venner. Signe fortæller herom:

“Altså, der er flere på vores alder, der har mellem sådan... 200.000-300.000. I hvert fald af piger. Og så en million og op. Der er jo nogen fra vores årgang, der har en på over en million”.

(Interview 5, s. 12)

Signes udsagn underbygger dermed, at unge i høj grad benytter Snapchat som deres kommunikationsplatform, da flere, ifølge Signe, har sendt og modtaget op mod en million snaps. Fokusgruppedeltagernes daglige skærmtid, samt deres beskrivelser af deres brug af især det sociale medie Snapchat, stemmer desuden overens med VIVEs undersøgelse, som finder, at størstedelen af unge i alderen 12-19 år bruger 2-4+ timer om dagen på sociale medier (jævnfør afsnit 2.1). Sandra tilføjer et perspektiv hertil:

“(...) det var mere sådan, da jeg var lille. Så var det sådan: “ej, du har 100.000 snapscore, men jeg har kun 10.000”. Så add’ede man bare alle mulige folk, for så fløj ens snapscore bare op”.

(Interview 4, s. 17)

Ud fra Sandras citat tolkes, at de unges snapscore dermed er et symbol på deres popularitet. Jo højere snapscore, desto flere personer viser de at være i jævnlig kontakt med. Elementet snapscore kan derfor

bidrage til at unge i højere grad benytter sig af mediet, så deres snapscore syner af, at de har mange relationer.

Flere af fokusgruppemedtagerne taler om, hvorfor de netop benytter sig af Snapchat. I to fokusgrupper taler de om, at det skyldes, at Snapchat er nemmest, da man dér kan sende et billede og samtidig skrive en besked på billedet (Interview 2, s. 4; Interview 3, s. 3). Kun få nævner som sagt Facebook Messenger, mens ingen nævner SMS'er som en måde hvorpå, de kommunikerer med hinanden, og især Hannahs udtalelse "*Man tager ikke sådan og skriver til hinanden over nummer eller et eller andet (griner)*" (Interview 2, s. 4), indikerer, at det nærmest ville være absurd at sende en SMS, da pigerne efterfølgende bryder ud i latter.

Derudover taler deltagerne i fokusgruppe 3 om, at det er smart, fordi man kan oprette en gruppe og skrive til flere på én gang (Interview 3, s. 3). Labib fortæller herom: "*Vi har sådan en gruppe på Snapchat, og det er sådan, at nogle drenge i klassen og fra parallelklassen og også nogle få drenge fra andre skoler*" (Interview 3, s. 8). Også Signe fortæller om, at hun har en gruppe på Snapchat kaldet "Pigerne" hvor de er "*en masse veninder*", som ofte snapper sammen (Interview 5, s. 27). Hvorfor de unge benytter Snapchat så ofte, hænger dermed også sammen med, at de gennem mediet dyrker deres sociale fællesskaber. Dette perspektiv understøttes af Børns Vilkårs undersøgelse, som finder, at fællesskaber i den online verden er betydningsfulde på samme måde som fællesskaber i den fysiske verden (jævnfør afsnit 2.1). Man kan derfor forestille sig, at de unge kan opleve at gå glip af noget samt få en følelse af at blive ekskluderet fra online såvel som fysiske sociale fællesskaber, hvis de vælger ikke at være til stede online. Vores fokusgruppemedtager har dermed ikke alene en rutine i at opholde sig online, de har tilmed en rutine i at opholde sig på især mediet Snapchat, som er karakteriseret ved at tekstbeskeder er byttet ud med nem og hurtig billeddeling. Det at dele billeder af deres hverdag med mange jævnaldrende, forekommer altså som en naturlig del af deres ungdomsliv (Cohen & Felson, 1979).

5.1.3 Online versus fysisk: Sociale mediers muligheder og udfordringer

De fleste fokusgruppemedtagerer svarer først, at de ikke oplever den store forskel i måden, hvorpå de kommunikerer online og fysisk (Interview 1, s. 3; Interview 3, s. 5). I flere af fokusgrupperne taler de sig alligevel frem til, at sociale medier både giver deres ungdomsliv muligheder, men også udfordringer. Labib og Walid har en samtale herom:

Walid: *“Over sociale medier kan man også godt virke på en anderledes måde, i forhold til når man er i virkeligheden (...).”*

Labib: *“(...). Man kan sådan der snyde lidt, med sit liv... sådan være mega sjov på telefonen, og i virkeligheden er man ikke sjov”.*

(Interview 3, s. 5)

Herefter spørges de ind til, om dette kan have nogle konsekvenser, hvortil de fortæller:

Walid: *“(...) Du kan være anderledes på mange forskellige måder. Du kan være en sur og irriterende én, og glad og sød én, i virkeligheden. Og så kan du være omvendt, når du er, ja, sidder på sociale medier (...).”*

Labib: *“(...) Det er bedst man er sig selv på sociale medier. For eksempel hvis jeg snakker med en pige, og så vi mødes, så... Og jeg så bare ikke er den samme person. Hvis vi så er venner, og jeg kun er sådan overfor hende. Det er jo lidt mærkeligt. Så man skal være sådan, som man er og skrive, som man er”.*

(Interview 3, s. 5)

Ud fra citatet tolkes, at selvom det kan anses som en mulighed, at man kan fremstå anderledes på sociale medier end i virkeligheden, er det ikke en mulighed, Labib mener, at man skal benytte sig af. Han taler dermed ind i, at det er bedst at være sig selv i både den online og fysiske verden, fordi de to verdener er tæt forbundne. Vi tolker, at den digitale verden herfor er en integreret del af den fysiske, hvorfor man ikke kan udgive sig for at være to forskellige personer, som var det to forskellige verdener (Arvidsson & Foka, 2015). Freja taler også om, at der er en mulighed for at være en anden på sociale medier:

“Jeg tror helt klart, at man kan være en anden online. Mere end sådan i virkeligheden. Og at man måske ikke er lige så usikker, når det er online (...). For eksempel kan du slette, hvad du skriver, hvis du fortryder det”.

(Interview 4, s. 6)

I citatet taler Freja ind i, at det helt lavpraktisk alligevel kan være nemmere at være en anden online, når man kan fremstå mere velovervejet og velformuleret. Labib og Walid ser netop dette element som en mulighed for at opsøge nye relationer:

Labib: *“Hvis man ikke tør snakke med dem i virkeligheden, så kan man bare skrive til dem”*.

(...)

Walid: *“Man kan lære hinanden bedre at kende på sociale medier. Og så ved man, hvad man skal sige, når man ser hinanden i virkeligheden”*.

(Interview 3, s. 6)

Sociale medier giver dem dermed muligheden for at kommunikere med andre unge, de er interesserede i, selvom de ikke i første omgang tør at gøre det i den fysiske verden. Labib og Walid italesætter her sociale mediers indflydelse ud fra et optimistisk, utopisk perspektiv, hvor de anerkender potentialet i at sociale medier kan have en positiv effekt i starten af en romantisk relation, som ikke eksisterer i den fysiske verden (Arvidsson & Foka, 2015).

Anna, Emma og Signe kommer desuden ind på, at de oplever at andre nogle gange vælger at tage en samtale online fremfor fysisk, men af andre grunde:

Anna: *“Jeg tror godt, at man kan virke lidt mere selvsikker, når man skriver over telefonen, for eksempel i forhold til virkeligheden”*.

(...)

Emma: *“Altså, der er nogle gange, jeg oplever, at der er nogen, der skriver over Snap. Hvis man har misforstået et eller andet. Altså, hvis der skete et eller andet oppe i skolen, så tager man den på Snap”*.

Signe: *“Ja, det er bare så besværligt, for så kan man jo bare misforstå et eller andet”*.

(Interview 5, s. 6)

Pigerne fortæller altså herom, at de oplever, at andre godt kan vælge at tage en svær samtale, hvor man eksempelvis har misforstået noget i den fysiske verden, i dette tilfælde i skolen, over på sociale medier. Signe nævner dog, at det er besværligt, fordi det blot fører til yderligere misforståelser. Hvorfor der kan forekomme misforståelser, kommer flere af fokusgruppedeltagerne ind på, og især den

manglende mulighed for at se folks ansigtsudtryk bliver italesat som en udfordring. Niklas fortæller herom: *“Men altså, når man skriver med en anden person, så kan man jo ikke se ens ansigtsudtryk. (...) så kan man jo ikke se, om man mener det”* (Interview 3, s. 5). Også Emma tilkendegiver her en problematik:

“Jeg tror også, det er det der med, at man kan skjule sig lidt. Bare gemme sig bag det her tastatur og bare skrive alt muligt. Så kan man ikke se hinandens reaktioner. Så der kan man måske være lidt... det ved jeg ikke, grov”.

(Interview 5, s. 7)

Dermed er konsekvensen ikke alene, at man kan misforstå ting, men også at man bliver grovere i sin kommunikation i forhold til, hvis det var i den fysiske verden. Sander udtaler ligeledes: *“Man kan sige meget mere på telefonen, for eksempel hvis man bliver sur på folk”*, hvorefter han i den videre samtale fortæller, at det bunder i, at man ikke står ansigt til ansigt (Interview 6, s. 4). Denne gennemgående oplevelse hos de unge stemmer overens med Dansk Center for Undervisningsmiljø's undersøgelse, der finder, at sprogbruget kan have en væsentligt hårdere tone online end ansigt til ansigt (jævnfør afsnit 2.1). De unge oplever hermed især en udfordring i, at den ansigtsløse kommunikation medfører et grovere sprog samt at de har svært ved at afkode og læse hinandens reelle hensigter og reaktioner, hvilket peger i retning af en mere kritisk, dystopisk anskuelse af digitale medier (Arvidsson & Foka, 2015).

5.1.4 Delkonklusion

På baggrund af første delanalyse findes det om onlinekulturen, at de unge er til stede online mange timer om dagen og især på de sociale medier Snapchat, TikTok og Instagram. Vi tolker dermed, at de har en forankret rutineaktivitet i at opholde sig på sociale medier (Cohen & Felson, 1979). De mange timers tidsforbrug på sociale medier kommer for de unge selv ikke som en overraskelse, hvilket indikerer, at rutinen for dem forekommer som en integreret og stor del af deres ungdomsliv, som “digital natives”. På sociale medier, herunder især Snapchat, interagerer de med hinanden, både med enkelte venner og i større grupper, hvor billeddeling fungerer som nutidens SMS'er. Det er således også en helt naturlig del af deres hverdag, at de deler billeder med hinanden. Vi finder, at den digitale verden i høj grad opleves som en integreret del af den fysiske og dermed også som en stor del af ungdomslivet. De omtaler både sociale mediernes betydning ud fra et kritisk og optimistisk perspektiv

og ser altså både muligheder og begrænsninger (Arvidsson & Foka, 2015). Især italesætter de, at de kan have svært ved at afkode og læse hinandens reelle hensigter, hvilket kan medføre misforståelser. De unges onlinekultur indebærer altså en risiko for både at blive misforstået og misforstå andre. Derudover giver sociale medier de unge en mulighed for at være en anden, end man er i den fysiske verden, hvilket kan medføre, at man kan fremstå grovere. Man kan derfor forestille sig, at deres grænser nemt kan rykkes og overskrides i de unges onlinekultur.

5.2 Del II: Unges online seksualkultur

I følgende delanalyse vil vi zoome ind på de elementer inden for de unges onlinekultur, der vedrører romantiske relationer, flirts og seksuel kontakt. Delanalysen vil først skabe en begrebsliggørelse af sexting gennem unges beskrivelser af, hvordan de gør romantiske og seksuelle relationer online samt omfanget heraf. Sidst beskriver vi hvilke årsager til sexting, der eksisterer hos de unge, samt hvilke kønsmæssige opfattelser og forventninger, der er fremtrædende. Formålet med denne delanalyse er at forstå, hvordan de unge gør deres seksualitet online samt hvilke normative kønsopfattelser, der spiller ind, med henblik på at forstå betydningen af disse som det, der går forud for digitale sexkrænkelser blandt unge.

5.2.1 Romantiske og intime relationer online

I samtalerne om hvad fokusgruppedeltagerne oplever, at romantiske relationer og sexting online består af, fremhæver de flere ting. Nora fortæller, at hun forstår sexting som en intim kontakt, der består af *“frække ting”* og *“billeder”* (Interview 2, s. 5). Også Walid og Labib beskriver, at de forbinder det med flirts og billeddeling (Interview 3, s. 7). Emma beskriver fra egen erfaring, at denne kontakt består af video- og talebeskeder, fordi det giver en tryghed at kunne se den andens ansigt og høre tonelejet imens (Interview 5, s. 8). Hertil uddyber Walid, at folk i deres alder lige er blevet *“buksemyndige”* og kobler dermed det at begynde at sexte med deres nuværende alderstrin (Interview 3, s. 8). Der er desuden enighed om, at sexting oftest foregår på Snapchat, hvilket jævnfør afsnit 5.1.2 også er dér, de kommunikerer generelt. Mathias fremhæver, hvordan Snapchat som digital platform muliggør sexting mellem to unge trods eksempelvis en fysisk distance (Interview 6, s. 8). Dette peger på et optimistisk, utopisk perspektiv på det mulighedsrum, den digitale verden åbner op for (Arvidsson & Foka, 2015).

Der forekommer en forskel på hvilket tidspunkt, sexting begynder at være en del af de unges liv. Josefine, Hannah og Nora fortæller om, at det blandt dem begyndte i 7. klasse (Interview 2, s. 24). Agnes og Line forklarer betydningen af, hvor langt fremme ens omgangskreds er:

Agnes: *“(…) Jeg tror også, det er, hvem man går sammen med”*.

Line: *“Altså, hvis der er nogen der har gjort det [sexting], så tænker man da nok, at så kan man da også selv gøre det. Hvis der så er nogen, der tænker, “det skal jeg i hvert fald ikke gøre”, så er det nok hele gruppen, der bliver præget af det”*.

(Interview 2, s. 26)

Sexting blandt unge bliver derfor i en vis grad tillært i det sociale rum med deres omgangskreds, fordi de formentlig finder tryghed i at følges ad. Udtalelsen belyser desuden et potentielt pres, hvis de unge oplever, at de bliver nødt til at deltage i sexting grundet en opfattelse af, at det er den normative adfærd blandt deres venner eller jævnaldrende (jævnfør afsnit 2.2).

På tværs af fokusgrupperne fortæller de unge også om erfaring med at modtage seksuelle henvendelser fra fremmede online. Pigerne fortæller om at blive tilføjet af fremmede drenge på Snapchat, hvor pigerne enten bliver spurgt om at sende et intimt billede eller selv modtager et uopfordret. Freja fortæller om en specifik oplevelse med dette, hvor en fremmed spurgte, om hun ville se et billede af hans ansigt, men hvor han i stedet sendte hende et uopfordret billede af sine kønsdele (Interview 4, s. 15). Frejas oplevelse er ikke enestående, da Signe og Emma fortæller om tilsvarende oplevelser på Snapchat. De oplever dog, at denne type henvendelser ofte er gennemskuelige, da de ud fra profilerens snapscore og bitmojis kan regne ud, at det er *“sådan nogle rigtig nederen typer fordi man bare ved, hvad de vil have, fra det sekund, de adder én”* (Interview 5, s. 10). Mathias fortæller også om lignende oplevelser med uønskede, kvindelige henvendelser:

“(…) Nogle gange får man på Snapchat, der er der mange af sådan nogle porno-bots, som tilføjer en (…). Hvis ikke der er noget sådan bitmoji. Ja. Og det er ret nemt at gennemskue, så lader man bare være med at add’e dem...”.

(Interview 6, s. 6)

De beskrevne erfaringer peger derfor på en lighed mellem henvendelserne, da de alle er af uønsket seksuel karakter. Agnes fortæller hertil, at hun på Snapchat undgår at tilføje personer, hun ikke kender

i virkeligheden (Interview 2, s. 26). Dette kan således anskues som en metode hos de unge til at skærme sig fra denne type kontakt online.

5.2.2 Et manuskript for sexting

I de unges samtaler er der på tværs af fokusgrupperne en klar indikation om, at der er en udbredt opfattelse af rigtige og forkerte måder at sexte på. De peger først og fremmest på, at der inden for sexting findes et korrekt tidspunkt for, hvornår man skal tage skridtet om at dele intime billeder med hinanden. Nora, Hannah og Josefine fortæller desuden om en fælles opfattelse af, at det har en betydning, hvor lang tid man har haft noget sammen, og at man ikke kun skal skrive sammen, men også have mødtes først. Nora konkretiserer: *“Jeg synes, man skal have noget mere end en uge, før man kan skrive sådan”* (Interview 2, s. 23). Hertil uddyber Nora og Josefine, at der i en kæresterelation også er såkaldte “do’s and dont’s” angående, hvordan man gør sexting, da man ikke skal sende noget allerede den første dag som kærester, og at man omvendt heller ikke skal spørge om et billede hver gang, man skriver sammen (Interview 2, s. 23-24). Hertil fremgår klare syn på en, der ikke følger disse såkaldte retningslinjer. I lydclip 1 fremgår to drenges negative opfattelse af en pige, der sender et billede tidligt i en relation (Tabel 2). Emma reflekterer på bagkant herom:

“Jeg tror, det er fordi, at hun [den omtalte pige i lydclip 1] bare så uopfordret sender et billede, der er ret personligt (...) det er nok fordi, man ikke rigtig har udviklet det der forhold til hinanden, inden man bare sender sådan noget”.

(Interview 5, s. 17)

Her bliver opfattelsen, at en for tidlig billeddeling skaber ubalance i relationens udvikling og graden af intimitet. Walid understøtter dette synspunkt:

“Det betyder nok lidt mere, hvis man havde skrevet i et godt stykke tid med personen (...) Hvis det er min første besked, om jeg må få nogen, hun sender, så tror jeg bare, at man får det indblik af, at hun gør det til andre personer. Og at hun nok er lidt af en luder”.

(Interview 3, s. 15)

Blandt drengene peges således også på et manuskript for pigen i sexting, hvor en afvigelse fra dette udløser et negativt syn på pigen på trods af, at drengene selv opfordrer til det. Anna reflekterer

ligeledes: *“Man kan også komme til at virke lidt desperat på en måde, hvis man sender rigtig tidligt”* (Interview 5, s. 17). Dette tidsmæssige aspekt har for de unge en vigtig betydning for opfattelsen af dem, der deler intime billeder.

De unge benytter termer for intime billeder alt efter den pågældende kropsdel. Pigerne i fokusgruppe 2 redegør for disse termer som 1) MB = mavebillede, 2) RB = røv billede, 3) PB = patbillede, 4) DP = dickpic, og 5) FB = fissebillede (Interview 2, s. 25). Dertil fremgår et system over, hvor stor værdi billederne har, alt efter graden af deres intime karakter (Interview 5, s. 19). Pigerne beskriver deres værdisystem over drenges billeder, som værende MB nederst og derefter DP, mens RB ikke er noget, de har interesse i at modtage (Interview 5, s. 11). Emma forklarer, at hun tror, det er et system, som piger har etableret, hvor drengene hele tiden søger at tage intimiteten til næste niveau (Interview 5, s. 20).

Der foreligger ydermere en klar opfattelse af en kønnet rollefordeling blandt unge inden for sexting. Nora beskriver:

“Altså jeg tænker ikke, at der er en pige, der pludselig sender et billede, bare sådan fuldstændig random (...) Jeg tror mest, at det er drengen, som spørger ind til det agtigt. Jeg tror ikke bare, at man sender ud af det blå, hvis man ikke er kærester eller noget”.

(Interview 2, s. 9)

Isabella og Sandra fra fokusgruppe 4 taler også ind i dette, da de deler en forestilling om, at drenge hellere vil have billeder af piger, end piger vil af drenge (Interview 4, s. 10). Pigernes syn går således på, at det er drengene, der beder pigerne om billeder og pigerne, der deler billeder af dem selv på drengenes opfordring. Walid og Labib bidrager også med et perspektiv herpå, der skelner mellem synet på piger og drenge:

Walid: *“(...) Jeg tror, at en pige og en dreng bliver set på to forskellige måder. Hvis drengene gør det samme [deler et billede uopfordret] (...) så tror jeg ikke, de bliver set som luder. “Mandeluder” (griner). Jeg tror, de bliver set som seje eller noget i den stil”.*

Labib: *“Det kommer an på sådan, hvor MEGET man sender. Man kan jo sende for meget (...)”.*

(Interview 3, s. 17)

Disse perspektiver taler ind i en kønnet rollefordeling, hvor der er bagvedliggende etablerede opfattelser af, hvordan kønnene bør gøre og ikke gøre (West & Zimmerman, 1987). Disse bærer præg af en ubalance mellem kønnene, idet drengene har retten til at bede pigerne om billeder, imens pigernes ret til at dele billederne er betinget. Drengenes beskrivelser afspejler, at de etablerede opfattelser af rigtigt og forkert bunder i en kønsnormativ asymmetri, der eksisterer og opretholdes gennem forskellig sanktionering af kønnene ved billeddeling.

5.2.3 Årsager til sexting

I de følgende afsnit vil fokus rettes på at belyse de mange mønstre i empirien, der samlet tegner et billede af, hvad der går bag om de unges forskelligartede bevæggrunde for sexting.

5.2.3.1 “At personen skal kunne lide en lidt bedre”

Det fremgår først og fremmest, at en årsag til at sexte bunder i, at man kan lide hinanden (Interview 1, s. 6; Interview 2, s. 4). Hertil beskrives også et element af spændingsfølelse:

Emma: *“Jeg tror, at det måske også er spændingen. Ja, den anden parts reaktion”.*

Marie: *“Hvis man synes, den anden er lidt flot og pæn”.*

Emma: *“Jeg tror, det er for begge [gældende for begge køn]”.*

Signe: *“Jeg synes, der er forskel på, om du sender et billede eller om du viser det [kroppen] i virkeligheden”.*

(Interview 5, s. 14)

Spændingen ved sexting hænger sammen med forskellen på fysisk samvær og online, hvor man online skal afvente den anden parts reaktion. Et andet element er den mulighed, der ligger i at kunne vise den anden, at interessen også er seksuel, hvilket Walid uddyber:

“(…) At personen skal kunne lide én lidt bedre, måske. Eller at man gerne vil lave noget seksuelt med personen (…). Så ‘teaser’ man lige personen lidt ved at gøre det, med et lille indblik af, hvad det er, det handler om”.

(Interview 3, s. 13)

Josefine nuancerer dette ved også at fremhæve en fordel ved den online kontaktfom, hvis man eksempelvis vil vise en interesse men ikke føler sig klar til sex endnu (Interview 2, s. 28). Dette

indikerer, hvordan unge ser et mulighedsrum i de digitale platforme for at udtrykke og udvikle interessen i relationen med hinanden. Vi anskuer dette som et utopisk perspektiv ved sexting, idet sociale medier bliver et hjælperedskab til at fremme kontakten og dermed et positivt supplement til relationens fysiske dimension (Arvidsson & Foka, 2015).

5.2.3.2 *“Han ville vise, at jeg godt kunne stole på ham”*

Det fremgår dertil, at tillid også er væsentligt i sexting, da de unge fortæller om vigtigheden i at føle sig tryk ved personen, man deler et billede med (Interview 4, s. 7; Interview 3, s. 9). Ifølge Walid kommer tilliden til udtryk ved selve den kropslige deling: *“Hvis man føler sig klar til at kunne dele noget af sin krop, så betyder det meget for en”* (Interview 3, s. 9). Med tilliden medfølger ifølge Agnes også, at man kan stole på, at billedet ikke videredeles med andre (Interview 2, s. 8). Signe beskriver denne tillidsudveksling via egen erfaring:

“(...) Ham dér [peger på sit baggrundsbillede på sin telefon af en dreng], han sendte jo et MB, da vi næsten lige var begyndt at snakke sammen. Bare fordi han ville vise, at jeg godt kunne stole på ham. Fordi nu stoler han på mig med det her. Så jeg kan jo også godt stole på ham på alle mulige andre punkter (...) Fordi nu har jeg noget, som han ikke vil have, at andre folk ser”.

(Interview 5, s. 14)

Her bliver tillid opbygget og etableret via gensidig deling, da man derved “har noget på hinanden” i relationen. I fokusgruppe 2 påpeger Agnes, at hun tror, at drenge tænker mindre over, om de stoler på den, de deler et billede med, end piger gør (Interview 2, s. 8). Empirien giver således en meningsfuld forståelse for, hvordan tillid i en relation kan skabes gennem sexting, hvor denne “at have noget på hinanden”-tillidsform får en vigtig funktion. I modsætning til dette er tilliden naturlig mellem pigerne:

“(...) Så kan vi godt finde på at sende ting til hinanden. Det er jo ikke fordi, vi er bange for at vise os selv til hinanden. Fordi vi stoler jo på hinanden. Det er jo noget andet, hvis det var en dreng. Fordi når det er med ens veninder, så føler man jo, at man kan have det lidt mere mellem os, privat”.

(Interview 5, s. 28)

Dermed forstår vi en distinktion i de unges tillid, da den til eget køn eksisterer naturligt, hvorimod tilliden til det modsatte køn skal opbygges, hvorfor denne kontrast symboliserer en kønnet ubalance i graden af tillid.

5.2.3.3 “Det er ikke det samme, hvis alle får det samme”

Foruden interesse og tillid, peger de unge på betydningen af at føle sig speciel for den anden i relationen. Drengene i fokusgruppe 3 reflekterer over dette i en samtale:

Niklas: “(...) når man får de her intime billeder af den anden person, så håber man lidt, at det kun er til én selv. For så er der mere interesse for pigen. Så har man jo lyst til at gå og blive ved med at gå med den her specifikke person. Men det har man jo ikke lyst til, hvis hun sender det til flere”.

Labib: “Jeg kan jo høre, hvor mange piger, der snakker og skriver med mange forskellige drenge på samme tid. Og så snakker tre-fire drenge med den samme person. Og det er jo bare lidt mærkeligt (...)”.

Walid: “Man kan også godt føle, at de prioriterer en mindre (...) Når de skriver med andre. Og hvis de sender noget til andre, så kan man føle sig mindre speciel (...)”.

(Interview 3, s. 15-16)

Dette udtrykker først og fremmest, at drengen har et ønske om at føle sig speciel for den pige, de sexter med, mens det at dele opmærksomheden med andre modvirker følelsen af dette. Det at føle sig speciel kan hænge sammen med et bagvedliggende ønske om eneret til pigens opmærksomhed, fordi “det ikke er det samme, hvis alle får det samme” (Interview 3, s. 15). Pigerne udtrykker en anden opfattelse af, hvad der gør sig gældende, da Linda og Mireembe mener, at piger lægger flere følelser i sexting og overtænker i forhold til drengene, som er mere ligeglade (Interview 4, s. 8-9). Pigerne underkender således drengenes refleksioner og følelsesmæssige involvering i sexting. Der ses dermed en stor følelsesmæssig involvering fra begge køn, fordi man gerne vil føle sig speciel for den anden.

5.2.3.4 “Jeg tror bare, at piger hellere vil have anerkendelse fra det modsatte køn”

I fokusgrupperne er der en gennemgående tendens til at se sexting nært forbundet med et ønske om anerkendelse. Niklas peger på, at der blandt drenge kan opnås anerkendelse ved at dele sine erfaringer med venner, hvor Labib og Walid peger på, at det er et selvtillidsboost at få positiv respons fra den

pige, man deler med (Interview 3, s. 8, 13-14). Walid understøtter dog Niklas' refleksion ved at nuancere dette:

“Jeg tror også bare, at drenge har sværere ved at få en piges interesse, i forhold til hvad piger har med os drenge. Og så tror jeg bare, at når man har haft noget med flere, eller lavet noget med flere, så bliver man derfor set som sej af andre drenge. Jeg ved ikke rigtig, hvad piger synes om én, men andre drenge synes, at det er sygt nok”.

(Interview 3, s. 16)

Walid mener altså, at det er sværere for drenge at vinde pigers interesse end omvendt. Derfor bliver det at dele sin erfaring med sexting blandt andre drenge set på med anerkendelse, og jo større erfaring, des større anerkendelse får man. Anderledes ser det dog ud i pigernes opfattelse af, hvad der driver drenge, da de peger på et seksuelt motiv (Interview 2, 7-9; Interview 4, s. 13-15). Freja betragter, ligesom Niklas, en årsag til sexting hos drenge, der omhandler at opnå anerkendelse fra venner gennem erfaringsudveksling (Interview 4, s. 13). Der kan her ses en sammenhæng til både Setty og Rasmussen, som begge beskriver drenges mulighed for at optjene status ved besiddelse af billeder af piger, hvorigennem drenge præsterer i rollen som heteroseksuel og maskulin (jævnfør afsnit 2.2).

Ses der modsat på drengenes opfattelser om pigers årsager til sexting, er det nogle anderledes forklaringer, der træder frem i empirien. I fokusgruppe 6 udtrykker drengene eksempelvis, at de ikke tror, piger er interesserede i at modtage intime billeder tilbage fra drenge (Interview 6, s. 9). Mathias' ræsonnement omkring en piges tanker med billeddeling er hertil interessant:

“Hvis nu hun sender et nøgenbillede til en eller anden dreng, og så hun så også finder ud af, at den dreng, der har sådan endnu pænere kammerater, så kunne den pige også godt blive fristet til, at “du må faktisk gerne sende det der billede videre til din kammerat derovre””.

(Interview 6, s. 7)

Heraf fremgår altså en forestilling hos drenge om en mulig interesse hos pigen i, at billedet videredelees til modtagerens venner, hvilket vi tolker kan knyttes til et ønske om anerkendelse hos pigen. I en anden fokusgruppe af drenge peges der derimod på, at der hos pigen kan være en bagvedliggende

usikkerhed, som kan mindskes samt give tryghed ved at dele intimt billede. Walid uddyber herom i sit bud på en piges tanker:

“(...) ‘‘Hvis mange af mine veninder har lavet noget med ham, så skal jeg da også prøve’’, fordi så har de sådan de samme ting at snakke om, hvis det er. Og jeg tror, at de kan føle sig lidt udenfor, hvis der er mange, de kender, som har haft dét [noget med den samme]’’.

(Walid, interview 3, s. 17)

I drengenes opfattelser om pigers grunde til sexting kan der også tolkes et generelt element af at anskue pigerne til at søge en bekræftelse, enten ved deling til flere med en seksuel interesse, eller ved deling grundet en frygt for at føle sig udenfor en social kontekst.

Også pigerne selv peger på årsager hos eget køn til sexting. Først og fremmest italesætter Emma en motivation for, at man som pige kan vise sig selv, hvis man er stolt af sin krop og vil dele det med én, man stoler på (Interview 5, s. 14). I fokusgruppe 4 italesætter Sandra samme: *‘‘Hvis jeg sender nogle billeder til drengene, også hvad rager det dem, idet mindste s hygger jeg mig’’* (Interview 4, s. 11). Emma og Sandras beskrivelser indikerer et utopisk og positivt perspektiv på sexting i pigernes muligheder for at eksperimentere med og gøre seksualitet på frigørende vis (Arvidsson & Foka, 2015). I samme fokusgruppe peger Freja på opmærksomhed som drivkraft, men mere grundet ønsket om, at man vil være populær og *‘‘gerne vil være noget’’* (Interview 4, s. 11). Signe tilslutter sig perspektivet om pigers usikkerhed, som drengene også peger på:

‘‘(...) Det kan jo være, at hun gr det for at få anerkendelse fra andre drenge, fordi hvis en pige er virkelig, virkelig usikker på sig selv, så hjælper det at få komplimenter (...). Jeg tror bare, at piger hellere vil have anerkendelse fra det modsatte køn’’.

(Interview 5, s. 32)

I pigernes perspektiver optræder således en forskellighed i forhold til bagvedliggende årsager for pigers billeddeling, hvor et fællestræk bliver et ønske om anerkendelse udefra, uanset om der gr usikkerhed eller selvsikkerhed forud for handlingen. Dertil opstår tilmed en tilskrivning af drenge som dem, der fr den betydelige rolle i at give pigen denne anerkendelse, hvilket forstærker den førnævnte kønsasymmetri, der her bliver til en kønnet magtbalance til drengenes favør.

5.2.3.5 “Det er jo ikke Palles Gavebod”

Den etablerede praksis for sexting blandt unge har medført et bytteforhold i form af en billedudveksling, hvor årsagen til at sexte kan være, at man ønsker at få et billede retur. Nora beskriver, hvordan det konkret kan foregå mellem to parter, hvor det eksempelvis kan bestå af den førmtalte “RB” for “MB”-udveksling (jævnfør afsnit 5.2.2; Interview 2, s. 13). Labib forklarer udvekslingen som “(...) *noget for noget. En “trade”*” (Interview 3, s. 19). Signe understøtter dette bytteforhold, som for hende næsten forekommer som en handelsstrategi:

“(...) Hvis der er en, der vil have et eller andet af mig, så siger jeg, “hvad får jeg for det”. Det er jo ikke Palles Gavebod, det her. Han kan ikke forvente, at han bare får alt”.

(Interview 5, s. 11)

Ud fra de unges egne beskrivelser får det romantiske islæt ved sexting derfor en anden dimension af også at være et marked, hvor billeder som handelsvarer deles ud betinget, da de har en pris, som skal matches af den anden part. Da dette bliver italesat på tværs af køn og skoler, fremstår det som en udbredt praksis, som de unge selv opretholder og legitimerer.

5.2.3.6 “Ej please, kom nu, bare ét billede”

I forlængelse af det eksisterende bytteforhold, de unge beskriver, peger fokusgruppemedlemmerne tilmed på, at der kan hvile et forventningspres på de unge inden for sexting. Nora og Josefine eksemplificerer på baggrund af lydclip 2 med pigerne (Tabel 2), hvordan dette typisk udspiller sig:

Nora: *“De [drengene] er sådan, “ej please, kom nu, bare ét billede”, og hvis man så siger “nej, og nej, og nej”, så bliver de sådan, “ej du er bare mega kedelig, du er bare så tør””.*

Josefine: *“Ja, eller så blokerer de dig bare eller et eller andet”.*

(Interview 2, s. 21)

Pigerne beskriver således en tendens til, at drenge presser på i ønsket om at modtage billeder fra piger. Hvis piger afviser forespørgslen, følger en negativ sanktionering i stemplingen som “tør” og “kedelig”. Dette eksplicite pres på pigen om at dele kan understøttes af et underliggende pres om, at det er netop *pigen* i relationen, der skal sende noget. Hvorfor dette pres på pigen kan opstå, reflekterer Walid over:

“Lige præcis det med, at man bagefter kan tro, at hun er tør, hvis han får et nej. Så det hænger måske sammen. Jeg tror også, at hvis man kan lide personen, så er man villig til at gøre alt for at kunne få personen. Og hvis man så kan få personen ved at sende de her ting”.

(Interview 3, s. 18)

Isabella og Freja giver et bud på en forklaring på, hvordan det for pigers side kan hænge sammen:

Isabella: *“Jeg føler, at de tilfælde, man har hørt, er måske fordi, at pigen tror, at drengen har fundet en anden. Og så føler hun sådan, at det [at dele et billede] er den eneste måde, hun kan holde fast i ham”.*

Freja: *“(…) jeg vil tro, at nogle piger kan tænke, at hvis man giver mere af sig selv, så kan drengene jo sådan tænke, “okay, jeg kan godt lide hende”, og “hende her vil gerne mig” og sådan noget”.*

(Interview 4, s. 8)

Disse perspektiver understøtter dermed, hvordan et oplevet forventningspres for en pige kan blive en u hensigtsmæssig årsag til billeddeling. Hertil bliver der sat lighedstegn mellem villigheden til at dele og graden af investering i relationen, hvor et nej til at dele kan opfattes som en afvisning. Dette pres hos pigerne understøttes af Lippmann og Campbell, der peger på, at piger føler dette pres, fordi de skal behage drengen i relationen, og at det derfor bliver *“the undesirable price they have to pay for a desirable relationship”* (jævnfør afsnit 2.2).

Signe, Emma og Anna peger dog på et mere kalkuleret motiv hos drengene, hvor de oplever, at drenge forsøger at manipulere dem ved eksempelvis at sige *“Ej hvor er du tør, hvis du ikke gør det”* og *“Jeg er sikker på, at du er smuk”* (Interview 5, s. 22). Pigerne har dermed en formodning om, at drenge anvender en overtalelsesmetode, der indebærer både trusler og manipulation. Sammenholdes pigernes betragtninger med Walids, vidner dette om en magtbalance, som her bliver udfordret af pigernes kritiske blik på drengenes adfærd.

5.2.4 Er du tør eller luder?

I alle fokusgruppeinterviews affødte vignetterne i form af de to lydclip (Tabel 2), mange overvejelser hos de unge om kønnede kulturelle forskelle inden for sexting. Der fremgår først og fremmest klare

holdninger i drenges syn på piger, der deler intime billeder. På baggrund af lydclip 1 med drenge, fortæller Emil, at han er enig i det præsenterede udsagn om, at hvis en pige deler med flere drenge, er det ikke en pige, man gider være sammen med (Interview 1, s. 7). Niklas tilslutter sig dette med en betragtning om, at hvis en pige sender røvbilleder til alle, er der intet specielt ved selv at modtage det (Interview 3, s. 14). Til udsagnet i lydclip 2 om, at en pige anses som "tør", hvis hun ikke deler billeder, nuancerer Labib dog dette blik på pigen: " (...) Hvis hun stadig skriver og så videre, og sender billeder til én, sådan helt normale billeder, så er det jo ikke tørt" (Interview 3, s. 18). Dog genkender han holdningen i lydclip 1 om, at en pige ses som en luder, hvis hun deler med mange og anerkender en længerevarende konsekvens for piger ved, at "det jo er svært at få sit ry "established" igen" (Interview 3, s. 25).

På tværs af fokusgrupperne med piger genkendes oplevelsen af, at der eksisterer disse to modpoler i opfattelsen af piger. Når de afviser en drengs forespørgsel om at sende et billede, forklarer pigerne, at de stemples som tørre og kedelige (Interview 4, s. 24; Interview 5, s. 18). En kontrast mellem kønnene optræder ved, at piger kaldes nedsættende ting, mens tilsvarende opfattelse ikke gør sig gældende for drenge (Interview 4, s. 9, 24). Dog beskriver pigerne i fokusgruppe 2, at de ikke tilslutter sig en konsekvensløs opfattelse af drenge, der deler:

Josefine: "Men som pige kan man måske også synes, at det er lidt for meget, hvis der er en dreng, der sender til hele skolen (...)".

Hannah: "Der er jo heller ikke nogen, der gider være kærester med en dreng, der sender til alle".

Nora: "Nej".

(Interview 2, s. 20)

Dermed tolker vi, at der hos pigerne ligeledes eksisterer en holdning til drenges måde at gøre sexting, men som differentierer sig fra dette, da pigerne ikke har et tilsvarende ord som "luder" for drengene. Freja udtrykker tilmed, at man som pige overvejer ens egen risiko for konsekvenser ved, at man som en pige kalder en dreng noget nedsættende: " (...) Hvis vi kalder en dreng noget, så går den også videre til de andre drenge (...) Og så bliver der spredt alt muligt om den her pige" (Interview 4, s. 10). Foruden konsekvensen for eget ry, kan det derfor også få konsekvenser for piger, hvis de udtrykker en negativ holdning om, at drenge deler med flere. Foruden kønsasymmetrien hersker der altså

en magtfuldhed, idet drengene har beføjelserne til at stemple pigerne, samtidig med at det i højere grad er et risikofrit terræn at begå sig i for dem.

Indenfor nogle af pigernes egne opfattelser om eget køn ses en distancering fra den generelle opfattelse om piger, som enten "tør" eller "luder", hvor det til gengæld er positivt, hvis de tør sige fra og være ligeglad med, hvad drengene tænker om dem (Interview 2, s. 22). Dog fremgår også en erkendelse af, at piger alligevel også selv kan være tilbøjelige til samme nedvurdering, hvilket Sandra indikerer i udtalelsen om, at en pige, der deler til flere, nok ville blive set på som en "hoe" (Interview 4, s. 11). Dertil udtrykker hun det som manglende selvrespekt, hvis en pige uopfordret deler et "RB" til en dreng (Interview 4, s. 14). Pigerne modsætter sig altså ikke konsekvent den negative opfattelse af piger, de ellers tager afstand fra.

I tråd med ovenstående forekommer det største paradoks inden for den kønnede opfattelse af pigen og den rolle, hun bærer i kontekst til sexting; ligegyldigt om hun sender et billede eller ej, er der risiko for at blive opfattet som en luder (Interview 2, s. 10). Isabellas udtalelse cementerer dette paradoks:

"Der er mange drenge, der siger for eksempel sådan "mavebillede for røvbillede", og hvis så pigen ender med at sende noget til sidst, så er det alligevel pigen, der er en luder, og ikke drengen, der spurgte om det".

(Interview 4, s. 14)

Ud fra denne betragtning hos pigerne selv, udleder vi et "damned if you do, damned if you don't"-paradoks inden for pigers rolle i sexting, da det således bliver en umulig kamp at vinde. Dertil følger desuden det aspekt, at drengen "går fri", selvom det var ham, der spurgte om billedet, hvilket bliver endnu et led i det paradoks, vi tolker, der optræder indenfor billeddelingens spilleregler. Der ses dermed et lighedstræk til den "double standard", som Naezer og van Oosterhout peger på i forhold til, at der ses mildere på drengens rolle (jævnfør afsnit 2.2). Hvad der gælder for drengene, gælder dermed nødvendigvis ikke for pigerne, og omvendt. Walid indfanger kernen af problematikken:

"Jeg kender én, som har skrevet med en pige, og han har så spurgt hende om noget, og hun siger nej, så bliver hun også kaldt en luder. Bare sådan, "hun er bare en luder, fordi hun gider ikke sende til mig". Og hvis hun så sender, så er hun OGSÅ en luder, så de kan jo ikke rigtig slippe ud af det".

(Interview 3, s. 18)

I denne beskrivelse eksemplificeres således det paradoks, der kan optræde i den uundgåelige nedvurdering af pigen i en relation. Et interessant perspektiv hertil reflekterer pigerne i fokusgruppe 4 over i henhold til, hvordan man som pige opfatter denne nedvurdering:

Freja: *“Selvom man bliver kaldt noget, så er det jo ikke altid sikkert, at man tager det så tungt. Men jeg tror også, at det handler om, at man ved, hvad man gør. Hvis jeg sender til alle mulige drenge, så skal jeg også forvente, at det måske kommer (...)”*.

Isabella: *“Jeg tror bare, at det er sådan, at alle piger går med sådan en tanke om, at det bare er sådan, at drenge er”*.

(...)

Sandra: *“Sådan en “stereotype””*.

Freja: *“Og drengene (...) de ved godt, at pigerne godt kan blive kaldt for ludere, hvis de sender noget. Hvis de ikke sender noget, så er de tørre. Men de gør alligevel ikke noget ved det. Sådan, de ved godt, at det sker”*.

(Interview 4, s. 12)

Der er således en forventning hos piger om at blive udskammet, hvis man som pige vælger at dele til flere drenge, fordi de har en fordom om denne stereotype respons fra drengene.

De fremførte perspektiver i dette afsnit udtrykker samlet set en forstærkning af den asymmetri, som de kønnede opfattelser og forventninger inden for sexting bærer præg af. De markante opfattelser af piger blandt de unge tolkes som et udtryk for den måde, hvorpå de står til regnskab for at gøre sit køn. Der eksisterer i det sociale rum blandt unge et sæt herskende forståelser for, hvordan kønnene gøres normativt korrekt (West & Zimmerman, 1987). Når pigers måde at gøre deres køn på falder uden for kategori, kommer de som konsekvens heraf til at stå til regnskab for det i form af en nedvurdering af dem. Dette tolkes som et udtryk for, at det går imod pigers kønsrolle at dele for tidligt, forkert eller til for mange (jævnfør afsnit 5.2.2). Tvetydigheden i pigernes egne opfattelser herom tolkes hertil som et udtryk for et sammenstød mellem pigernes egne personlige definitioner af, hvordan de gør deres køn samt de ydre normative forventninger hertil, som de samtidig er bevidste om tilstedeværelsen af (West & Zimmerman, 1987). Det at de som piger gør deres seksualitet via billeddeling udfordrer dermed den femininitet, der i en kønsnormativ opfattelse består af at være ordentlig

og dydig. Drenges tilsvarende gøren af seksualitet via billeddeling er i højere grad risikofri, hvor besiddelsen af billeder af piger forstærker deres maskulinitet. Når drenge gør deres seksualitet, bekræfter det altså deres seksualitet og maskulinitet, hvorimod når piger gør det, går det imod deres seksualitet og femininitet. Dermed bliver sexting et område blandt de unge, der er domineret af et sæt af forventninger til pigens rolle, der baserer sig på kønsstereotype opfattelser. Drengen i rollen som erobreren og pigens rolle som den fornuftige, der ikke træder over den kulturelt definerede tærskel for, hvad der tilskrives hendes køn at gøre.

5.2.5 Delkonklusion

På baggrund af anden delanalyse finder vi, at sexting er en del af de unges online seksualkultur, som i høj grad består af billeddeling på Snapchat. Med dette følger en uønsket sideeffekt for de unge i uopfordret, seksuel kontakt fra fremmede online, hvilket de må skærme sig for. Fremtrædende er, hvordan de unge selv beskriver, at erfaringen i ens omgangskreds bliver referenceramme for ens egen erfaring. Inden for sexting demonstrerer de unge, at der findes et manuskript, der består af 1) bestemte termer såsom “MB” og “RB”, 2) opfattelser om en korrekt tidslinje at følge i kontekst til, hvornår man tager skridtet videre til billeddeling, og 3) en fastlagt, kønsnormativ rollefordeling med drenge som dem, der spørger om billeder, og pigerne som dem, der deler dem.

De unges årsager til sexting spænder bredt, da det både bunder i en romantisk interesse, spænding og en metode til at forsegle tilliden i relationen ved, at de unge via billeddelingen “har noget på hinanden”. Fokusgruppemedlemmerne peger også på et selvtillidsboost, hvor drengene føler sig specielle ved eneretten til pigens kontakt, og hvor pigens interesse ligger i at vinde anerkendelse over for deres venner gennem pral. Sexting bærer desuden præg af et bytteforhold mellem de unge, hvor billeddelingen bliver “noget for noget” og hvor pigerne i lyset af dette kan føle et forventningspres til at dele som prisen for at fastholde relationen.

De underliggende mønstre knytter sig op på udtalte opfattelser om pigers måde at gøre sit køn på, hvor dommen “tør” eller “luder” falder. Den eksisterende “double standard” medfører, at der ikke findes tilsvarende ord for udskamning af drenge. Pigerne anskuer ikke selv en dreng, der deler meget, som kærestepotentiale, men ved samtidig, at en tilsvarende nedvurdering af ham alligevel ender som konsekvens for pigens selv grundet magtfuldhed mellem kønnene. Denne kønsasymmetri bliver tilmed paradoks, da de potentielt stemples som “luder” uanset hvad. Pigerne selv splittes mellem afstandtagen til dette og selv at opfatte en pige sådan, som tolkes i lyset af den gender accountability, der er på spil i disse underliggende normative opfattelser og forventninger til kønnene, hvor især pigens må

spille sine kort rigtigt for ikke at falde udenfor de forventninger, der håndhæves indenfor den online seksualkultur (West & Zimmerman, 1987).

5.3 Del III: Fra sexting til digitale sexkrænkelser

I følgende delanalyse vil vi spore os ind på unges kendskab til digitale sexkrænkelser samt omfanget herom, hvorefter vi vil redegøre for de motiver for de digitale sexkrænkelser, de unge peger på, der eksisterer. Derefter zoomer vi ind på de konsekvenser, som empirien viser, at digitale sexkrænkelser medfører for ofre og gerningspersoner. Sidst kigges der nærmere på de perspektiver på ansvar og skyld, som de unge italesætter. Formålet med delanalysen er at forstå, hvordan fænomenet om sexting kan blive til en digital sexkrænkelse, herunder hvad der er på spil i de unges romantiske og seksuelle relationer, som gør at grænsen fra sexting til digitale sexkrænkelser somme tider overskrides.

5.3.1 De unges bevidsthed om og erfaring med digitale sexkrænkelser

I fokusgruppeinterviewene spørges de unge åbent indtil, hvad de har af tanker om digitale sexkrænkelser og hvilket kendskab de har til fænomenet enten ud fra egen erfaring eller deres omgangskreds. Fælles for fokusgruppedeltagerne er, at de tydeligt har en bevidsthed om, hvad ulovlig billeddeling indebærer. Deres udsagn antyder, at de kender til fænomenet i flere forskellige afskygninger. Eksempelvis udtaler Freja:

”Det starter vel bare ved to. Måske en pige og en dreng, der har skrevet lidt sammen, og så sender noget til hinanden. Og så med den måde, så bliver det bare sådan... sendt videre”.

(Interview 4, s. 23)

Dette indikerer, at der eksisterer en klarhed om processen, hvor den samtykkebaserede sexting tipper over og bliver en digital sexkrænkelse, fordi billedet deles videre. Denne form for digital sexkrænkelse falder ind under Det Kriminalpræventive Råds typificering hverdagslig deling, hvor delingen foregår i de unges interne relationer på de sociale medier (jævnfør afsnit 2.8). Et andet udsagn om processen kommer fra Walid:

”Hvis man har fået lov at beholde billedet på sin egen telefon. Og at der så er nogen, der er gået ind på ens kamerarulle eller noget, og har set det billede, så kunne de jo godt

finde på at sende det til sig selv. For at sende det rundt eller sådan noget. Især, hvis de kender personen”.

(Interview 3, s. 19)

Dette tilføjer en anden dimension til fænomenet i forhold til Frejas udsagn, hvor delingen starter mellem to personer, som begge har været involveret i relationen. Walid beskriver desuden, at videre- delingen særligt foregår, hvis gerningspersonen kender den afbildede person. Dette udsagn stemmer overens med Jørgensen og Demants typificering af det bekendtskabsbaserede miljø, i og med handlingen forankres i deres interne ungdomskultur og hvor de som oftest kender hinanden (jævnfør afsnit 2.8). Der er altså bevidsthed om og kendskab til selve fænomenet om digitale sexkrænkelser, hvor det fremtrædende fokus på deling af seksuelle billeder tilmed er det, der tillægges vægt, hvilket er i overensstemmelse med den retslige definition på fænomenet (jævnfør afsnit 2.8).

På trods af at fokusgruppedeltagerne har en klar bevidsthed om, hvad ulovlig billeddeling indebærer, er det nødvendigvis ikke givet eller forventet, at de har direkte erfaring med det på egen krop eller fra deres omgangskreds. Dog viser det sig i næsten alle fokusgrupperne, at der er en vis grad af erfaring med det. I fokusgruppe 2 forløber en samtale om ulovlig billeddeling således:

Josefine: *”Jeg tror, det er noget, der sker tit”.*

Nora: *”Jeg tror, der er mange, der bare tager screenshot eller gemmer”.*

Hannah: *”Eller tager et billede med en andens telefon”.*

(...)

Nora: *”Jeg tror, der er mange, der prøver at få et billede uden at folk, de kan se det.*

Prøver at finde en vej, hvad skal man sige, for at få billedet”.

(Interview 2, s. 14)

Der fremgår altså en konsensus om, at mange unge tager del i digitale sexkrænkelser. Her indbefatter metoderne til det at tage skærbilleder og gemme billeder, som stammer fra en anden telefon, hvilket der ikke er samtykket til. Ifølge pigerne er der en tendens til, at unge kan komme uden om direkte videre- deling af billeder ved i stedet at tage skærbilleder. Fra de unges perspektiv fremstår dette som en mere kreativ måde at tilegne sig materiale, som ikke er henvendt til en selv, så det netop ikke kan ses, at billedet faktisk er videre- delt.

På trods af, at pigerne vurderer, at ulovlig billeddeling sker ofte, udtaler de samme tre piger senere i interviewet, at det ikke sker så tit på deres egen skole, som er en oplandsskole, men i stedet på skoler i Aalborg, hvor ”*der er nogle, der er sådan lidt mere (...) fremme i skoene, end nogle af dem fra vores skole er*” (Interview 2, s. 31). Dog pointerer Josefine, at ulovlig billeddeling kan starte på en anden skole og alligevel ende på ens egen skole netop grundet videredeling (Interview 2, s. 31). Ifølge pigerne er der mange unge, som indvilliger i ulovlig billeddeling. Denne betragtning ses således ikke i overensstemmelse med den lave procentvise andel, der fremgår af Ungeprofilundersøgelserne og Project deSHAMEs undersøgelse, men afspejler derimod den erfaring Aalborg Kommunes SSP-samarbejde beskriver på området (jævnfør afsnit 2.4). Niklas beskriver sin erfaring med digitale sexkrænkelser i sin egen omgangskreds:

”Jeg kender også en. (...) hun har sendt noget til sin kæreste, som så har gemt de her videoer og billeder af hende. Efter hun har sendt det, så har han blokeret hende. Og så har han sendt noget til alle sine venner. Så det er bare blevet en ekstra ting, som de gør i dagligdagen”.

(Interview 3, s. 20)

Fra ovenstående fremstår ulovlig billeddeling som en almindelig dagligdagsbeskæftigelse for de omtalte drenge i deres kommunikation med hinanden. Walid beskriver tilmed, at han selv har erfaring med denne form for kommunikation med sine venner:

”Hvis personen lige har sagt, at “jeg har lige fået et par flotte billeder af hende”, og man så spørger, om man må se det, eller sådan noget, så kan det godt være. Men ellers, så tror jeg bare, at det er noget, der kommer. Så “tjekker” vi hende”.

(Interview 3, s. 20)

Denne erfaring bærer derfor præg af en aktiv indvilligelse i at få tilsendt billeder, der dermed er et udtryk for definitioner der accepterer adfærden (Akers, 2018). Labib tilføjer, at man kan have billederne liggende i gruppechatten uden at gemme dem, så de kan være tilgængelige alligevel, hvis man vil vise dem til sine venner (Interview 3, s. 20). I dette interview har drengene altså direkte erfaring med at få tilsendt samt vise materiale til andre uden samtykke. Sandra fra fokusgruppe 4 deler ligeledes ud af hendes egen erfaring med at dele uden samtykke:

”Nu er jeg også bare sådan lidt dobbeltmoralisk, men der er også nogle gange, hvor jeg har fået tilsendt et dickpic. Så har jeg skyndt mig at gemme billedet i min kamerarulle, og så sendt dem videre til mine venner. Så har vi en lille gruppe-chat, sådan “se ham her”, “det er ham her”. Det var også lidt dårligt af mig, fordi de gemte det også. Så nu har 5 piger et af hans... ”.

(Interview 4, s. 13)

På trods af at Sandra tager afstand fra ulovlig billeddeling, beskriver hun, at hun også selv har taget del i det. Idet hun selv peger på at være dobbeltmoralisk på området, udtrykker hun ikke definitions, der accepterer hverken sin egen eller drengenes adfærd. Hun erkender modsat på bagkant, at handlingen er forkert og udtrykker dermed definitions, der ser negativt på delingen (Akers, 2018).

Empirien viser altså, at både drenge og piger har erfaring med at dele billeder af andre ulovligt, hvorfor der ikke ses en bemærkelsesværdig forskel i omfanget af fokusgruppedeltagernes erfaringer og oplevelser med ulovlig billeddeling, bortset fra fokusgruppe 1, som adskiller sig ved at udtrykke en begrænset erfaring. På trods af dette har to piger en dialog om hvilket køn, der bliver delt oftest:

Isabella: *“Jeg føler faktisk ikke rigtig, at jeg har hørt om nogen drenge, der har fået delt billeder”.*

Freja: *“Nej, det er altid piger, der bliver sendt videre”.*

(Interview 4, s. 8)

Der eksisterer her en formodning om, at det oftest er pigers billeder, som bliver delt videre, og at det derfor kunne tyde på, at nogle unge anser problematikken om videredeling som kønnet. Mulige årsager til denne skelnen mellem kønnene vil udfoldes i afsnit 5.3.3.

5.3.2 Motiver for videredeling

I det følgende afsnit skildres motiverne for ulovlig billeddeling, med henblik på årsager som relaterer sig til personlig vinding samt vinding i relation til en gruppe. Ydermere vil mulige kønsmæssige forskelle eller ligheder udfoldes.

5.3.3.1 *“Mig og pigerne, vi tager jo lidt pis på det”*

Først og fremmest udtrykkes det i tre af fokusgrupperne, at et motiv for at dele billeder videre kan være for underholdningens skyld (Interview 3, s. 21; Interview 4, s. 12, 14; Interview 5, s. 28). Eksempelvis udtaler Walid:

“(…) Jeg tror bare, at man gør det hurtigt, og synes, det er sjovt. Og så når du kommer til det tidspunkt, så tror jeg, at man fortryder det hele. Og godt kan se, hvad det er, man har gjort”.

(Interview 3, s. 21)

Ifølge Walid er det først efterfølgende, at man kommer til at tænke over sin handling, i og med at motivet blot handler om at have det sjovt i situationen. Signe understøtter dette:

“Altså, vi griner jo bare. Ja, mig og pigerne, vi tager jo lidt pis på det. (...) “Ad, hvor er han gusten” eller “hvorfor sender han sådan noget”. Det er jo sådan noget, vi joker omkring (...) Vi synes jo ikke, det er særligt fedt at kigge på. Men altså, vi synes jo også, det er lidt sjovt, at vi kan sidde og drille hinanden med det”.

(Interview 5, s. 14)

Signe tilkendegiver også, at hun sammen med sine veninder har det sjovt med at dele intime billeder med motivet om at gøre grin med både drengene og de piger, som har modtaget dem. Dette stemmer overens med både Ricciardelli, Adorjan og Setty, der finder, at drenges intime billeder anses som komiske (jævnfør afsnit 2.2). Begge udsagn vidner desuden om, at de unge ikke nødvendigvis opgiver samfundets normer, men derimod neutraliserer deres handlinger ved at sige, at det bare er for sjov. Dette kan medvirke, at de unge i højere grad anser handlingen som harmløs og sjov, og dermed ikke som noget kriminelt (Akers, 2018).

5.3.3.2 *“Jeg vil hævne mig på ham”*

En anden årsag til at dele billeder ulovligt, som nævnes i nogle af fokusgrupperne, er et motiv om-handlende hævn. Walid og Labib er et godt eksempel herpå:

Walid: *“Jeg tror også godt, at man vil hævne sig (...) Hvis der er en, der deler et billede af mig, eller noget, og jeg ved, hvem der gjorde det, så tror jeg, jeg vil hævne mig på*

ham”.

Labib: *“Hvordan ville du hævne dig, tænker jeg så?”.*

Walid: *“Finde noget på ham, og så dele det eller noget i den stil. Jeg tror, jeg vil være så sur og irriteret og ked af det, at jeg slet ikke tænker over, hvad jeg egentlig gør”.*

Labib: *“Respekt”.*

(Interview 3, s. 26)

I samtalen giver Walid udtryk for, at han selv kunne finde på at deltage i ulovlig billeddeling, hvis nogle havde delt billeder af ham mod hans vilje. Dette hævnmotiv blandt unge finder Naezer & van Oosterhout ligeledes i deres undersøgelse, som viser, at hævnmotivet er mere nuanceret end den tidligere klassiske opfattelse indikerer (jævnfør afsnit 2.3). Hævnmotivet omtales ligeledes i fokusgruppe 4:

Isabella: *“(…) hvis jeg havde en veninde, hvor hun havde et billede af hendes ekskæreste, som har været hende utro. Så ville jeg da ikke have noget imod at sende det billede videre, hvis jeg skal være helt ærlig (...) hvis man gør det, så kan det også være fordi man synes, det er synd for den anden. Altså hvis drengen har gjort noget ved pigen, som hun ikke vil have”.*

Freja: *“Så er det også lidt hævn”.*

(Interview 4, s. 23)

I de to fokusgrupper er en distinktion i måden, hvorpå hævnmotivet kommer til udtryk. I Walids udsagn handler det i høj grad om hævn for sin egen skyld, hvor Isabella udtrykker behovet for at tage hævn på andres vegne i sympati. Hævnmotivet kan dermed være en måde, hvorpå de unge undskylder deres adfærd med argumentet om, at offeret har fortjent det og dermed selv bærer skylden grundet eksempelvis utroskab, som Isabella nævner (Akers, 2018). I og med begge køn udtrykker, at de kunne finde på at tage del i ulovlig billeddeling, hvis de selv eller deres venner blev uretfærdigt behandlet, tyder det ikke på, at der i dette motiv eksisterer en kønsmæssig forskel. På trods af tilstedeværelsen af ovenstående udtalelser tolker vi, at hævn ikke udgør et stort omfang af de unges motiver for digitale sexkrænkelser generelt, hvorfor det umiddelbart ikke antyder, at dette motiv er særligt til stede i deres bevidsthed. Desuden er der ingen af fokusgruppedeltagerne, som nævner hævn internt mellem to ekskærestere, som ellers tidligere har været den klassiske opfattelse af selve hævnmotivet samt dette som motiv for digitale sexkrænkelser,

som ordlyden i den tidligere betegnelse “hævnporno” indikerer. Der findes altså flere aspekter indenfor motivet hævn end tidligere antaget.

5.3.3.3 “Prøv at se, hvor lille den her er”

Endnu et motiv som påtales i fokusgrupperne er det at håne eller nedgøre andre. Blandt andet nævner Mathias og Tim følgende om, hvorfor de tror, piger videregiver billeder:

Mathias: “(...) Piger, det kan jo være mere, hvis... “Ad det er ulækkert, prøv at se, hvad der er en, der har sendt til mig”. Eller... “Prøv at se, hvor lille den her er” (...).

Tim: “For at håne en dreng, tror jeg”.

(Interview 6, s. 19)

Ifølge drengene er der en tendens til, at piger deler billeder videre til deres veninder med en intention om at håne drengene med deres udseende eller det faktum, at en dreng eksempelvis har sendt et “dickpic”. Dette understøtter Walid og Labib, som også giver udtryk for, at piger går til deres veninder og “(...) siger, “ej prøv at se hvor klamt det er”” og “(...) hvad er det for noget at sende?”, hvor Labib tilføjer, at pigerne agerer hånlige (Interview 3, s. 22). Walid giver udtryk for, at pigerne bruger denne nedgørelse som en slags strategi for, at man som pige fremstår uinteresseret og dermed tager afstand til denne seksuelle kontakt over for sine veninder. (Interview 3, s. 22). Det kan tolkes, at pigerne forsøger at leve op til normative kulturelle forventninger om deres køn i forhold til at være de passive, som ikke performer deres seksualitet offensivt og aktivt som drengene (West & Zimmerman, 1987). En anden forklaring på denne reaktion er, at det er et udtryk for hævn over den chikane-rende handling, et uopfordret dickpic kan opfattes som, hvilket Naezer og van Oosterhout desuden understøtter som et motiv for at piger videregiver (jævnfør afsnit 2.3). På trods af ovenstående udtaler Nora, at hun formoder, at piger ikke vil nedgøre drenge, men at det i stedet er drenge, som håner pigerne (Interview 2, s. 17). Både piger og drenge beskylder dermed hinanden for at have dette motiv for ulovlig videregivelse.

5.3.3.4 “Et slags våben”

Et motiv, som yderligere italesættes, drejer sig om magt og afpresning. Dette kommer til udtryk i en dialog i fokusgruppe 4, hvor pigerne bliver spurgt om, hvad deling uden samtykke kan være et symbol på:

Mirembe: *“At man kan få magten over en anden. Og så... ja. At man ligesom har noget af deres krop, ejendel”*.

Isabella: *“Også der er noget sådan... jeg ved ikke, hedder det afpresning?”*.

Freja: *“Ja, sådan et slags våben. “Hvis du ikke gør det her... Så sender jeg det der”*.

(Interview 4, s. 22)

Ifølge pigernes samtale kan besiddelse af intime billeder sidestilles med en form for våben, i og med det kan bruges til at presse den afbildede til noget konkret for at undgå, at det bliver videregivet. I samme interview sættes denne form for magt i relation til drengene, i og med Isabella vurderer, at drengene kommer til at *“(...) føle sig lidt større, hvis de har billeder af piger”* (Interview 4, s. 12). Dette kønnede perspektiv understøtter en dialog i fokusgruppe 5:

Anna: *“Jeg kan godt forestille mig, måske det lyder lidt sjovt, men så har de på en måde en følelse af magt. Nu ejer de det her billede”*.

Trine: *“Så kan de gøre noget med hende. Så kan de bruge det til noget”*.

Signe: *“Ja, de kan afpresse hende. “Hvis du ikke sender et billede mere, så bliver det delt til alle””*.

Emma: *“Hvis pigen måske har afvist ham i nogle situationer, så kan han bruge det her billede til at afpresse”*.

Signe: *“Men det er stadig forkert. Det er jo ikke i orden, at du bruger en piges krop mod hende selv”*.

(Interview 5, s. 29)

Ifølge pigerne kan drenge have behov for at føle sig mere magtfulde over for piger i form af virtuelt at besidde en del af pigernes krop, hvilket er i risiko for at blive forstærket af en afvisning fra pigen. Dette er atter et eksempel på, at den online og fysiske verden er integreret i og med, at pigerne kan have en følelse af, at de kan miste magten over deres egen fysiske krop i form af at blive afpresset af drenge med digitale billeder (Arvidsson & Foka, 2015). Disse billeder bliver derfor et symbol på magtmidler, som drengene anvender. Denne kønsmæssige forskel, som tilkendes, kan sættes i tråd til anskuelsen om drengene som dem, der har kontrollen i relationen i form af at tage styringen (jævnfør afsnit 5.2.2). Dette hænger sammen med, at eksisterende maskulinitetsnormer indebærer en form for magt og styring, hvorfor forventninger til dette kan være med til at tilskynde drengene til at

begå digitale sexkrænkelser (West & Zimmerman, 1987). Magtbalancen indenfor sexting går derved igen, når grænsen overskrides og ender ud i ulovlig billeddeling. Dette kan således ses som en del af forklaringen på, hvorfor det kun er pigerne i fokusgrupperne, som italesætter motivet om magt som værende årsagen til at viderelede et billede, hvor pigerne anser det som et motiv, kun drenge har. Ydermere er det interessant, at Signe artikulerer kritik over for den måde, hvorpå drenge udnytter pigers fysiske krop online. Det tolkes derfor, at pigerne ikke blot forholder sig som passive ofre, men i stedet udfordrer den tendens, hvor drenge afpresser piger til at dele ud af deres krop og seksualitet, som de oplever finder sted, fordi de finder det urimeligt over for offeret.

5.3.3.5 “Som dreng opnår du en højere status”

Det sidste motiv for ulovlig billeddeling, som er det motiv, fokusgruppemedtagerne i allerhøjeste grad italesætter, drejer sig om den motiverende faktor, som responsen fra vennegruppen eller omgangskredsen kan have. Alle fokusgruppemedtagere italesætter, at deres omgangskreds eller jævnaldrende har en stor betydning for, om man videresender et billede uden samtykke. Udtalelserne fra fokusgrupperne bygger eksempelvis på det at kunne blære sig med et billede, gøre sine venner misundelige, og det at fremstå sej og modig over for ens venner (Interview 1, s. 12-13; Interview 2, s. 20, 35; Interview 3, s. 21; Interview 4, s. 15; Interview 5, s. 25). Det observeres herudfra, at status og anerkendelse spiller en stor rolle for de unge i forhold til at tage del i ulovlig billeddeling, i og med at dette motiv fylder mest hos fokusgruppemedtagerne. Fremhævelsen af dette motiv understøttes af Naezer & van Oosterhouts, som ligeledes finder, at et motiv for digitale sexkrænkelser kan være at vinde popularitet i form af billederne som en slags “valuta”, som de anvender til at opnå social status med (jævnfør afsnit 2.2). De unges omgangskreds bidrager således med flere definitioner, som er positive over for ulovlig billeddeling, frem for negative, i og med fokusgruppemedtagernes tese er, at ulovlig billeddeling fører til anerkendelse og status fra venner. Ydermere forstærkes de positive definitioner, fordi de kommer fra de unges tætte relationer, som derfor har stor indflydelse på adfærden (Akers, 2018).

Derudover peger de unge på en kønsmæssig forskel i forhold til at opnå status og anerkendelse blandt sine venner. Et eksempel herpå findes i fokusgruppe 5:

Signe: “Hvis det er sådan en eller anden, du har en rigtig god relation til, så tror jeg, at piger gemmer det jo ikke så. Fordi de er jo ikke interesserede i, at andre piger skal se, hvad deres fyr... hans krop eller sådan noget. I forhold til drenge, de er mere sådan: “Åh prøv lige at se, hun har en stor røv”, “hende her jeg har noget med” (...).”

Anna: *“Jeg tror, at grunden til, at drengene gemmer det, det er også for, hvis de vil vise det til deres venner. Prale med: “Se, det er den her pige, jeg har fået hende til at sende noget til mig”. Sådan noget. Jeg tror ikke, at piger har på samme måde med at: “Se, at han har sendt mig det her”. Det er mere noget, de har personligt, så de vil ikke sådan dele det lige meget med andre. Jeg tænker, at “det er noget, jeg har med ham. Så det skal andre ikke vide””.*

(...)

Emma: *“(...) jeg har en idé om, at som dreng opnår du en højere status, hvis du har en pige med en stor røv og nogle store patter. Så opnår du den her rang over, at: “Okay, ham der, han kan score nogen, der ser sådan her ud”. Så bliver man lidt mere sej og respekteret”.*

(Interview 5, s. 25)

Fra disse forklaringer har piger ikke samme behov for at søge anerkendelse og vise sig overfor deres veninder, som drenge har. Drengene ser således en vinding i på denne vis at inddrage andre i relationen for at vise piger frem som trofæer, hvor pigerne ser en vinding i at holde det inden for relationen. Dette understøttes af Davidson, der identificerer, at drenge i højere grad fremhæver konkurrencen og retten til at prale som motiv, hvorimod piger i højere grad lægger vægt på relationen (jævnfør afsnit 2.2). Den kønsmæssige forskel kan hænge sammen med, at det for drenge er en kilde til maskulin status at vise billeder af piger til sine venner, der fungerer som et slags bifaldende socialt publikum, hvor det bliver en måde at gøre deres køn på (West & Zimmerman, 1987). Maskulinitet er forbundet med at gøre sin seksualitet aktivt og at være eksplicit omkring det overfor sine venner, således at man forstærker sin maskuline heteroseksuelle status. Dette kan sættes i relation til blandt andet Setty, der finder, at det anses som en del af drenges natur at have interesse i intime billeder af piger, hvorfor de kan føle sig forpligtede til at udøve en læselig heteroseksualitet, for at undgå at blive udsat for homofobisk mobning og udelukkelse af fællesskabet (jævnfør afsnit 2.2). For drenge uden interesse herfor, kan der dermed hvile et stort pres om alligevel at deltage i praksissen for at viderelede billeder. Pigeres udtalelser om drengenes søgen efter popularitet kan tilmed handle om, at de selv ønsker at vise, at de tager afstand til praletilgangen, da denne adfærd ikke forbindes kulturelt med femininitet. Feminin status kan således ikke vurderes at være tillagt disse forventninger om det at prale som en måde, hvorpå man gør sin seksualitet. Pigeres tese om drengene kan understøttes af Mathias, da han spørges opfølgende, om han tror, at drenge deler billeder for at udstille piger:

”Nej, det er det ikke. Det er mere bare for at... Man har fået noget godt, og så vil man have nogle andre kammerater, der også får det godt. Og så kommer det fra dig, og så ved dine kammerater, at du har delt noget med dem, som er godt. Og det giver jo sig selv, så bliver ens kammerater jo lidt mere glad for dem [der deler]”.

(Interview 6, s. 19)

Ud fra denne tankegang om at gøre sine venner en tjeneste, får man ligeledes selv anerkendelse fra vennegruppen og potentielt en følelse af samhørighed og fællesskab i gruppen. Dette understøtter Sandra, der påpeger, at drengene agerer “(...) sådan der, “ej, du har det billede, send det lige til mig”. “Ej, det skal jeg nok, bror”” (Interview 4, s. 12). Dette motiv stemmer overens med Naezer og van Oosterhout, der finder, at et af motiverne netop handler om at forstærke ens venskaber med udgangspunkt i en “sharing is caring”-tilgang (jævnfør afsnit 2.2).

5.3.3 Konsekvenser for ofrene

I den indsamlede empiri præsenterer fokusgruppedeltagerne adskillige konsekvenser forbundet med at blive udsat for digitale sexkrænkelser, særligt det at få delt et intimt billede af sig selv uden ens samtykke. Størstedelen af fokusgruppedeltagerne tilkendegiver en høj grad af bevidsthed om, at ulovlig billeddeling kan have store konsekvenser for ofrene. I fokusgruppe 5 fortæller pigerne:

Signe: ”Fordi det er jo sådan en ubehagelig følelse, man får indeni. Det er jo pisse træls”.

Emma: “Ja, fordi man ikke kan kontrollere, hvad der sker fra nu af. Så er det bare ude”.

Signe: “Og man kan jo ikke stoppe det. Og så især, hvis det er, at sådan lidt pludseligt har alle dine venner set det (...) og de kommer over og spørger: “Ej, hvorfor har du sendt det?” og sådan noget, det er jo en mega nederen følelse at sidde med. Især, hvis du ikke ved, at det er blevet delt”.

(interview 5, s. 16)

Signes beskrivelse vidner om et kontroltab på baggrund af, at når materialet først er ude og videredelt, er man ikke selv herre over, hvor det ender. Freja og Isabella italesætter tillige, at det handler om, at man får overtrådt seksuelle grænser, når det handler om ens egen krop (Interview 4, s. 18-19). Pigerne

indtager dermed et kritisk syn på de digitale og sociale mediers indflydelse med henblik på videreleding som konsekvens (Arvidsson & Foka, 2015). Måden, hvorpå de performer og udfolder deres seksualitet i forbindelse med at sexte, har vist sig at føre til store oplevede konsekvenser i form af kontroltab og ubehagelige følelser. På den måde kan de sociale medier være med til at begrænse pigernes frie mulighed for at gøre deres seksualitet fremadrettet, fordi kontrollen placeres i andres hænder, når ens billeder videreledes. Dertil udleder vi, at den digitale verden opleves integreret i den fysiske verden, i og med pigerne kan føle kontroltab over deres egen krop og seksuelle grænser på baggrund af noget, som ikke har eksisteret i det fysiske rum eller været i nærheden af dem selv og deres kroppe (Arvidsson & Foka, 2015).

En anden udtalt konsekvens ved at blive offer for ulovlig billeddeling er tillidsproblemer til de personer, som videredeler ens billeder uden samtykke (Interview 5, s. 24, 33-34; Interview 6, s. 20). Signe tilføjer herom, at man aldrig kan føle tillid til, i dette tilfælde, det modsatte køn igen. Dette er ligeledes et eksempel på, hvordan den digitale verden smelter sammen med den fysiske, i og med at unges handlinger online kan føre til store konsekvenser for ofrenes fysiske liv, i forhold til ikke at have tillid til andre mennesker længere. Dette tegner et billede af, at den online verden er lige så virkelig som den fysiske for de unge (Arvidsson & Foka, 2015).

Den største og mest alvorlige konsekvens i de unges optik er, at det kan ødelægge offerets liv (Interview 3, s. 20; Interview 4, s. 25). Niklas fortæller om en pige, som har fået delt videoer uden hendes samtykke:

"(...) Nu ved næsten alle, hvem hun er (...). Så hendes liv er ødelagt nu (...). Før var hun sådan en, der bare var ukendt. Men nu, fordi de her [videoerne] er der, så ser man jo helt anderledes på hende. Så tror man, hun er sådan en klam type, agtigt".

(Interview 3, s. 20)

I dette udsagn begrænser den digitale verden ikke blot offerets mulighed for at gøre køn og seksualitet, men nedbryder individets liv. Lignende udsagn kan findes hos Erik, der ligeledes pointerer, at hvis det skete for ham selv, ville han få en depression. Signe udtaler desuden, at det kan føre til selvmord, hvortil Freja og Isabella tilføjer, at man ikke ville turde gå nogle steder, eksempelvis bare det at møde op i skole (Interview 6, s. 20; Interview 4, s. 25). Disse perspektiver peger altså på, at de unge ikke skelner mellem konsekvenser i det fysiske og digitale rum, men ser konsekvenserne fra de forskellige sfærer som sammensmeltede (Arvidsson & Foka, 2015).

I kontrast til dette kan et optimistisk, utopisk perspektiv også anskues i nogle af fokusgrupperne. Eksempelvis udtaler Walid, at det kan være positivt for en pige at få videredelt sit billede, hvis hun ser godt ud: *”Jeg tror ikke, man har tænkt sådan ”ad”. Jeg tror bare, man har tænkt, at det var frækt, agtigt”* (Interview 3, s. 24). Ifølge ham kan delingen altså have en opløftende effekt for den afbildede person, fordi det bliver taget godt imod af modtagerne. Walids udtalelse herom afviger således fra den ellers entydige opfattelse af pigen som en luder (jævnfør afsnit 5.2.4). Således er fokus på mulighederne frem for begrænsningerne i forhold til at gøre sin seksualitet og køn. Tim har lignende udsagn om pigers modtagelse: *”(...) så vil de synes, at det er en god tissemand, og så vil de måske skrive til ham. (...) så ville det jo være godt for ham”* (Interview 6, s. 21). Tim giver ligeledes udtryk for et mere utopisk perspektiv, hvor drengen, som bliver videredelt, kan få en vinding ud af det ved at få positiv respons fra piger. Mathias fra samme interview understøtter denne pointe og fortæller, at han kender flere drenge, som ville være ligeglade med at få videredelt et billede af deres kønsdele, fordi de ikke er usikre på deres krop (Interview 6, s. 21). Pigerne i fokusgruppe 2 beskriver også en opfattelse af, at drenge ligefrem kan være stolte af at blive videredelt (Interview 2, s. 18). Mathias’ udsagn om, at nogle drenge potentielt ville være ligeglade, kan understøttes af pigernes refleksioner om, hvorvidt det ville røre drenge at blive videredelt:

Freja: *”Ikke lige så dybt, tror jeg ikke”.*

Mirembe: *”Det kommer også an på, hvilken personlighed de har”.*

(...)

Isabella: *”Folk lægger heller ikke så meget i det, når det er en dreng. Så er det ikke så vigtigt, som hvis det er en pige”.*

Freja: *”Så er det bare som ethvert andet billede”.*

(Interview 4, s. 14)

Pigerne tilkendegiver en opfattelse om, at piger generelt vil opleve en større konsekvens ved ulovlig billeddeling sammenlignet med drenge. Samlet kan dette indikere, at der ikke er lige så stor bevågenhed omkring drenges billeder som pigers, og at drenges billeder, ud fra pigernes perspektiv, netop fremstår som mere normaliserede. Dette på baggrund af, at der er den førnævnte forventning til piger om at være ærbare og dydige, således at de ikke gør deres seksualitet for aktivt udadtil. Denne forventning fremstår kulturhistorisk bagudskuende, hvorfor de unge i dag dermed er ofre for denne strukturelle kønsundertrykkelse, der bunder i traditionelle forestillinger om, at femininitet ikke

hænger sammen med seksualitet (jævnfør afsnit 2.2). Pigerne er fra naturens side givet en udsathed, der automatisk bliver en byrde for dem. Derfor udledes, at intimt materiale af en pige fremstår mere bemærkelsesværdigt frem for materiale af drenge, idet der eksisterer kulturelt acceptable standarder for, at en pige ikke bør ses i en sådan seksuel sammenhæng. Det bliver anset for ufeminint for piger, idet seksualitet svækker femininiteten, mens det for drenge styrker maskuliniteten, hvilket medfører, at piger i højere grad står til regnskab for deres seksualitet (West & Zimmerman, 1987). Der er dermed en udtalt positiv fremstilling af konsekvenserne for drenge, hvis de får videredelt et billede, hvilket underkender de negative konsekvenser, som de unge selv peger på kan følge med at blive udsat for en digital sexkrænkelse. Den normative rolle hos drenge om maskulinitet kan derfor stå i vejen for, at drenge kan have en lige så legitim offerrolle for digitale sexkrænkelser som piger, hvorfor der for drenge opstår en barriere for at udtrykke sine reelle følelser grundet de håndhævede kønsnormer. Der kan på baggrund af dette anskues kønsmæssige kulturelle forskelle i måden, hvorpå fokusgruppemedtagerne oplever konsekvenser for ofre for ulovlig billeddeling.

5.3.3.1 “Så ser drengene på en som luder”

Både piger og drenge har en høj grad af bevidsthed om, hvordan videredeling af pigers intime billeder kan påvirke deres ry, såvel som sexting (jævnfør afsnit 5.2.4). Nora fortæller:

”Man gider jo heller ikke, at man lige pludselig går ind i skolegården, og så har alle lige pludselig set ens røv eller et eller andet, og så ser drengene på en, som luder eller et eller andet”.

(Interview 2, s. 18)

Udtalelsen indikerer, at en konsekvens for piger ved at blive offer for ulovlig billeddeling er en stemping fra det modsatte køn, hvilket andre fokusgruppemedtagerne også understøtter (Interview 3, s. 24; Interview 4, s. 26). Dermed opstår der blandt de unge en form for social udskamning for at være blevet videredelt uden samtykke. Ordet “luder” bliver brugt i flæng om piger i de fleste af fokusgrupperne, hvilket kan indikere, at pigernes ry er meget udsat i en sådan situation, hvor de får et billede videredelt uden samtykke (Interview 2, s. 12; Interview 3, s. 24; Interview 4, s. 26; Interview 5, s. 21; Interview 6, s. 14). Dette stemmer overens med Project deSHAMEs undersøgelse, der finder, at 69% er enige i, at folk vil tænke dårligt om en pige, hvis hendes intim- eller nøgenbillede bliver delt på nettet, mens 28% er enige i, at folk vil tænke dårligt om en dreng, som oplever det samme (jævnfør

afsnit 2.2). Dog tyder det ikke på, at det udelukkende er pigerne, der kan opleve konsekvenser i relation til deres ry, hvilket Anna kommer med sit bud på:

”(...) drenge, hvis de får det delt, så tror jeg, at kommentaren bliver, hvor det er sådan: ”Ej, hvor er den lille” og sådan noget. Og så får drenge det jo også dårligt med sig selv. For drengene (...) så er det jo nok det der med, at man skal have mange muskler, og man skal ikke være helt tynd, og man skal også have en stor... (...)”.

(Interview 5, s. 34)

Dette citat vidner om, at også drenge kan lide under en form for social udskamning af andre, som kan påvirke den måde, hvorpå andre ser dem. I dette citat tillægger pigerne normative forventninger til, hvordan man skal se ud, hvis man er dreng, og hvis ikke de kan leve op til disse kønnede forventninger om maskulinitet, kan de føle sig udskammede og som mindre værd. Det vil sige, at man som dreng kan blive stillet til regnskab for sit køn på baggrund af en række kriterier for, hvordan man bærer sit køn normativt korrekt. Kommentarer som *”Ej, hvor er den lille”* bliver derfor en måde, hvorpå andre jævnaldrende bedømmer, om de lever op til de kulturelt accepterede standarder (West & Zimmerman, 1987). I modsætning til dette påpeger Nora og Josefine følgende i relation til, hvordan man vil tænke om en dreng, der har fået sit billede delt uden samtykke:

”(...) det kommer også lidt an på, hvilken dreng det er. (...) hvis det er en ”nørdet” dreng, så vil han nok være sådan lidt mere usikker på sig selv og gemme sig, eller hvad skal man sige, hvor hvis det er sådan en af de der seje drenge, som står sammen med drengene, og er sådan, ”okay, jeg har bare lige sendt til hende her, og hun har bare delt til hele skolen, jeg er bare...”.

Josefine: *”Jeg er bare mega sej”.*

(Interview 2, s. 20)

I disse pigers udsagn kommer det til udtryk, at hvis drenge i forvejen anses som en af de seje, vil det ikke anses som en negativ konsekvens at få et billede delt, men i stedet føles som en belønning. Tim og Mathias' dialog kan understøtte dette, i og med de vurderer, at de populære drenge ikke ville miste noget ved at få sit billede delt, fremfor *”hvis det er den mærkeligste i klassen”* (Interview 6, s. 13). I samme interview påpeger Tim desuden, at han formoder, at der modsat kun vil være negative ting

forbundet med piger, som er blevet delt (Interview 6, s. 21). Der ses altså en kontrast i deres udtalelser i forhold til, at piger vil opleve at blive udskammet, hvor en dreng derimod kan undgå konsekvenser og i nogle tilfælde faktisk opnå en form for status, hvis han i forvejen anses som populær og sej. Denne kønnede asymmetri, tolker vi, tager afsæt i den kulturelle forestilling om, at det er mere normativt acceptabelt for drenge at være frie til at gøre deres seksualitet, end det er for piger (West & Zimmerman, 1987). Derfor vil et intimt billede af en pige ikke fremstå i overensstemmelse med de normative opfattelser af femininitet, hvilket kan hænge sammen med, at pigers ry generelt er mere udsat end drenges ry.

I relation til udskamningen af piger fortæller Labib dog, at drengene ikke i samme omfang vil anse en pige som en luder, hvis de vurderer, at pigen ikke normalt er typen, der vil sende intime billeder til andre, hvortil Walid tilføjer, at man som dreng ikke føler sig speciel, hvis mange har set billederne af pigen (Interview 3, s. 24-25). I samme interview påpeger Niklas, at det føles som et privilegium at være den eneste, der har set en piges intime billede (Interview 3, s. 14). Det kan udledes, at det at drengene i nogen grad føler, at de frarøves deres såkaldte privilegier, som kan få dem til at føle mindreværd, kan give anledning til udskamningen af piger. Hvis pigerne ikke opfylder disse kønnede kriterier, som drengene har opstillet for dem, står de således selv til ansvar for at blive udskammet (West & Zimmerman, 1987). Generelt er de unge dermed meget optagede af, hvordan de selv og andre jævnaldrende ville tænke om ofre for ulovlig billeddeling, og det tyder på, at et dårligt ry er en af de største konsekvenser for de unge, særligt for pigerne.

5.3.4 Konsekvenser for gerningspersonerne

Der er på tværs af fokusgrupperne en bevidsthed om, at digitale sexkrænkelser er en ulovlig handling, som kan føre til straf (Interview 3, s. 21; Interview 6, s. 20). I flere fokusgrupper taler de unge dog om, at de ikke tror, at det er noget, man tænker over. Tim fortæller: *“(...) det tager jo ikke særlig lang tid at dele videre, så jeg tror ikke, man kan nå at tænke over det”*, hvortil Sander tilføjer: *“(...) jeg tror, man ved, det er ulovligt. Man tænker bare ikke så meget over det, når man er i øjeblikket, når det sker”* (Interview 6, s. 16). Deres udtalelse indikerer, at de ikke tror, at en der deler, har opgivet de samfundsbaseerede normer, men i højere grad undskylder handlingen ved, at man ikke når at tænke sig om, grundet lethed ved at dele et billede videre (Akers, 2018). Signe fortæller desuden:

“(...) Der vil altid være en eller anden, der har gjort det. Også fordi, at der er jo også nogle mennesker, der slipper af sted med det. Og hvis de så først er sluppet af sted med

det én gang, så tænker de "hvorfør kan jeg så ikke bare gøre det igen, jeg slipper jo sikkert af sted med det igen og den her gang, og den her gang". Og så bliver det bare ved med at være sådan der".

(Interview 5, s. 35)

Signe tror altså ikke, at visheden om straf har den store effekt, hvis man først er sluppet af sted med det én gang. Udtalelsen indikerer altså, at hvorvidt en ung vil afstå fra at begå digitale sexkrænkelser, afhænger af tidligere forventninger om straf, hvilket er foreneligt med differential reinforcement. Derudover udtaler hun, at især det at undvige en straf gør, at individet vil gøre det igen, hvilket underbygges af negative reinforcement, fordi hun peger på, at en undvigelse af straf forhøjer sandsynligheden for det (Akers, 2018).

Udover den strafferetlige konsekvens, italesætter flere fokusgruppemedlemmer også andre konsekvenser. Emil tilkendegiver blandt andet, at *"det er for mærkeligt [at sende et billede videre]"* og at det er *"dårlig stil"* (Interview 1, s. 15). Udtalelsen indikerer, at man som gerningsperson kan blive socialt udskammet som en afviger. Også Signe og Emma taler om mulige konsekvenser:

Signe: "Hvis jeg får tilsendt et billede af mine veninder af en dreng, så bliver jeg rigtig gal (...) så skriver jeg til ham, eller så tager jeg ud og siger det direkte til ham. Og så skal jeg se, at han sletter det på sin telefon. Og så vil jeg have at vide, hvem præcis det er, han har sendt det til (...) Jeg finder mig bare ikke i, at sådan noget bliver delt. Især ikke af mine veninder".

Emma: "Jeg synes, det er jo lidt lige meget, hvem der deler det. Det er jo bare forkert på alle måder. Så om det er en pige, der har delt et billede af en pige, eller en dreng, der har delt et billede af en pige (...) Så er det jo forkert. Og så synes jeg bare, at man skal være villig til, uanset hvem det er, at kunne tage den der diskussion med. Altså det er jo fucking forkert".

(Interview 5, s. 30)

Pigerne vil altså tage en konfrontation, hvorfor en konsekvens for gerningspersonen er, at de af deres omgangskreds kan blive stillet direkte til ansvar for deres handlinger. I fokusgruppe 6 falder samtalen på samme emne, men her italesætter drengene, at de ikke vil konfrontere deres ven, hvis de fik tilsendt et billede. Her udtaler Tim: *"Så bliver man jo uvenner, og det er jo egentlig over noget, som ikke*

vedrører mig (...) *Det gider man jo ikke*” (Interview 6, s. 19). Også drengene fra fokusgruppe 1 italesætter, at de ville prøve at være ligeglade (Interview 1, s. 11). Vi ser altså en stor kontrast i måden, hvorpå pigerne og drengene i de forskellige fokusgrupper vil reagere; pigerne mener, at de har et ansvar i at foretage en aktiv sanktionering af gerningspersonen, mens drengene ikke mener, at det vedrører dem. Når pigerne konfronterer gerningspersonen, udviser de dermed definitions, som ser negativt på at begå digitale sexkrænkelser grundet en aktiv kritisk stillingtagen til handlingen. De bidrager på den måde til, at gerningspersonen får en overvægt af definitions i forhold til at overholde loven, ovenikøbet fra relationer de er tætte med. Derudover vil gerningspersonen i så fald erfare, at der medfølger en konsekvens i form af en konfrontation fra sin omgangskreds. Derved nedsættes sandsynligheden for, at en ung vil begå en digital sexkrænkelser grundet en fremtidig forventning om medfølgende straf (Akers, 2018). Når drengene derimod undviger konfrontationen og fremstår ligeglade, giver de udtryk for definitions, der accepterer digitale sexkrænkelser og derfor erfarer gerningspersonen, at de således kan undvige konfrontationen, hvilket risikerer at øge sandsynligheden for en gentagelse (Akers, 2018).

5.3.5 Ansvar og skyld

Flere af fokusgruppedeltagerne italesætter, at ansvaret for ulovlig billeddeling ofte ligger hos pigerne, fordi de *“selv er ude om”* det, idet de selv delte et intimt billede til at begynde med (Interview 2, s. 20; Interview 3, s. 23; Interview 6, s. 17). Det vil sige, at når offeret selv har startet delingen af det intime materiale, kan det anses som en måde, hvorpå de selv tilskynder til at blive offer for en videredeling. Dette stemmer overens med Setty, Dobson og Ringroses undersøgelser, der finder dette som årsagen til, at piger tildeles ansvaret (jævnfør afsnit 2.2). Det kan desuden indikere, at de unge retfærdiggør deres handlinger gennem en bebrejdelse af offeret (Akers, 2018). Isabella fortæller yderligere, at det handler om, at piger *“ved, hvordan drenge er”* (Interview 4, s. 19) og altså skal forvente, at billeder bliver delt, hvis man sender dem til drenge. Der ses dermed stærke kønsmæssige forventninger til, hvordan både piger og drenge handler i en given situation; pigerne bør tænke sig bedre om, mens drengene *“er, som de er”*, hvilket indikerer, at der er en lavere forventning til drengene. Burkett understøtter dette og finder en *“boys will be boys”*-opfattelse hos pigerne, hvorfor de tilskriver dem selv skylden i stedet (jævnfør afsnit 2.2). Det er altså tydeligt, at der eksisterer kulturelle kønsmæssige forskelle i forhold til, hvilket køn der bliver holdt til regnskab for videredelingen. Drengenes adfærd neutraliseres dermed, fordi det anses som en del af drenges natur at dele billeder af piger, fordi der er en forventning om, at de som selvfølgelighed ikke kan lade være (Akers, 2018; West & Zimmerman,

1987). Omvendt er der tillige en forventning til pigernes køn om, at de generelt ikke skal optræde på intime billeder, fordi det ikke er en accepteret praksis hos piger. Pigerne bliver derfor tynget af denne asymmetriske kønsstruktur, hvilket gør, at pigerne bliver ofre for digitale sexkrænkelser. Denne normalisering af kønsbestemte antagelser skaber grobund for, at offeret selv generelt tildeles skylden og gerningspersonen anses som skyldfri. Denne pointe understøtter Isabella:

“Man får sådan en skamfølelse på en eller anden måde, sådan “hvorfør gør jeg det?”. Og jeg tror også, det er fordi, at samfundet får én til at føle, at det skal man ikke gøre som pige. Som dreng tror jeg ikke rigtig, specielt ældre, de ser det ikke som en mulighed, at drengene også kan sende billeder rundt, fordi det bare ikke bliver gjort til sådan en stor ting, som det gør med piger”.

(Interview 4, s. 18)

Udsagnet demonstrerer en bevidsthed om, at disse kønsstrukturer blandt andet bunder i samfundsnormer, som fastholder netop disse forventninger om, hvordan man gør køn og seksualitet som pige. Denne anskuelse stemmer overens med stereotype opfattelser af kønsroller, hvorfor de unge kan formodes at blive opdraget til at have en overbevisning om, at disse er normativt gældende, hvorfor de unge skal efterleve dem. Det tilkendes i et par af fokusgrupperne, at de unges forældre fortæller dem, at de ikke skal sende billeder til andre, og at de kender konsekvenserne om videredeling (Interview 4, s. 20; Interview 6, s. 14). Dette tilskynder til, at en hændelse med videredeling uanset hvad, vil fremstå samt føles som selvforskyldt, fordi de er blevet opdraget til ikke at løbe risikoen. Denne rationalisering er i overensstemmelse med Burkett, der finder, at piger selv peger på egne “silly choices” som grunden til en videredeling (jævnfør afsnit 2.2). De kønnede antagelser kan derfor tolkes at medføre en dystopisk dimension i denne konsekvens af ansvarspålæggelse hos piger, hvilket sætter piger i et uløseligt dilemma om overhovedet at turde gøre deres seksualitet online (Arvidsson & Foka, 2015).

På trods af at de unge belæres med konsekvenser og dertilhørende ansvar, foretager de alligevel en kritisk stillingtagen til denne ansvarsplacering hos offeret selv: “Altså, det er jo ikke den, der har sendt billedets skyld, hvis det bliver delt ud, men hun kunne godt komme udenom det” (Interview 6, s. 17). En sådan udtalelse fra Erik peger på et paradoks i, at størstedelen af fokusgruppemedlemmerne anerkender, at det jævnfør afsnit 5.3.3 er synd for ofre for ulovlig billeddeling, og at det ikke er deres skyld, hvilket indikerer, at de stiller sig kritiske over for udskamningen og ansvarspålæggelsen af

ofrene. Omvendt pointeres det alligevel, at ofrene kunne have undgået den situation, de befinder sig i. Dette indikerer, at offeret alligevel selv bærer en del af ansvaret, i og med fokusgruppetagere peger på, at man helt bør undgå at sende materiale af sig selv i første omgang. Walid udtaler i relation hertil, at det man som offer kan få ud af en hændelse med videredeling er, “(...) *at man bliver klogere. Man bliver klogere på IKKE at skulle gøre det*” (Interview 3, s. 23). Udsagnet skildrer dermed den fortælling, som de unge kan være vokset op med, hvilket er med til at understrege, at det er offeret, der har ansvar for at foretage en adfærdsændring, frem for gerningspersonen bag den ulovlige videredeling.

5.3.6 Delkonklusion

På baggrund af den tredje og sidste delanalyse finder vi, at fokusgruppetagerne har erfaring med digitale sexkrænkelser, herunder forskellige former for krænkelser og forskellige metoder, hvorigennem en krænkelse kan finde sted. Den erfaring de har med fænomenet, kategoriseres som hverdagslige digitale sexkrænkelser og er i høj grad bekendtskabsbaserede (jævnfør afsnit 2.8). Ydermere finder vi, at fokusgruppetagerne tilkendegiver forskelligartede motiver for at begå digitale sexkrænkelser. Det motiv, som italesættes i bredeste omfang, centrerer sig om den indflydelse, venner og omgangskredse har. Videredeling til ens venner anses som en belønning, hvorigennem unge kan tilegne sig anerkendelse og status som social valuta. Her har der vist sig et mønster af kønsmæssig asymmetri, i og med at pigerne ikke ønsker at dele billeder af dem, de sexter med, hvorimod drenge i højere grad praler til deres venner. Derudover fylder motiver såsom underholdning, det at håne den afbildede og det, at specielt drenge tilegner sig magt over for den afbildede pige ved at bruge videredeling som våben. Dernæst spiller det også en rolle, at den enkelte unge kan være presset af at skulle gøre seksuelle præstationer for at bevise sin heteroseksualitet. Sidst, og i betydeligt mindre omfang, optræder motivet om hævn, hvori vi har identificeret motiverne; 1) en måde hvorpå de unge kan hævne sig for eget vedkommende og 2) en form for “sympatihævn” over for deres venner. Det sparsomme omfang af hævmotivet hos fokusgruppetagerne bekræfter derfor Project deSHAMEs pointe om en relevant og nødvendig ændring af betegnelsen hævnporno til digitale sexkrænkelser, idet motiverne viser sig at være langt mere nuancerede (jævnfør afsnit 1).

Ydermere identificerer vi flere forskellige konsekvenser for ofrene for ulovlig billeddeling. Videredelingen medfører et kontroltab over egen krop, hvorfor konsekvenserne overgår fra onlineverdenen til den fysiske verden. Dertil er der en markant konsekvens for de unges ry, hvor pigerne er mest udsatte for udskamning, såvel som ved sexting, grundet ulige kønsnormative forventninger og

magtforhold. Derudover tilkendes, at videredeling ligeledes kan have indvirkning på offeret psykisk. Dog italesættes også positive konsekvenser såsom anerkendelse for sit udseende, som kan forstærke et i forvejen eksisterende positivt ry. Overordnet anses videredeling af drenges billeder mindre opsigtsvækkende end pigers, hvilket skyldes kønsasymmetrien i forventningerne til, hvordan man bør gøre sin seksualitet udadtil. For drengene kan dette have den effekt, at offerrollen for dem ikke er lige så legitim som for piger, hvorfor den kan være svær at tage på sig.

Såvel som store konsekvenser for offeret, er der tillige fremtrædende konsekvenser for gerningspersonen at spore. Her lægges vægten blandt fokusgruppemedlemmerne på uformelle konsekvenser, såsom social udskamning, snarere end på de formelle konsekvenser i form af den juridiske straf, man som gerningsperson kan idømmes.

Til spørgsmålet om, hvem der ifølge fokusgruppemedlemmerne tillægges ansvaret for, at en digital sexkrænkelser finder sted, er det iøjnefaldende, at der eksisterer en ”boys will be boys”-opfattelse, der retfærdiggør handlingen. For pigerne følger der modsat en stempling som luder, hvilket tilskynder en følelse af ansvar hos pigerne selv grundet deres ”silly choices”. Dette skaber et underliggende paradoks, da det samtidig italesættes, at offeret ikke burde pålægges skylden.

6. Konklusion

Følgende konklusion har til formål at besvare specialets problemformulering:

Hvordan kan digitale sexkrænkelser forstås på baggrund af unges onlinekultur, unges online seksualkultur samt kønsnormer blandt unge?

Ud fra vores undersøgelse af unge i Aalborg Kommune, konkluderer vi, at unges onlineliv er en stor del af deres ungdomsliv i dag. Her bruger de en stor del af deres tid, hvor især Snapchat fungerer som de unges foretrukne kommunikationsplatform. Her tilbydes et mulighedsrum, hvor de gennem hurtig billeddeling med både enkelte venner og i grupper, kan dyrke deres sociale fællesskaber. Ud fra analysen finder vi desuden, at de unge anser deres onlineliv som en integreret del af deres identitet og generelle ungdomsliv, hvorfor det anses som normen for onlinekulturen at være til stede på sociale medier. Det er så at sige en præmis for at kunne dyrke sin identitet og sociale fællesskaber, at være til stede på sociale medier, idet man risikerer at gå glip af fællesskaber, hvis man ikke er. Vi argumenterer derfor, at man ikke nødvendigvis kan tale om en opdeling af henholdsvis en fysisk og digital verden, men at man derimod skal anerkende betydningen af de unges onlineliv som en naturlig forlængelse af deres ungdomsliv, hvor de to verdener i højere grad er sammensmeltet. Ud fra analysen kan digitale sexkrænkelser dermed forstås som et resultat af de unges onlinekultur, hvor det anses som normen at opholde sig meget på sociale medier, hvilket gør, at de i høj grad har en rutine i at opholde sig netop der, hvor digitale sexkrænkelser opstår. Derudover har deres onlinekultur normaliseret måden hvorpå de kommunikerer gennem billeddeling, hvilket vi tolker kan tilskynde til, at rutinen i den billedbaserede kontakt i hverdagen gør deling af intime billeder mere naturlig for de unge. Der er derfor ikke lang vej mellem deling af billeder uden intim karakter til deling af billeder af intim karakter uden samtykke. Sociale medier har dermed tilført nye muligheder for, at motiverede lovovertrædere lettere kan konvergere med egnede mål i fraværet af kapable vogtere, hvilket dermed øger risikoen for at blive offer for en digital sexkrænkelse. I et større strukturelt perspektiv, kan den øgede risiko grundet ændrede rutiner for de unge medføre et kun større behov for kapable vogtere, som kan forebygge, at de unge er i risiko for digitale sexkrænkelser. På trods af, at de unges rutiner gør dem sårbare over for digitale sexkrænkelser, finder vi samtidig, at det gør dem modstandsdygtige i forhold til at undgå selvsamme. Ved at opholde sig online, har de unge udviklet kompetencer og redskaber i forhold til at identificere falske profiler på Snapchat, hvilket medvirker til at de skærmer sig selv i forhold til at blive udsat for en digital sexkrænkelse. Deres indlejrede rutine i at være til

stede på sociale medier har dermed givet dem færdigheder i forhold til at vurdere risici samt i at tage kritisk stilling til, hvem de interagerer med online.

De unge beskriver, at sociale medier skaber muligheden for, at man kan være en anden online, hvor man eksempelvis kan fremstå modigere eller grovere. Dette medfører ifølge de unge misforståelser, fordi man ikke kan se hinandens reaktion. På baggrund af dette konkluderer vi dermed, at grænserne for acceptabel adfærd i nogen grad er udvisket online sammenlignet med, hvis de unge stod ansigt til ansigt. Ting de unge ikke ville acceptere i den fysiske verden, kan dermed blive normen i onlinekulturen. Dette medfører en gråzone, hvor det bliver uklart, hvor grænserne går, som kan bidrage til misforståelser, usikkerhed samt potentielt skabe en onlinekultur, hvor risikoen for digitale sexkrænkelser øges.

Foruden betydningen af de unges onlineliv, finder vi overordnet, at onlinekulturen unægteligt hænger sammen med seksualkulturen blandt de unge i dag. De romantiske og seksuelle relationer, som på dette alderstrin blomstrer og tager fart, er flyttet over på de sociale medier, såvel som de sociale fællesskaber generelt er. For de unge er onlineverdenen et mulighedsrum for seksualkulturen, hvor de kan eksperimentere og afprøve dimensioner af det, som deres mod ikke nødvendigvis tillader i den virkelige verden. Dertil følger også en dimension af uønsket seksuel kontakt online, når de unge udsættes for uopfordrede intime billeder fra fremmede. Den jævnlige eksponering af uønsket seksuelt indhold kan medføre, at grænseoverskridende adfærd bliver normaliseret. Det største og mest centrale fund om deres online seksualkultur er dog, at det, der kendetegner de unges sexting med hinanden i dag, er, at det er billedliggjort. For de unge er den seksuelle billedudveksling meget mere end blot en ti sekunders snap, da billederne er de unges vej til romantik, tillid og investering i hinanden. Intimiteten har dog også for unge i dag fået en anden dimension, fordi der via billeddeling som fast praksis er kontrol og styring med, hvor meget man giver og hvor meget, man får. Det får derfor også samtidig et islæt udadtil af at være en kynisk handelsstrategi med afbildede kroppe som handelsvare. På trods af dette element finder vi, at det for de unge er mere følelsesbaseret, end det synes af, og hvor det for dem, som en generation af "digital natives", er en normaliseret og naturlig måde at gøre deres seksualitet og romantiske relationer på.

Nærværende speciale finder derfor, at de unges seksualkultur spiller en væsentlig rolle i forståelsen af digitale sexkrænkelser, da digitaliseringen af seksualkulturen i dag er en præmis for de unge som "a norm of growing up". Den digitale seksualkultur fremstår på én og samme tid frigørende og risikofyldt, fordi den sociale arena online medfølger mange nye muligheder, som både intensiverer de positive og negative aspekter af det at gøre sin seksualitet som ung i dag. Den kontrol over

billeddeling, som empirien viser, at de unge oplever inden for sexting, er lige så hurtigt i fare for at blive tabt, når et billede sendes af sted. Selvom de unge selv føler en styring med selve handlingen, gives kontrollen videre til en anden, idet et billede deles. De unges mod til at gøre deres seksualitet online bliver samtidig det, der placerer dem i risiko for efterfølgende negative konsekvenser. Alt afhænger derfor af, hvor defineret tilliden mellem de unge er, samt hvorvidt rammerne er definerede. Disse fund om de unges digitale seksualkultur i dag er derfor i høj grad med til at skabe en forståelse for, hvad der går forud for det øjeblik, hvor en tillidsfuld relation online mellem to unge tipper over og fører til en digital sexkrænkelser.

Lige så vel som vi har fundet, at digitale sexkrænkelser kan forstås ud fra unges online- og seksualkultur, har kønsnormer i stort omfang også indflydelse på forståelsen af fænomenet. Dette har vist sig ved, at måden hvorpå unge gør deres seksualitet er gennemsyret af traditionelle kønsnormative opfattelser, hvor kønnene betragtes som besiddere af medfødte karakteristika og adfærdsmønstre, hvilke som en selvfølgelighed ikke kan laves om på. Disse kønsnormer og forskellige forventninger til kønnene, bidrager til en kønsasymmetri samt et ulige magtforhold, som er med til at begrænse pigers mulighed for at frigøre dem selv og deres seksualitet på lige fod med drenges. Dette kan vi konkludere særligt kommer til udtryk ved 1) at ansvaret placeres hos pigerne, hvilket medfører stemping og udskamning af dem, som i værste fald medvirker til at retfærdiggøre digitale sexkrænkelser 2) at drenge forventer eneret over pigers billeder, hvilket ligeledes kan medføre krænkelser, når de mister dette privilegium 3) at der eksisterer et kønsspecifikt manuskript inden for sexting i forhold til, hvordan man gør sit køn korrekt og 4) at der eksisterer en "boys will be boys"-opfattelse, som retfærdiggør drenges adfærd og samtidig tilskynder til, at drengene bliver fastlåst i rollen som krænker.

I nærværende speciale kan vi derfor bekræfte, at disse statiske kønsforståelser fortsat eksisterer. På baggrund af dette argumenterer vi, at skylden for begåede digitale sexkrænkelser ikke skal pålægges de unge, da de ikke kan stå til ansvar for måden, hvorpå den strukturelle gøren og opfattelsen af kønnene opretholdes. Ansvar for dette må i højere grad placeres hos de unges referencegrupper, såsom forældre, lærere og pædagoger, som i den direkte interaktion har et ansvar i at opdrage og uddanne de unge. De er ansvarlige for at agere rollemodeller og være de retvisende hænder, som gennem social læring viser dem normer, som ser negativt på digitale sexkrænkelser. Man kan udefra set fristes til at have en forventning om de unge som særligt "woke" og oplyste i form af at være indehavere af mere nuancerede kønsforståelser, når man tager de seneste års fokus på MeToo samt LGBT+ i betragtning. Denne opfattelse af de unge kan modstridigt ikke pålægges dem, når disse

asymmetriske traditionelle kønsnormer reproduceres af dem, som går forrest. Dette oplevede vi et eksempel på, i en samtale med en lærer i forbindelse med interviewene, som udtalte en uforståenhed overfor, at piger i første omgang deler den slags billeder af dem selv. Sådanne erfarede eksempler understreger for os problematikken om, at digitale sexkrænkelser fortsat vil foregå, hvis kønsopfattelserne ikke modificeres. De unge får dermed ikke mulighed for at blive præsenteret for andre måder at gøre deres køn og seksualitet på, fordi de ikke får præsenteret et modspil til de fastlåste forventninger til kønnene. Vi kan desuden konkludere, at de eksisterende kønsnormer kan hjælpe med at forstå, hvorfor ansvaret som oftest placeres hos offeret selv, særligt pigerne, for en digital sexkrænkelser. Vi ser her desuden en fejlagtig overbevisning om, at det er offerets adfærd, som bør reguleres, hvilket tilskynder til, at ansvaret for digitale sexkrænkelser pålægges offeret. Vi ser således en forkert forskydning af ansvaret, som ender med at hvile på de unge selv. Spørgsmålet, om hvor ansvaret kan placeres blandt de unge, giver derfor anledning til yderligere at spørge: kan vi overhovedet tale om ansvar hos de unge selv, offer såvel som gerningsperson, når vi ikke kan forvente at de selv at besidder kompetencerne til at agere kapable vogtere? Vi finder, at der i stedet hviler et mere afgørende ansvar på de voksenpersoner i de unges liv, som bør agere de kapable vogtere. Dette især fra betragtningen om, at ansvarsplaceringen hos de unge selv i sin konsekvens medfører, at skylden tillige tillægges de unge.

Ved at anerkende betydningen af vores fund inden for unges onlinekultur, online seksualkultur og kønsnormer, opnår vi en bedre forståelse for, hvordan problematikken skal forebygges. På den måde kan vi arbejde hen imod en mere rummelig, tryk og tillidsfuld onlinekultur for unge, hvor digitale sexkrænkelser som en negativ konsekvens mindskes.

7. Litteraturliste

Agustin, L. R. & Faber, S. T. (2018). Køn, krop og seksualitet i digitale medier. Er der behov for (nye) pædagogiske indsatser? I S.T. Nielsen & G. R. Hansen (red.), *Køn, seksualitet og mangfoldighed* (s. 245-265). Samfundslitteratur.

Akers, R. (2018). A Social Learning Theory of Crime. I F. Cullen, R. Agnew & P. Wilcox (red.), *Criminological Theory, Past to Present* (s. 79-92). Oxford University Press.

Antoft, R. H. & Salomonsen, H. (2007). Det kvalitative casestudium – introduktion til en forskningsstrategi. I R. Antoft, M. H. Jacobsen, A. Jørgensen & S. Kristiansen (red.), *Håndværk & horisonter – tradition og nytænkning i kvalitativ metode* (s. 29-58). Syddansk Universitetsforlag.

Arvidsson, V. & Foka, A. (2015). Digital gender: Perspective, phenomena, practice. *First Monday*, 20(4).

Backe-Hansen, E. (2002). Barns deltagelse i spørreskjemaundersøgelser sett i forhold til generelle, forskningsetiske krav. I D. Andersen & M. H. Ottosen (red.), *Er det anderledes at interviewe børn end voksne?* (s. 47-76). København: VIVE.

Barnbæk, K. & Deichmann, A. (2022). *Unge juridiske retsbevidsthed omkring digital kriminalitet på Fritidscentrene i Aalborg Kommune*. Aalborg Kommune: Center for Tværfaglig Forebyggelse. Internt dokument.

Bengtsson, T. & Mølholt, A. (2020). Anonymisering i kvalitative undersøgelser. I K. Petersen. *Forskning med børn og unge: etik og etiske dilemmaer* (s. 193-209). København: Hans Reitzels Forlag.

Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2015). Kvalitative metoder, tilgange og perspektiver: en introduktion. I S. Brinkmann & L. Tanggaard. (red.), *Kvalitative metoder: En grundbog* (s. 13-24). Hans Reitzels Forlag.

Burkett, M. (2015). Sex(t) Talk: A Qualitative Analysis of Young Adults' Negotiations of the Pleasures and Perils of Sexting. *Sexuality & culture*, 19(4), s. 835-863.

Børns Vilkår. (2022). *Børns Digitale Fællesskaber*. Tilgået d. 14.03.2023: <https://bornsvilkar.dk/wp-content/uploads/2022/10/Boerns-Vilkaar-og-TrygFonden-Boerns-Digitale-Faellesskaber-FINAL.pdf>

Børns Vilkår. (2019). *Digital Dannelse i Børnehøjde. Del 4: Skolebørn og dataetik*. Tilgået d. 14.03.2023: <https://www.medieraadet.dk/files/docs/2019-09/BV%20Digital%20danneelse%20del%204.pdf>

Cohen, L. E., & Felson, M. (1979). Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach. *American Sociological Association*. 44(4), s. 588-608.

Cohen, L. E., & Felson M. (2018). Routine Activity Theory. I Cullen F. T., Agnew R. & Wilcox P. *Criminological Theory: Past to Present* (s. 402-412). New York: Oxford University Press.

Dansk Center for Undervisningsmiljø. (2021). *Skolen, børnene og SoMe*. Dansk Center for Undervisningsmiljø - Viden til Praksis.

Datatilsynet. (2019). *Vejledning - Samtykke*. Tilgået d. 06.04.2023: <https://www.datatilsynet.dk/media/6562/samtykke.pdf>

Det Kriminalpræventive Råd. (2018). *Unge kriminelle adfærd på nettet*. Sociologisk Institut, Københavns Universitet.

Digitalt ansvar. (u.å.). *Digitale krænkelse*. København: Digitalt ansvar. Tilgået d. 15.02.2023: <https://digitaltansvar.dk/fokusomraader/digitale-krænkelser/>

Dobson, A. S. & Ringrose, J. (2016). Sext education pedagogies of sex, gender and shame in the schoolyards of tagged and exposed. *Sex education*, 16(1), s. 8-21.

Halkier, B. (2015). Fokusgrupper. I S. Brinkmann & L. Tanggaard (red.), *Kvalitative metoder* (s. 137-151). Hans Reitzels Forlag.

Halkier, B. (2016) *Fokusgrupper*. Samfundslitteratur & Roskilde Universitetsforlag.

Hansen, K. M. (2020). Kvantitative datakilder. I Hansen, K. M., Andersen, L. B. & Hansen, S. H. (red.), *Metoder i statskundskab* (s. 287-323). København: Hans Reitzels Forlag.

Harrits, G. S., Pedersen, C. S. P., Halkier B. & Møller, A. M. (2020). Indsamling af interview-data. I Hansen, K. M., Andersen, L. B. & Hansen, S. H. (red.), *Metoder i statskundskab* (s. 188-211). København: Hans Reitzels Forlag.

Holst, N. S. & Adolphsen, C. (2020). Adolescents and Sexual Violations Online. *Juvenile & Family Court Journal*, 71(3), s. 43–55.

Ingemann, J. H., Kjeldsen, L., Nørup, I. & Rasmussen, S. (2018). *Kvalitative undersøgelser i praksis: Viden om mennesker og samfund* (s. 197-218). Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Jacobsen, M. H. (2007). Adaptiv teori - den tredje vej til viden. I R. Antoft, M. H. Jacobsen, A. Jørgensen & S. Kristiansen (red.), *Håndværk & horisonter – tradition og nytænkning i kvalitativ metode* (s. 249-291). Syddansk Universitetsforlag.

Jakobsen, M. R. (2018a). *Fokusgrupper for begyndere. En praktisk håndbog*. København: Frydenlund.

Jakobsen, M. R. (2018b). Kvalitativ analyse: kodning. I Hansen, K. M., Andersen, L. B. & Hansen, S. H. (red.), *Metoder i statskundskab* (s. 173-187). København: Hans Reitzels Forlag.

Jensen, B. (2002). Tilrettelæggelse af undersøgelser, der inddrager børn som respondenter - med afsæt i konkrete eksempler. I D. Andersen & M. H. Ottosen (red.), *Er det anderledes at interviewe børn end voksne?* (s. 77-99). København: VIVE.

Justitsministeriet. (2020). *Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Digitale sexkrænkelser*. Retsinformation. Tilgået d. 22.02.2023: <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2020/9442>

Justitsministeriet. (2021). *Bekendtgørelse af Straffeloven*. Retsinformation. Tilgået d. 22.02.2023: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1851>

Jørgensen, K. E. & Demant, J. (2021). Shame, shaming and economy: A theory of image-based sexual abuse within different online sharing environments. *First Monday*, 26(4).

Kielstrup, L. (2015). *Offer for hævnporno: Få hele Emma Holtens historie her*. København: DR. Tilgået d. 15.02.2023: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/offer-haevnporno-faa-hele-emma-holtens-historie-her#!/>

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Interview – Det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. København: Hans Reitzels Forlag.

Kulturministeriet. (2021). Mediernes udvikling i Danmark. Internetbrug og sociale medier. Hovedresultater og konklusioner. Tilgået d. 22.03.2023: https://kum.dk/fileadmin/mediernesudvikling/2021/Internetbrug_og_sociale_medier_2021_Endelig_Hovedresultater_og_konklusion.pdf

Larsen, H. B. (2002). Spørgsmålsformuleringer til børn - set fra et udviklingspsykologisk perspektiv. I D. Andersen & M. H Ottosen (red.), *Er det anderledes at interviewe børn end voksne?* (s. 99-118). København: VIVE.

Layder, D. (1998). *Sociological Practice. Linking theory and social research*. London: SAGE Publications Ltd.

Lippman, J. R. & Campbell, S. W. (2014). Damned If You Do, Damned If You Don't...If You're a Girl: Relational and Normative Contexts of Adolescent Sexting in the United States. *Journal of Children and Media*, 8(4), s. 371-386.

Mølgaard, M. (2020). *Min teenager deler da ikke nøgenbilleder. En bog til forældre om digitale krænkelser*. Lesen & Co.

Mølgaard, M. (2021). *Min teenager deler da ikke nøgenbilleder*. Tilgået d. 15.02.2023 her: <https://heartbeats.dk/series/min-teenager-deler-da-ikke-noegenbilleder/>

Møller, E. H. (2022). *Må man dele billeder af andre på nettet?* Center for Digital Dannelse. Tilgået d. 22.02.2023: <https://digitaldannelse.org/vidensbase/maa-man-dele-billeder-af-andre-paa-nettet/>

Naezer, M. & van Oosterhout, L. (2021). Only sluts love sexting: youth, sexual norms and non-consensual sharing of digital sexual images. *Journal of Gender Studies*, 30(4), s. 79-90.

Nordjyllands Politi. (2022). *Børne- og ungdomskriminalitet i Nordjyllands politikreds*. Status til lokalrådsmøde i Aalborg Kommune 2022.

Ottosen, M. H. (2002). Forskning og erfaringer på nettet. I D. Andersen & M. H Ottosen (red.), *Er det anderledes at interviewe børn end voksne?* (s. 13-46). København: VIVE.

O'Reilly, M. & Dogra, N. (2019a). Chapter 2: Designing your Interview Study. I *Interviewing Children and Young People for Research*. SAGE Books.

O'Reilly, M. & Dogra, N. (2019b). Chapter 1: The importance of interviewing children for research. I *Interviewing children and young people for research*. SAGE Books.

O'Reilly, M. & Dogra, N. (2019c). Chapter 4: Different Ways of Conducting Interviews: Face-to-Face, Telephone and Online. I *Interviewing Children and Young People for Research*. SAGE Books.

O'Reilly, M. & Dogra, N. (2019d). Chapter 6: The Use of Participatory Methods. I *Interviewing Children and Young People for Research*. SAGE Books

Ouytsel, J. V., Gool, E. G., Walrave, E., Ponnet, K. & Peeters, E. (2017). Sexting: adolescents' perceptions of the applications used for, motives for, and consequences of sexting. *Journal of Youth Studies*, 20(4), s. 446-470.

Perry, K., Ricciardelli, R. & Adorjan, M. (2022). The Gendered Dynamics of Sexting as Boundary Work. *Young*, 30(4), s. 400-418.

Project deSHAME. (2017). *Young people's experiences of online sexual harassment*. Red Barnet.

Project deSHAME. (2018). *Unges erfaringer med digitale sexkrænkelser. Resumé af danske resultater*. Red Barnet.

Project deSHAME. (u.å.). *Digitale sexkrænkelser. Når unge krænker andre unge*. Red Barnet.

Rambøll. (2021). *Børn og Unges oplevelser med digitale krænkelser. Afrapportering af undersøgelse 2021*.

Rasmussen, M. (2022). *Interview med 8. klasselever d. 18. november 2022*. Forebyggelsesafdelingen, Aalborg Politi. Internt dokument.

Rasmussen, P. B. (2021). Researching Young People's Sexualized Digital Practices Involving Imagery: A Transmethodological Approach. *Outlines. Critical Practice Studies*, 22(1), s. 89-125.

Ricciardelli, R. & Adorjan, M. (2019). 'If a girl's photo gets sent around, that's a way bigger deal than if a guy's photo gets sent around': gender, sexting, and the teenage years, *Journal of Gender Studies*, 28(5), s. 563-577.

Riis, O. (2005). *Samfundsvidenskab i praksis*. København: Hans Reitzels Forlag.

Riis, O. (2012). Kvalitet i kvalitative studier. I Jacobsen, M. H. & Jensen, S. Q. (red.) *Kvalitative udfordringer* (s. 346-366). København: Hans Reitzels Forlag.

Setty, E. (2020). 'Confident' and 'hot' or 'desperate' and 'cowardly'? Meanings of young men's sexting practices in youth sexting culture. *Journal of Youth Studies*, 23(5), s. 561-577.

Staksrud, E. (2019). Top ten types of informed consent your supervisor never told you about. *Journal of Children and Media*, 13(4), s. 490-493.

Tanggaard, L. & Brinkmann, S. (2007). Interviewet: samtalen som forskningsmetode. I S. Brinkmann & L. Tanggaard. (red.), *Kvalitative metoder: En grundbog* (s. 29-54). Hans Reitzels Forlag.

VIVE. (2020). *Børn og unges trivsel og brug af digitale medier - to analysenotater*. VIVE. Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

West, C. & Zimmerman, D. H. (1987). Doing gender. *Gender & Society*. 1(2), s. 125-151.

Åkerström, M. & Wästerfors, D. (2018). Kvalitative interviews – praktiske råd og analytiske muligheder. I M. H. Jacobsen (red.), *Metoder i kriminologi* (s. 141-171). København: Hans Reitzels Forlag.

Aalborg Kommune. (2018). *Rapport for Ungeprofilundersøgelsen inkl. SSP-del.*

Aalborg Kommune. (2022). *Ungelivet i Aalborg Kommune. Udvalgte resultater fra Ungeprofilundersøgelsen 2021-2022.*

Aalborg Kommune. (2023). *Tryk Digital By Handleplan.* Center for Tværfaglig Forebyggelse. Internt dokument.

Aalborg Kommune & Nordjyllands Politi. (2022). *SSP-rapport 1. halvår 2022. Kriminalitetsudviklingen blandt børn og unge i Aalborg Kommune.* Internt dokument.